

MISJA POLITYCZNA TECHNOSANACJI

FORMUŁA NACZELNA

Uzdrowić państwo. Uwolnić energię narodu. Zbudować TechnoRepublikę.

FORMUŁA ZMIANY:

Zdolność zmiany = podmiot × droga × etos × bezpieczniki

Od państwa, które utraciło sterowność, do TechnoRepubliki.

Misja odpowiada na pytanie: kto przeprowadzi zmianę i jaką drogą.

Spis treści

Synteza wykonawcza	4
Najważniejsze rozstrzygnięcia	5
1. Formuła naczelna: uzdrowić, uwolnić, zbudować	7
1.1. Zapis i rozwinięcie formuły.....	7
1.2. Formuła zmiany: cztery czynniki i zasada iloczynu	8
1.3. Od Manifestu i Wizji do Misji: sześć pytań Biblioteki	9
1.4. Model 3A jako pętla Misji	11
2. Diagnostyka: państwo utraciło sterowność	12
2.1. Pięć mechanizmów utraty sterowności	12
2.2. Dlaczego zmiana rządu nie wystarcza	14
2.3. Analiza pola sił zmiany	14
3. Ośmiem tez Misji i ich uzasadnienie	16
3.1. Teza 1 – Kryzys państwa jest kryzysem reguł, nie ludzi	16
3.2. Teza 2 – Podmiotem zmiany jest klasa sprawcza w sojuszu pokoleń	17
3.3. Teza 3 – Ruch musi być układem zdolnym, zanim zacznie rządzić	18
3.4. Teza 4 – Jedyną drogą jest legalna zmiana: mandat i referendum	18
3.5. Teza 5 – Etos jest regulatorem drugiego rzędu ruchu	19
3.6. Teza 6 – Bezpieczniki antyoligarchiczne działają od pierwszego dnia.....	20
3.7. Teza 7 – Obietnica polityczna ma postać kontraktu wyniku.....	21
3.8. Teza 8 – Technologia wzmacnia obywatela, nie zastępuje odpowiedzialności	21
4. Pięć dróg dowodowych: cybernetyka, system, sieć, technologia, ustrój	23
4.1. Uzasadnienie cybernetyczne: ruch jako regulator zmiany.....	23
4.2. Uzasadnienie systemowe: punkty dźwigni i warstwy zmiany.....	25
4.3. Uzasadnienie sieciowe: węzły, mosty i słabe więzi	26
4.4. Uzasadnienie technologiczne: portal, wiedza i kontrakt jako dane	27
4.5. Uzasadnienie ustrojowe: mandat, podział ról i kontrola	29
4.6. Test pięciu uzasadnień	30
5. Co chcemy zbudować: TechnoRepublikę Polską.....	32
5.1. Siedem cech TechnoRepubliki.....	32
5.2. Gwarancje obywatelskie.....	34
5.3. Czym różnimy się od obecnego systemu	35
6. Droga: misja w pięciu krokach	36
6.1. Pięć kroków i progi przejścia	36
6.2. Portfel misji M1–M10 jako zobowiązanie ruchu	37
6.3. Kluby TechnoSanacji: moduł wykonawczy Misji	39
6.4. Sojusz pokoleń i zasada podwójnego klucza.....	40
7. Etos, kontrakt wyniku i bezpieczniki.....	41

7.1. Sześć zasad etosu.....	41
7.2. Kontrakt wyniku	42
7.3. Bezpieczniki antyoligarchiczne ruchu.....	43
7.4. Zobowiązanie wobec obywateli	45
7.5. Tablica wyników ruchu	45
7.6. Harmonogram misji	46
8. Powiązania i spójność koncepcji TechnoSanacji	47
8.1. Miejsce Misji w Bibliotece TechnoSanacji.....	48
8.2. Napięcia nierozstrzygnięte.....	50
8.3. Zapewnienia	50
8.4. Bank haseł do wykorzystania na stronie	51
8.5. Manifest końcowy	51
Aneks 1. Słownik pojęć, terminów i skrótów	53
A1.1. Misja, tożsamość i cel państwa	53
A1.2. Ustrój, władza i demokratyczna kontrola	56
A1.3. Cybernetyka, sterowanie i myślenie systemowe	60
A1.4. Sieci, technologia, dane i sztuczna inteligencja	62
A1.5. Suwerenność, energia i odporność	64
A1.6. Ruch, pokolenia, etos i komunikacja	66
A1.7. Skróty, akronimy i oznaczenia	70
Aneks 2. Bibliografia.....	72
A2.1. Dokumenty programowe i destylaty TechnoSanacji	72
A2.2. Cybernetyka, sterowanie i teoria systemów.....	73
A2.3. Ruchy społeczne, partie i elity.....	74
A2.4. Państwo, instytucje, ustrój i rozliczalność	75
A2.5. Sieci, wiedza i dyfuzja zmian	76
A2.6. Technologia, sztuczna inteligencja i odporność informacyjna	76
A2.7. Akty prawne i dokumenty instytucjonalne	77
Aneks 3. Nota metodologiczna	78

TEZA DOKUMENTU

Polska nie potrzebuje wyłącznie zmiany rządu. Potrzebuje zmiany reguł gry – a reguły zmienia tylko podmiot, który sam działa według lepszych reguł, niż te, które chce zastąpić. Misja Polityczna TechnoSanacji opisuje ten podmiot: klasę sprawczą ery AI w sojuszu pokoleń, zorganizowaną w sieć klubów wiedzy, która legalną drogą – przez wiedzę, mandat i referendum – przeprowadza Rzeczpospolitą do TechnoRepubliki i od pierwszego dnia poddaje samą siebie kontroli obywateli.

Synteza wykonawcza

Misja Polityczna jest w Bibliotece TechnoSanacji odpowiedzią na pytanie „**Kto i jaką drogą?**”. Manifest mówi, dlaczego zmiana jest potrzebna; Cyberkulturowa Wizja pokazuje, dokąd zmierzamy i jaką siłę ma zbudować Rzeczpospolita; Misja wskazuje, kto ma zmianę przeprowadzić, w jakiej kolejności i według jakich zasad; Strategia – jak jej bronić; Konstytucja i dokumenty ustrojowe – jakie reguły mają ją utrwalić. W modelu Systemu Zdolnego do Przetrwania (VSM) Misja pełni wraz z Manifestem funkcję S5 – tożsamości i polityki ruchu.

Dokument tworzy narrację wokół formuły naczelnej, ośmiu tez i pięciu dróg dowodowych – tak, jak pozostałe publikacje programowe – i wiąże go z Manifestem TechnoSanacji, gdzie eksponowane jest pojęcie **nowej klasy sprawczej – przedsiębiorców ery sztucznej inteligencji**) oraz z Cyberkulturową Wizją, gdzie pokazano **formułę siły** i portfel dziesięciu misji (M1–M10). Realizuje także zalecenia Mapy wiedzy i Mapy ustrojowej, które wskazały Misję jako ważne ogniwo korpusu.

Misja zachowuje trzy przeciwstawienia, którymi posługuje się podstrona portalu:

- **od polityki pozoru do polityki mierzalnego wyniku;**
- **od państwa jako łupu do państwa jako dobra wspólnego;**
- **od obywatela jako petenta do obywatela jako suwerena i kontrolera wyniku.**

Osiem tez Misji porządkuje to, kto ma przeprowadzić zmianę, jaką drogą i pod jakimi warunkami:

Tabela 1. Osiem tez Misji Politycznej w zestawieniu

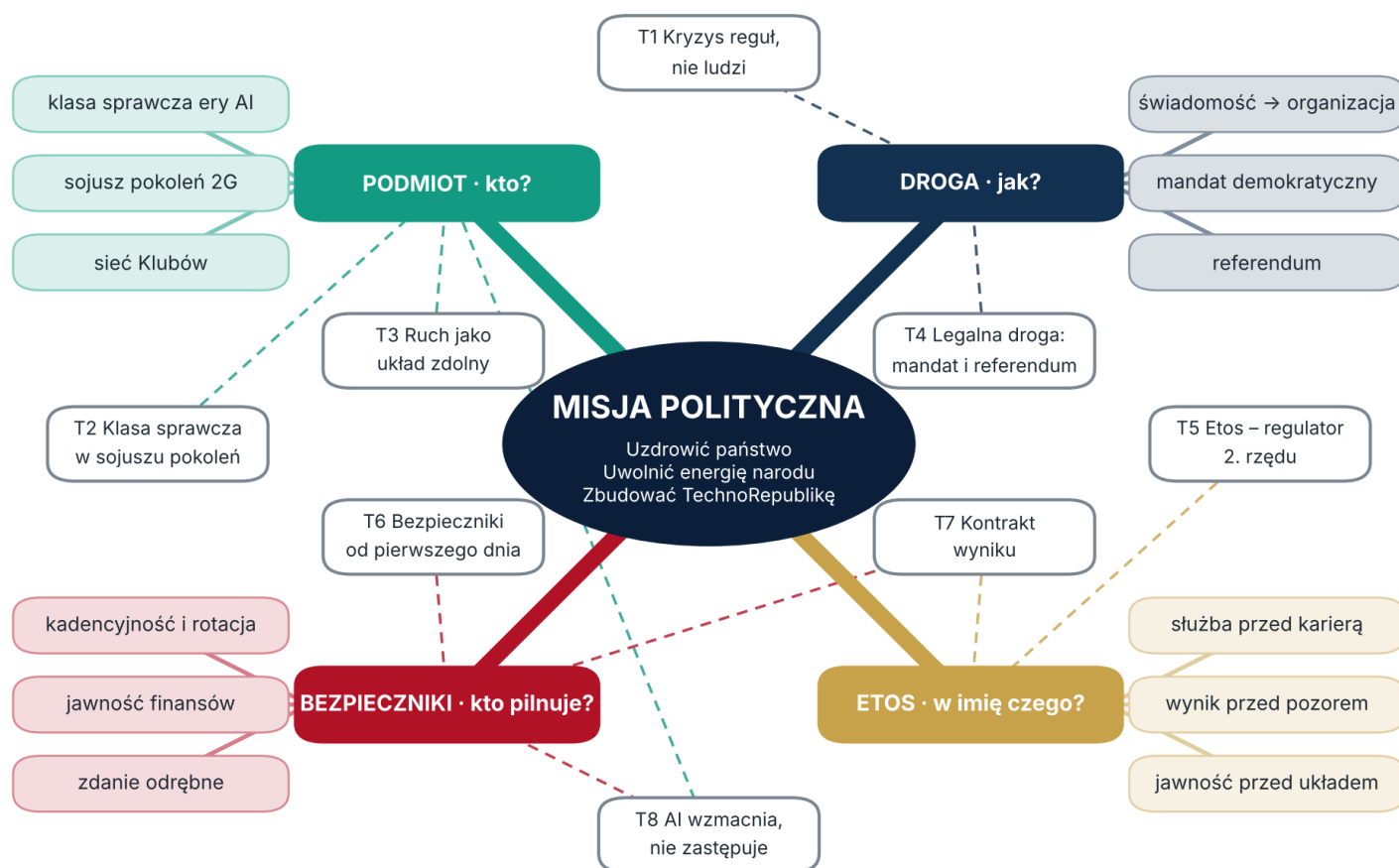
Nr	Teza	Czynnik formuły	Najważniejsza konsekwencja
T1	Kryzys państwa jest kryzysem reguł, nie ludzi.	droga	zmiana reguł gry zamiast wymiany twarzy
T2	Podmiotem zmiany jest klasa sprawcza w sojuszu pokoleń.	podmiot	Program 2G, zasada podwójnego klucza
T3	Ruch musi być układem zdolnym, zanim zacznie rządzić.	podmiot	Kluby jako receptor, korelator, efektor i homeostat
T4	Jedyną drogą jest legalna zmiana: mandat i referendum.	droga	pięć kroków misji; referendum konstytucyjne
T5	Etos jest regulatorem drugiego rzędu ruchu.	etos	sześć zasad etosu z miernikami zachowań
T6	Bezpieczniki antyoligarchiczne działają od pierwszego dnia.	bezpieczniki	kadencyjność, rotacja, jawność, zdanie odrębne
T7	Obietnica polityczna ma postać kontraktu wyniku.	etos · bezpieczniki	rejestr kontraktów i tablica wyników
T8	Technologia wzmacnia obywatela, nie zastępuje odpowiedzialności.	podmiot · bezpieczniki	standard agenta AI ruchu, human-in-command

Najważniejsze rozstrzygnięcia

1. **Kryzys państwa jest kryzysem reguł, a nie wyłącznie ludzi.** Wymiana ekipy przy niezmienionych bodźcach odtwarza te same patologie. Celem Misji jest zmiana reguł gry: centrum odpowiedzialności, krążenia elit, jawności, pomiaru wyniku i kontroli obywatelskiej.
2. **Podmiotem zmiany jest klasa sprawcza w sojuszu pokoleń.** Przedsiębiorcy, inżynierowie, twórcy, lekarze, nauczyciele i obywatele ery AI – Generacja Z wnosząca tempo i biegłość technologiczną oraz seniorzy wnoszący pamięć, test konsekwencji i legitymizację. Ta klasa spoza pętli autopojezy dokona zmiany ustrojowej.
3. **Ruch musi być układem zdolnym, zanim zacznie rządzić.** Zasada rekurencji: organizacja, która chce zbudować państwo sterowne, sama musi mieć receptor, korelator, efektor i homeostat. Ich nośnikiem są Kluby TechnoSanacji i portal TechnoSanacja.pl jako wspólna pamięć sieci.
4. **Jedyną drogą jest droga legalna.** Świadomość → organizacja → mandat demokratyczny → reforma reguł → TechnoRepublika. Nowa architektura państwa wymaga mandatu wyborczego i zatwierdzenia przez Naród w referendum.
5. **Etos jest regulatorem drugiego rzędu ruchu.** Sześć zasad – służba przed karierą, wynik przed pozorem, jawność przed układem, kompetencja przed lojalnością, krążenie elit przed oligarchią, dobro wspólne przed rentą – steruje zachowaniem skuteczniej niż regulamin.
6. **Bezpieczniki antyoligarchiczne działają od pierwszego dnia.** Żelazne prawo oligarchii dotyczy także ruchów reformatorskich; kadencyjność, rotacja, jawność finansów, ślad decyzji i prawo do zdania odrębnego nie mogą być „nagrodą po zwycięstwie”.
7. **Każda obietnica ma postać kontraktu wyniku:** cel, właściciel, termin, miernik, budżet i publiczny raport. Kontrakt jest zarazem formatem danych dla tablicy wyników ruchu i przyszłego państwa.
8. **Technologia wzmacnia obywatela i ruch, ale nie zastępuje odpowiedzialności człowieka.** AI pomaga odnajdywać wiedzę, porównywać warianty i pilnować wykonania; nie udaje obywateli, nie podejmuje decyzji politycznych i nie prowadzi ukrytej perswazji.

FORMUŁA ZMIANY: Zdolność zmiany = podmiot × droga × etos × bezpieczniki

Kto (klasa sprawcza w sojuszu pokoleń) × jaką drogą (legalny mandat i referendum) × w imię czego (etos służby i wyniku) × kto pilnuje pilnujących (bezpieczniki antyoligarchiczne). Czynniki się mnożą: ruch bez podmiotu jest seminarium, ruch bez legalnej drogi traci prawomocność, ruch bez etosu staje się kolejną partią kartelu, a ruch bez bezpieczników – nową oligarchią.

Rysunek 1. Mapa myśli Misji Politycznej – formuła naczelną, cztery czynniki formuły zmiany i osiem tez

Rysunek 1 przedstawia strukturę Misji w układzie promienistym. W centrum umieszczono formułę naczelną; pierwszy pierścień tworzą cztery czynniki formuły zmiany: podmiot (kto), droga (jak), etos (w imię czego) i bezpieczniki (kto pilnuje). Drugi pierścień składa się z ośmiu tez, które operacjonalizują poszczególne czynniki. Dla spójności w całej publikacji czynnikom przypisano stałe kolory: morski – podmiot, granatowy – droga, złoty – etos, czerwony – bezpieczniki. Linie przerywane pokazują, do których czynników wnosi wkład każda teza.

ZMIANA REGUŁ GRY, NIE WYMIANA TWARZY.

1. Formuła naczelna: uzdrowić, uwolnić, zbudować

TechnoSanacja jako naprawa systemu, nie nostalgia.

Każda publikacja programowa TechnoSanacji otwiera się formułą naczelną, wobec której weryfikuje się całą treść. Formuła Misji pozostaje niezmienną, ponieważ odwołują się do niej Mapa wiedzy (26), Mapa ustrojowa (27) i Przewodnik (25). Wydanie drugie dodaje do niej formułę zmiany – zapis warunków, przy których misja jest wykonalna – oraz pokazuje, jak Misja przejmie uzasadnienie z Manifestu i kierunek z Wizji.

1.1. Zapis i rozwinięcie formuły

FORMUŁA NACZELNA

Uzdrowić państwo. Uwolnić energię narodu. Zbudować TechnoRepublikę.

Rozwinięcie: misją TechnoSanacji jest przeprowadzenie Polski od państwa słabego, rozproszonego, przechwyconego i nieskutecznego do TechnoRepubliki Polskiej – państwa sprawczego, suwerennego, cyfrowego, energetycznie odpornego i kontrolowanego przez obywateli. Zmiana ma być legalna, republikańska i obywatelska; jej podmiotem jest klasa sprawcza w sojuszu pokoleń, a miarą – dowieziony i publicznie rozliczony wynik.

Sanacja oznacza naprawę. Nie jest nostalgią, nie jest powrotem do dawnych konfliktów i nie jest kolejną dekoracją partyjną. Jest odpowiedzią na pytanie, którego obecny system unika: **kto i jak ma skutecznie sterować państwem w epoce AI, wojny informacyjnej, kryzysu energetycznego, presji demograficznej i globalnej rywalizacji technologicznej?** TechnoSanacja powstaje po to, aby Polska przestała być państwem administrowanym cudzymi modelami, cudzymi technologiami i cudzymi interesami – i stała się państwem, które zna własny cel, posiada własny model rzeczywistości oraz kontroluje własne dane, energię, infrastrukturę i proces decyzyjny. Formuła ma trzy człony; każdy wyklucza inny błąd strategiczny:

Tabela 2. Człony formuły naczelnej i błędy, które wykluczają

Człon formuły	Znaczenie	Błąd, który wyklucza
„Uzdrowić państwo”	naprawić reguły, bodźce i pętle odpowiedzialności, które generują nieskuteczność	reformę kosmetyczną: wymianę twarzy przy niezmiennych mechanizmach
„Uwolnić energię narodu”	usunąć bariery blokujące inicjatywę obywateli, przedsiębiorczość, kompetencje i współpracę pokoleń	etatyzm, w którym państwo zastępuje obywatela, zamiast mu umożliwiać
„Zbudować TechnoRepublikę”	stworzyć państwo sprawcze, suwerenne i kontrolowane, w którym technologia służy obywatelowi	technokrację bez mandatu albo republikę bez zdolności wykonania

NIE CHCEMY POLITYKI TEATRU. CHCEMY POLITYKI WYNIKU.

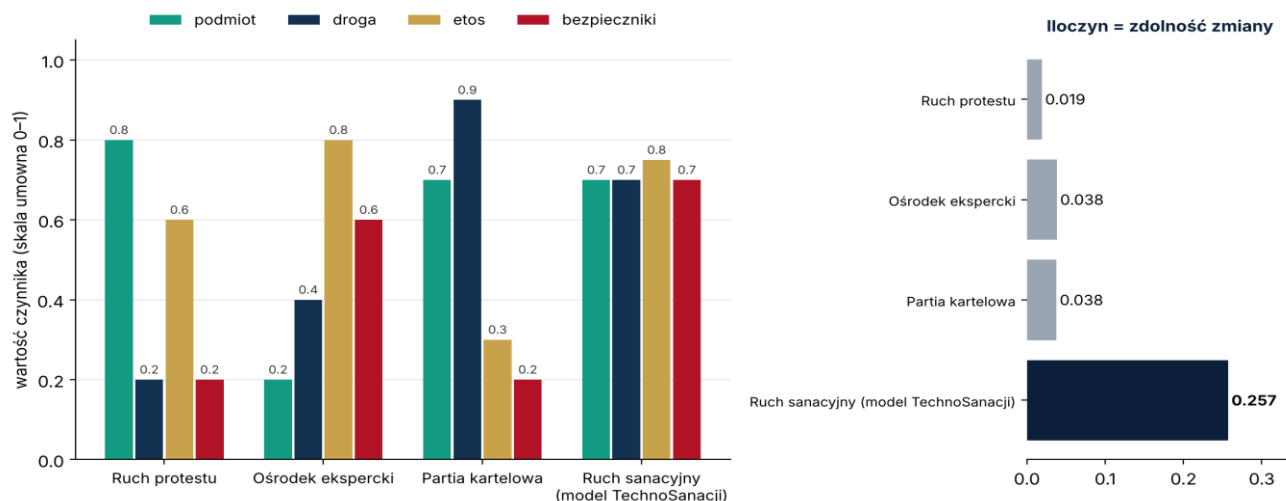
1.2. Formuła zmiany: cztery czynniki i zasada iloczynu

Cyberkulturowa Wizja opisuje siłę państwa jako iloczyn czterech wymiarów: ochrony, przyciągania, integracji i prawomocności. Misja stosuje tę samą logikę do podmiotu, który ma tę siłę zbudować. **Zasada rekurencji** – zaczerpnięta z modelu VSM S. Beera – mówi, że każdy poziom systemu zdolnego do przetrwania musi zawierać te same funkcje co całość. Ruch, który chce zbudować państwo zdolne, sam musi być układem zdolnym.

Tabela 3. Cztery czynniki formuły zmiany

Czynnik	Pytanie	Odpowiedź Misji	Odpowiednik w formule siły Wizji
Podmiot	Kto przeprowadzi zmianę?	klasa sprawcza ery AI w sojuszu pokoleń, zorganizowana w sieć Klubów	integracja (smart power) – zdolność łączenia zasobów w jeden efekt
Droga	Jaką drogą?	legalna: świadomość → organizacja → mandat → reforma reguł → TechnoRepublika; referendum	prawomocność (moral power) – uznanie zmiany za prawowitą
Etos	W imię czego i według jakich zasad?	służba, wynik, jawność, kompetencja, krążenie elit, dobro wspólne	przyciąganie (soft power) – wiarygodność, która mobilizuje
Bezpieczniki	Kto pilnuje pilnujących?	kadencyjność, rotacja, jawność finansów, ślad decyzji, zdanie odrębne, referendum	ochrona (hard power) – ochrona ruchu i państwa przed przechwyceniem

Formuła ma postać iloczynu, a nie sumy. To rozstrzygnięcie o praktycznych skutkach: braku prawomocności nie zrekompensuje liczba członków, a braku etosu – sprawność kampanii. Ilustracja modelowa poniżej porównuje cztery typy organizacji politycznych.

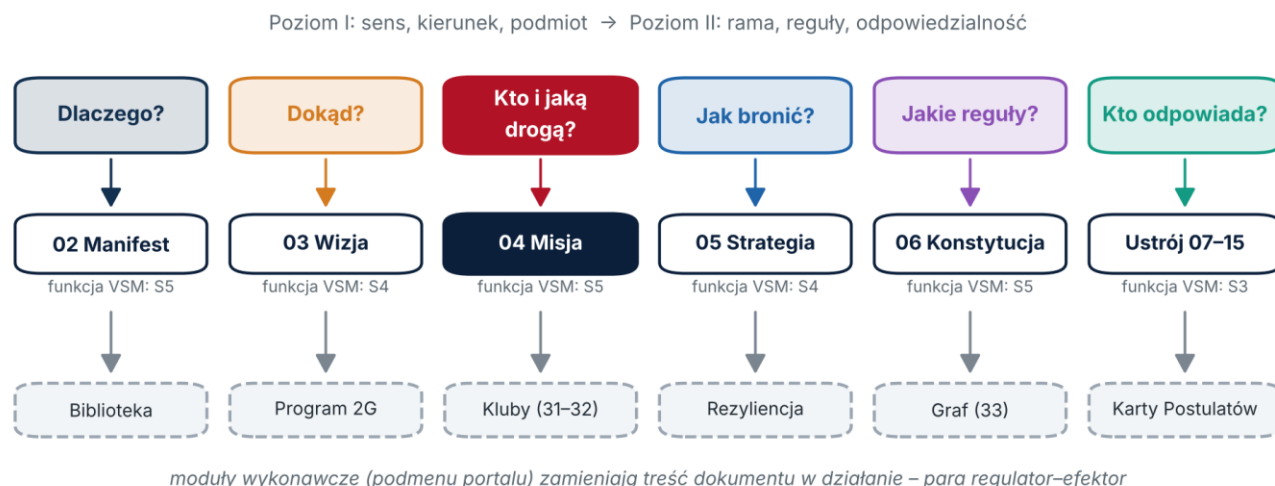

Rysunek 2. Formuła zmiany jako iloczyn – ilustracja modelowa czterech typów organizacji

Wykres porównuje cztery hipotetyczne profile (wartości umowne w skali 0–1, nie są to pomiary). **Ruch protestu** ma silny podmiot i emocjonalny etos, ale brak mu legalnej drogi do zmiany reguł i bezpieczników przed przejęciem przez liderów. **Ośrodek ekspercki** ma wysoką jakość wiedzy i etos, ale nie ma podmiotu zdolnego do zdobycia mandatu. **Partia kartelowa** ma sprawną drogę do władzy, lecz słaby etos i bezpieczniki – otwiera patologie, które krytykuje. **Ruch sanacyjny** w modelu TechnoSanacji nie jest wybitny w żadnym czynniku, ale jako jedyny ma wszystkie cztery na poziomie średnio-wysokim – i dlatego jego iloczyn (słupek po prawej) jest najwyższy.

1.3. Od Manifestu i Wizji do Misji: sześć pytań Biblioteki

Mapa ustrojowa (27) pokazuje, że menu portalu TechnoSanacja.pl jest schematem ustroju. Kolejność pozycji prowadzi od sensu (Manifest) przez kierunek i podmiot (Wizja, Misja) do priorytetów, reguł i odpowiedzialności (Strategia, Konstytucja, Ustrój). Każdy z dokumentów głównych ma swój moduł wykonawczy: Wizja – Program 2G, Misja – Kluby, Strategia – Rezyliencję, Konstytucja – Graf, Ustrój – Karty Postulatów, Reformy – Karty Reform.

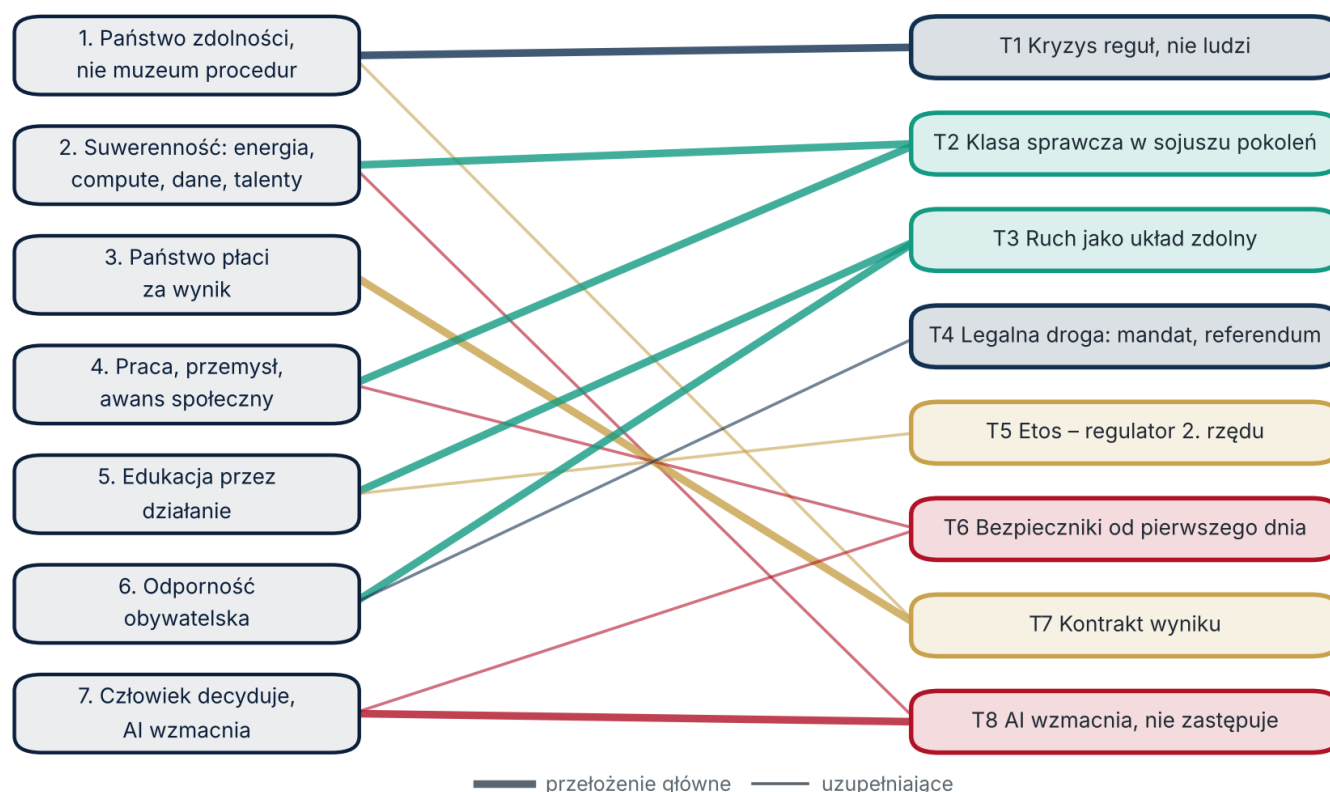
Rysunek 3. Sześć pytań Biblioteki TechnoSanacji – menu portalu jako schemat ustroju

Schemat przedstawia sześć dokumentów głównych jako sekwencję pytań: **Dlaczego?** (Manifest), **Dokąd?** (Wizja), **Kto i jaką drogą?** (Misja), **Jak bronić?** (Strategia), **Jakie reguły?** (Konstytucja), **Kto odpowiada?** (Ustrój). Pod każdym dokumentem wskazano moduł wykonawczy, który zamienia treść w działanie, oraz funkcję VSM. Misja jest ogniwem, w którym kierunek staje się zobowiązaniem organizacyjnym – bez niej Wizja pozostaje obrazem, a Konstytucja projektem bez wykonawcy.

Manifest TechnoSanacji 2.0 rozwinął cztery zobowiązania Manifestu do siedmiu tez i wprowadził pojęcie klasy sprawczej. Misja przyjmuje to rozwinięcie i pokazuje, w której tezie Misji każda teza Manifestu staje się zobowiązaniem ruchu.

Manifest TechnoSanacji 2.0 – siedem tez

Misja Polityczna 2.0 – osiem tez

Rysunek 4. Przełożenie siedmiu tez Manifestu 2.0 na osiem tez Misji

Graf dwudzielny łączy tezy Manifestu (po lewej) z tezami Misji (po prawej). Grubsza linia oznacza przełożenie główne, cieńsza – uzupełniające. Najwięcej przełożeń głównych mają tezy T2 (klasa sprawcza w sojuszu pokoleń) i T3 (ruch jako układ zdolny), a teza T7 (kontrakt wyniku) zbiera przełożenia dotyczące rozliczalności – co potwierdza, że Misja przenosi ciężar Manifestu z deklaracji na podmiot zmiany i jego odpowiedzialność za wynik.

Tabela 4. Siedem tez Manifestu w języku Misji

Teza Manifestu 2.0	Teza Misji	Zobowiązanie ruchu
1. Państwo zdolności, nie muzeum procedur	T1, T7	zmiana reguł gry; każda reforma jako kontrakt wyniku
2. Suwerenność to energia, moc obliczeniowa, dane i talenty	T2, T8	talenty i klasa sprawcza jako kadry misji M2, M4, M6
3. Państwo płaci za wynik, nie za procedurę	T7	rejestr kontraktów; ruch stosuje tę zasadę wobec siebie
4. Praca, przemysł i awans społeczny	T2, T6	drożne kanały awansu; Kluby jako szkoła kadr
5. Edukacja przez działanie	T3, T5	Kluby uczą przez projekt, pilotaż i retrospektywę
6. Odporność obywatelska zamiast bezradności	T3, T4	sieć Klubów jako społeczny układ nerwowy odporności
7. Człowiek decyduje, AI wzmacnia	T8, T6	standard agenta AI ruchu; zakaz udawania obywateli

1.4. Model 3A jako pętla Misji

Manifest 2.0 porządkuje projekt w triadzie: **TechnoSanacja to droga, Model 3A to metoda, TechnoRepublika to cel**. W Misji Model 3A jest pętlą uczenia się samego ruchu. Antycypacja rozpoznaje zmianę, zanim stanie się kryzysem – w państwie, w nastrojach i w technologii. Absorpcja zamienia ją w zdolność ruchu: wiedzę, kadry, projekty i kontrakty. Adaptacja przebudowuje program, struktury i role szybciej niż otoczenie. Ruch bez antycypacji reaguje na cudzą agendę; bez absorpcji pozostaje klubem dyskusyjnym; bez adaptacji kosztuje jak partie, które krytykuje.

Tabela 5. Model 3A w Misji Politycznej

Człon	Pytanie	Realizacja w Misji
Antycypacja	Co się zmienia, zanim stanie się kryzysem?	Kluby jako receptory sygnałów lokalnych; foresight portalu; karta problemu; kanał alarmowy do właściciela misji
Absorpcja	Jak zamienić zmianę w zdolność ruchu?	portal jako wspólna pamięć; RAG i graf wiedzy; zespoły 2G; szkoła przywództwa; kontrakty wyniku
Adaptacja	Jak przebudować reguły szybciej niż otoczenie?	retrospektywy kwartalne; klauzule wygaśnięcia ról i projektów; aktualizacja programu po każdym cyklu; wersjonowanie dokumentów

2. Diagnoza: państwo utraciło sterowność

Problem nie jest kosmetyczny. Problem jest systemowy.

Polski problem nie polega wyłącznie na braku pieniędzy, złych procedurach albo sporze personalnym między partiami. Diagnoza Rzeczypospolitej 2026 (dokument 01) ujmuje go jako różnicę dwóch prędkości: tempo zmian w otoczeniu przewyższa tempo adaptacji strategii państwa, a mechanizmy wczesnego wykrywania dryfu nie działają. Misja przekłada tę diagnozę na język podmiotu politycznego: skoro reguły gry reprodukują dryf, to zmiana ekipy rządzącej bez zmiany reguł zostanie przez nie wchłonięta.

Państwo zbyt często:

- reaguje po fakcie, zamiast przewidywać;
- mnoży procedury, zamiast rozwiązywać problemy;
- finansuje grupy interesu, zamiast nagradzać wynik;
- produkuje strategie, których nikt nie wdraża;
- traci kontrolę nad informacją, energią, technologią i kadrami;
- zamienia obywatela w petenta, a urzędnika w wykonawcę bez odpowiedzialności;
- pozwala, aby realne decyzje zapadały poza demokratyczną kontrolą.

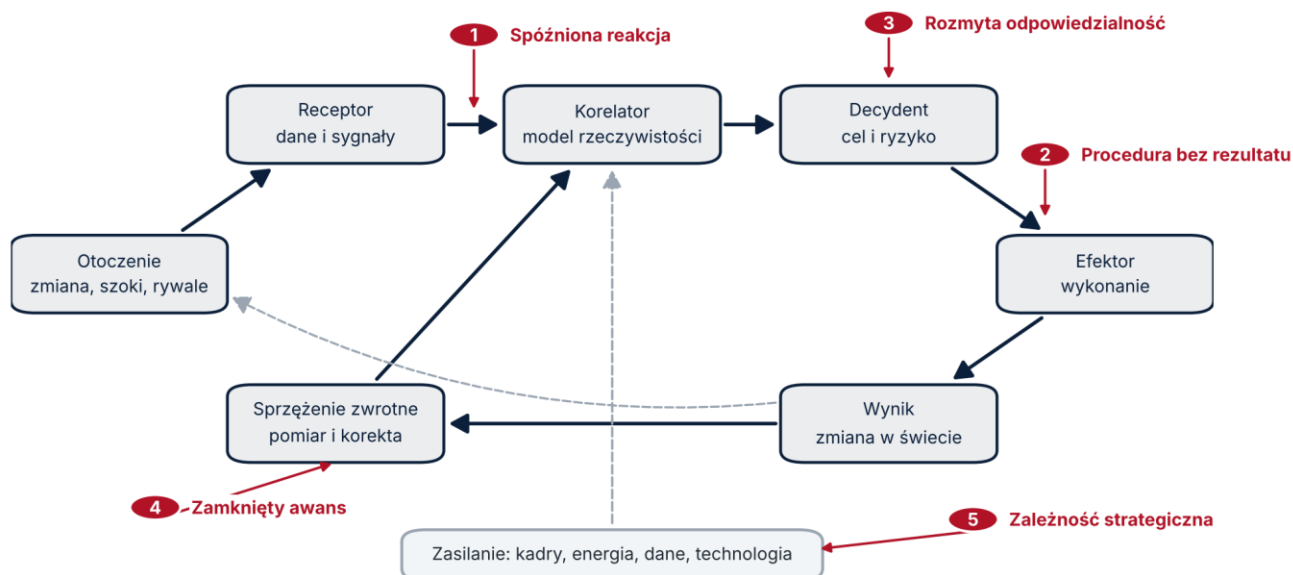
PAŃSTWO MA DZIAŁAĆ, NIE ODGRYWAĆ PROCEDURY.

2.1. Pięć mechanizmów utraty sterowności

Mapa ustrojowa streszcza diagnozę Misji w pięciu mechanizmach. W ujęciu cybernetycznym każdy z nich jest awarią innego ogniwa pętli sterowania – dlatego żaden nie da się naprawić pojedynczą ustawą, a wszystkie razem wymagają zmiany architektury.

Tabela 6. Pięć mechanizmów utraty sterowności i odpowiedzi Misji

Mechanizm	Ogniwo pętli	Jak działa	Odpowiedź Misji i dokumenty
Spóźniona reakcja	receptor i korelator	sygnały nie stają się wiedzą; państwo dowiaduje się o kryzysie z mediów	System Informacyjny, foresight, Kluby jako receptory (13, 15, 31)
Procedura bez rezultatu	efektor	zgodność formalna wypiera odpowiedzialność za skutek; strategię bez wdrożenia	kontrakt wyniku, agencje misyjne, controlling (07, 13, 15)
Rozmyta odpowiedzialność	decydent	mandat, budżet i wykonanie rozproszone; nikt nie jest właścicielem wyniku	jasne centrum odpowiedzialności, zintegrowana egzekutywa (06, 07)
Zamknięty awans	homeostat i zasilanie kadrowe	reprodukcja elit przez lojalność sieciową; blokada dopływu kompetencji	jednokadencyjność, krążenie elit, merytokracja (14, 23)
Zależność strategiczna	zasilanie i tor zewnętrzny	dane, chmura, energia, modele i kadry pod cudzą kontrolą	stos suwerenności, talenty jako infrastruktura krytyczna (05, 20, 23)

Rysunek 5. Pętla sterowania państwem i pięć punktów jej awarii

Schemat przedstawia pętlę sterowania: otoczenie → receptor → korelator (model rzeczywistości) → decydent → efektor → wynik → sprzężenie zwrotne. Czerwone znaczniki wskazują miejsca, w których działa każdy z pięciu mechanizmów. Wniosek: pętla jest przzerwana w kilku miejscach jednocześnie, więc reformy punktowe nie domykają jej – potrzebna jest zmiana całej architektury, a do tego potrzebny jest podmiot zdolny ją przeprowadzić.

2.2. Dlaczego zmiana rządu nie wystarcza

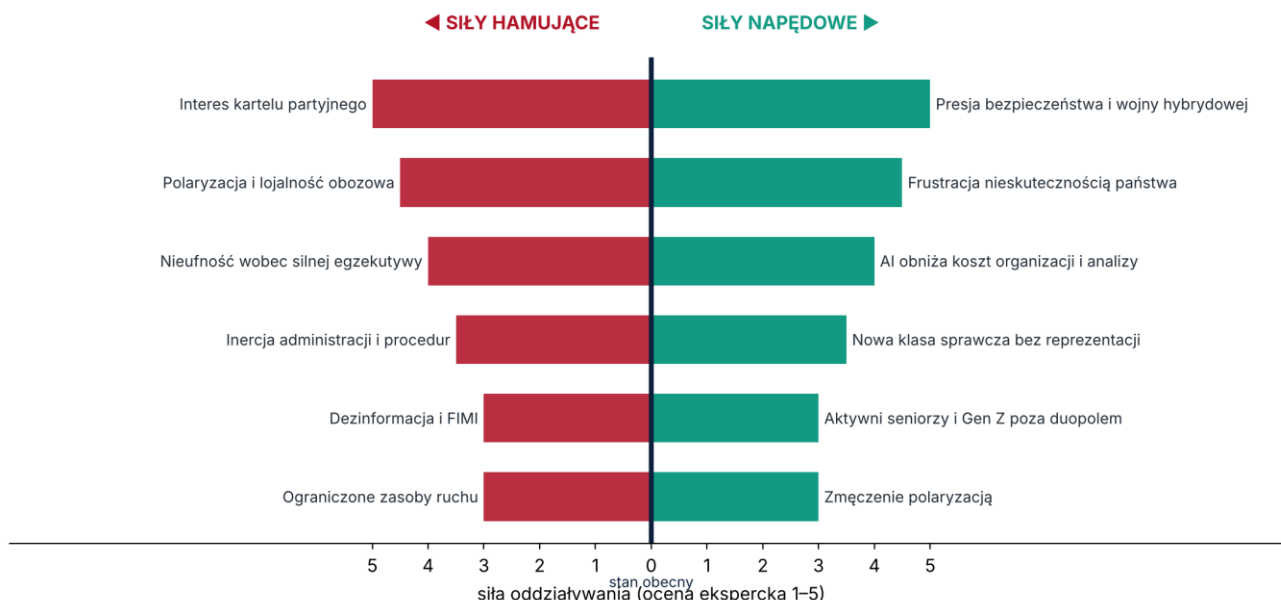
Obecny system polityczny jest stabilny nie dlatego, że jest skuteczny, lecz dlatego, że jego reguły nagradzają zachowania, które go podtrzymują. Teoria partii kartelowych (Katz i Mair) opisuje układ, w którym partie korzystają z zasobów państwa i barier wejścia, by ograniczać konkurencję; logika działania zbiorowego (Olson) wyjaśnia, dlaczego zorganizowane grupy interesu wygrywają z rozproszonym interesem publicznym; teoria przechwycenia regulatora (Stigler) – dlaczego instytucje zaczynają chronić tych, których miały regulować. Wymiana ekipy przy niezmienionych bodźcach uruchamia ten sam mechanizm z nowymi nazwiskami.

Tabela 7. Mapa patologii politycznych: mechanizm, skutek, bezpiecznik

Patologia	Mechanizm	Skutek	Bezpiecznik Misji
Kartelizacja polityki	partie zamykają konkurencję i dzielą zasoby państwa	reprodukcja elit, rozmyta odpowiedzialność	jednokadencyjność, jawność finansów, referendum
Polityka teatru	konflikt i wizerunek zastępują wykonanie	brak rozliczenia obietnic	kontrakt wyniku, publiczny raport
Polaryzacja	tożsamość obozowa ważniejsza niż ocena skutków	paraliż wspólnych celów	sojusz pokoleń, karty problemu oparte na dowodach
Przechwycenie regulatora	regulowany podmiot przejmuje kadry, wiedzę lub finansowanie	prawo chroni rentę	rejestr lobbingu, karencja „drzwi obrotowych”
Klientelizm kadrowy	awans za lojalność, nie za wynik	utrata kompetencji państwa	konkurs, portfolio wyników, rotacja
Monopol wiedzy	diagnoza i model kupowane na zewnątrz albo zamknięte w resortach	decyzje na cudzym modelu	otwarta baza wiedzy, pluralizm modeli, red-team

2.3. Analiza pola sił zmiany

Każda zmiana ustrojowa przebiega w polu sił: napędowych, które pchają system ku nowemu stanowi, i hamujących, które utrzymują stan obecny (K. Lewin). Strategia Misji polega nie tylko na wzmacnianiu sił napędowych, lecz przede wszystkim na osłabianiu hamujących – bo samo zwiększanie nacisku przy nietkniętych oporach podnosi napięcie, a nie zmienia równowagi.

Rysunek 6. Analiza pola sił zmiany ustrojowej – siły napędowe i hamujące (ocena ekspercka)

Wykres zestawia siły napędowe (po prawej) i hamujące (po lewej) w skali 1–5 (ocena ekspercka, nie pomiar). Najsilniejszymi siłami napędowymi są presja bezpieczeństwa i technologii, frustracja nieskutecznością państwa oraz dostępność narzędzi AI, które obniżają koszt organizacji. Najsilniejsze siły hamujące to interes kartelu partyjnego, polaryzacja i nieufność wobec silnej egzekutywy. Odpowiedzią Misji na tę ostatnią jest zasada: silniejsza egzekutywa wyłącznie razem z silniejszymi bezpiecznikami.

Tabela 8. SWOT ruchu TechnoSanacji

Mocne strony	Słabe strony
Spójny korpus programowy (ponad 50 dokumentów) i portal wiedzy; język cybernetyczno-systemowy; formuła międzypokoleniowa 2G; etos wyniku i jawności; gotowe standardy kart, kontraktów i agentów AI.	Niewielka rozpoznawalność; słabe splecenie Misji z korpusem; brak sieci terenowej na skalę kraju; ograniczone zasoby finansowe; ryzyko odbioru jako projektu eksperckiego, a nie ruchu obywatelskiego.
Szanse	Zagrożenia
Zmęczenie polaryzacją i polityką teatru; AI obniżająca koszt organizacji i analizy; nowa klasa sprawcza szukająca reprezentacji; aktywni seniorzy i Generacja Z poza duopolem; presja bezpieczeństwa wymuszająca sprawczość państwa.	Kooptacja przez istniejące partie; oligarchizacja ruchu po pierwszych sukcesach; kampanie dezinformacyjne i FIMI; zarzut autorytaryzmu wobec silnej egzekutywy; wypalenie wolontariuszy; przechwycenie przez sponsora.

Analiza TOWS prowadzi do czterech strategii:

- **SO** – wykorzystać korpus wiedzy i narzędzia AI do budowy sieci Klubów, które dają klasie sprawczej realne zadania, a nie tylko członkostwo.
- **WO** – użyć zmęczenia polaryzacją do budowy rozpoznawalności przez wynik: lokalne projekty, raporty i kontrakty, a nie przez konflikt.
- **ST** – wbudować bezpieczniki antyoligarchiczne i jawność finansów od pierwszego dnia, aby odebrać argumenty kampaniom dezinformacyjnym.
- **WT** – unikać kooptacji przez stawianie warunków programowych (kontrakt wyniku, referendum) zamiast negocjacji o stanowiska.

ZASADA SANACYJNA

Każda instytucja publiczna – i każda struktura ruchu – musi udowadniać, że zwiększa zdolność systemu.

Jeżeli nie potrafi wykazać wyniku, powinna zostać przeprojektowana, połączona, wygaszona albo zastąpiona. Ruch, który stosuje tę zasadę wobec państwa, stosuje ją najpierw wobec siebie.

3. Osiem tez Misji i ich uzasadnienie

Misja nie jest wyznaniem wiary, lecz modelem podlegającym korekcie.

Tezy przekładają formułę naczelną na twierdzenia, które można sprawdzić. Każda teza ma uzasadnienie, konsekwencję programową i warunek falsyfikacji – okoliczność, która, gdyby wystąpiła, zmusiłaby do jej rewizji. To wymóg kultury prawdy operacyjnej, wspólny dla całej Biblioteki.

3.1. Teza 1 – Kryzys państwa jest kryzysem reguł, nie ludzi

Nieskuteczność państwa wynika z reguł, bodźców i pętli odpowiedzialności, które nagradzają pozór, lojalność i przerzucanie winy. Zmiana osób przy niezmiennych regułach odtwarza te same wyniki.

Upodmiotowienie państwa wymaga przeniesienia uwagi z wymiany kadr na zmianę architektury systemu, co potwierdzają fundamentalne wnioski cybernetyki, teorii systemów i nowej ekonomii instytucjonalnej:

- Cybernetycznie: zachowanie układu wyznacza jego struktura sprzężeń, a nie intencje elementów; regulator o złej strukturze daje złe wyniki niezależnie od tego, kto go obsługuje.
- Systemowo: według D. Meadows zmiana parametrów (osób, kwot, progów) jest najłabszym punktem dźwigni; zmiana reguł, celów i paradygmatu – najsilniejszym.
- Instytucjonalnie: Acemoglu i Robinson pokazują, że trwałość państw zależy od jakości instytucji, które kształtują bodźce elit, a nie od cnót pojedynczych przywódców.

Konsekwencja programowa: program naprawy państwa ma postać zestawu zmian reguł – centrum odpowiedzialności, kadencyjności, jawności, pomiaru wyniku i kontroli – a nie listy obietnic personalnych.

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby wymiana ekip rządzących przy niezmienionych regułach trwale poprawiała sterowność państwa.

3.2. Teza 2 – Podmiotem zmiany jest klasa sprawcza w sojuszu pokoleń

Zmianę przeprowadzą ludzie, którzy biorą odpowiedzialność za wynik i potrafią zorganizować zasoby – w tym AI – aby go osiągnąć. Ich siłą jest sojusz Generacji Z i seniorów, który obecny system rozdziela.

- Manifest 2.0: przedsiębiorca ery AI łączy wiedzę dziedzinową, dane, zespół agentów AI i osobistą odpowiedzialność za wynik; jest orkiestratorem zdolności, nie wykonawcą cudzych decyzji.
- Destylat polityki senioralnej: seniorzy są zasobem sterowniczym – pamięcią instytucjonalną, najliczniejszym i najbardziej frekwencyjnym elektoratem oraz „homeostatem legitymizacyjnym” legalnej zmiany ustrojowej.
- Badania nad progami zmiany norm (Centola i in., 2018) wskazują, że zorganizowana mniejszość może przestawić konwencję społeczną po przekroczeniu masy krytycznej – sojusz pokoleń ją przyspiesza, bo łączy dwie odrębne sieci.

Konsekwencja programowa: Program 2G i zasada podwójnego klucza w każdym zespole ruchu; Korpus Mentorów i Reverse Mentoring AI; klasa sprawcza jako zaplecze kadrowe misji M1–M10.

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby ruchy oparte na jednym pokoleniu lub jednej grupie zawodowej osiągały porównywalną legitymizację i trwałość zmian.

PRZYSZŁOŚĆ + CIĄGŁOŚĆ = NOWA UMOWA POKOLEŃ.

3.3. Teza 3 – Ruch musi być układem zdolnym, zanim zacznie rządzić

Organizacja, która ma zbudować państwo sterowne, sama musi rozpoznawać rzeczywistość, modelować ją, działać, mierzyć skutki i korygować błędy. Jeżeli nie potrafi tego w skali osiedla i wsi, nie zrobi tego w skali państwa.

- Zasada rekurencji VSM (Beer): każdy żywy system zawiera na każdym poziomie funkcje operacji, koordynacji, kontroli, przyszłości i tożsamości.
- Destylat CybControl: ruch ujęty cybernetycznie ma te same funkcje co państwo-regulator – receptor (badania i monitoring), korelator (baza wiedzy), homeostat (statut, etos, audyt wewnętrzny), efektor (struktury terenowe), akumulator i alimentator (członkowie, finanse, poparcie).
- Dokument 31: Klub TechnoSanacji jest lokalnym węzłem wiedzy, wspólnotą działania i agentem odpowiedzialności; portal bez Klubów jest biblioteką, Kluby bez portalu – wyspami opinii.

Konsekwencja programowa: sieć Klubów z pięcioma funkcjami (receptor, korelator, łącznik sieci, efektor, homeostat), wspólnymi kartami problemu, projektu, decyzji i kontraktu oraz portalem jako wspólną pamięcią.

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby ruchy bez własnej zdolności analitycznej i wykonawczej, po zdobyciu władzy, skutecznie budowały te zdolności w państwie.

3.4. Teza 4 – Jedyną drogą jest legalna zmiana: mandat i referendum

TechnoSanacja odrzuca chaos, przemoc i rewolucyjną destrukcję. Głęboka reforma reguł państwa wymaga demokratycznego mandatu, zgodnej z prawem procedury konstytucyjnej i zatwierdzenia przez Naród w referendum.

•

Każda fundamentalna zmiana ustrojowa wymaga zachowania ciągłości prawnej i szerokiego poparcia społecznego, wynikających z następujących przesłanek prawno-ustrojowych i empirycznych:

- Prawomocność jest czynnikiem iloczynu: zmiana narzucona bez mandatu zużywa się szybciej niż się utrwała, i rodzi opór, który ją cofnie.
- Konstytucja RP stanowi, że władza zwierzchnia należy do Narodu (art. 4), a zmiana jej rozdziałów I, II i XII może zostać poddana referendum zatwierdzającemu (art. 235 ust. 6); projekt Konstytucji TechnoRepubliki (06) przewiduje przyjęcie nowej ustawy zasadniczej w referendum konstytucyjnym.
- Badania nad kampaniami społecznymi (Chenoweth i Stephan) wskazują, że strategie pokojowe częściej osiągają trwały sukces i prowadzą do stabilniejszych demokracji niż strategie przemocy.

Konsekwencja programowa: pięć kroków misji (rozdział 6); referendum jako najwyższa pętla sprzężenia zwrotnego między państwem a obywatelem; status każdego dokumentu: „projekt do debaty, nie obowiązujące prawo”.

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby zmiany ustrojowe przeprowadzone z pominięciem procedury i zgody obywateli okazywały się trwalsze i bardziej legitymowane niż zmiany legalne.

NAJWYŻSZY REGULATOR PAŃSTWA: OBYWATEL W REFERENDUM.

3.5. Teza 5 – Etos jest regulatorem drugiego rzędu ruchu

Normy, wzory zachowań i język celów sterują ludźmi skuteczniej niż regulamin. Nowa kultura polityczna zaczyna się od zasad, które ruch stosuje do siebie, zanim zaproponuje je państwu.

- Kossecki opisuje sterowanie społeczne przez normy poznawcze, ideologiczne i etyczne; kultura jest regulatorem drugiego rzędu, który ustala, co uważa się za godne i możliwe (Wizja, T3).
- Etos inżynierski – zdefiniuj problem, zaprojektuj, przetestuj, zmierz, ujawnij błąd, skoryguj – jest kulturową formą pętli sprzężenia zwrotnego.
- Patriotyzm XXI wieku mierzy się skutkiem: zdolnością budowy sprawnych instytucji, własnych technologii, bezpiecznej energii, silnej obrony, skutecznej ochrony zdrowia i edukacji.

Konsekwencja programowa: sześć zasad etosu, każda z opisem zachowania pożądanego, zachowania eliminowanego i miernikiem (rozdział 7.1); etos jako kryterium awansu w Klubach.

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby organizacje o słabych normach wewnętrznych, ale rozbudowanych regulaminach, trwale unikały korupcji i oligarchizacji.

3.6. Teza 6 – Bezpieczniki antyoligarchiczne działają od pierwszego dnia

Każda organizacja – także ruch reformatorski – wytwarza własną oligarchię. Antidotum trzeba wbudować od początku, a nie obiecać na czas po zwycięstwie.

- Żelazne prawo oligarchii (Michels): delegacja, specjalizacja i kontrola zasobów koncentrują władzę w rękach przywództwa – także w organizacjach demokratycznych z założenia.
- Przejście od ruchu do partii (movement-to-party transition) prowadzi do biurokratyzacji i kartelizacji; literatura o partiach-ruchach (della Porta) i partiach cyfrowych (Deseriis) pokazuje, że platformy partycypacji bez bezpieczników mogą wzmacniać, a nie ograniczać centrum.
- Diagnoza Wizji (T7): regulator bez kontroli staje się aparatem panowania; obserwator jest częścią systemu, więc obserwatora też trzeba kontrolować.

Konsekwencja programowa: kadencyjność funkcji w ruchu, rotacja liderów, kwartalny raport wpływów i wydatków, rejestr konfliktów interesów, ślad decyzji, prawo do zdania odrębnego, kanał sygnalisty i zakaz dominacji jednego sponsora (rozdział 7.3).

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby ruchy bez wbudowanych bezpieczników trwale zachowywały wewnętrzną demokrację po zdobyciu władzy.

KRĄŻENIE ELIT PRZED OLIGARCHIĄ.

3.7. Teza 7 – Obietnica polityczna ma postać kontraktu wyniku

Każde zobowiązanie ruchu i przyszłego państwa ma cel, właściciela, termin, miernik, budżet i publiczny raport. Obietnica bez tych pól jest deklaracją, nie zobowiązaniem.

- Controlling cybernetyczny (15): pętla nie jest zamknięta, dopóki informacja o wyniku nie może zmienić alokacji pieniędzy, odpowiedzialności, narzędzi albo dalszego istnienia programu.
- Literatura o jednostkach wdrożeniowych (M. Barber, deliverology) pokazuje, że rytm pomiaru, jasny właściciel i trajektoria celu zwiększają odsetek dowiezionych reform.
- Prawo Goodharta–Strathern ostrzega, że miara zamieniona w cel przestaje być dobrą miarą – dlatego mierzony nie projektuje sam swojego miernika, a wynik weryfikuje niezależne źródło.

Konsekwencja programowa: rejestr kontraktów wyniku ruchu; tablica wyników z KPI i KRI; kontrakt jako format danych dla przyszłego pulpitu państwa (07, 15).

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby obietnice bez mierników, terminów i właścicieli były realizowane równie często jak zobowiązania kontraktowe.

KAŻDA REFORMA: MIERNIK, TERMIN, ODPOWIEDZIALNY, RAPORT.

3.8. Teza 8 – Technologia wzmacnia obywatela, nie zastępuje odpowiedzialności

AI i narzędzia cyfrowe obniżają koszt organizacji, analizy i kontroli – dlatego mała sieć obywateli może dziś zrobić to, co wczoraj wymagało aparatu partyjnego. Ale żaden agent AI nie otrzymuje mandatu politycznego.

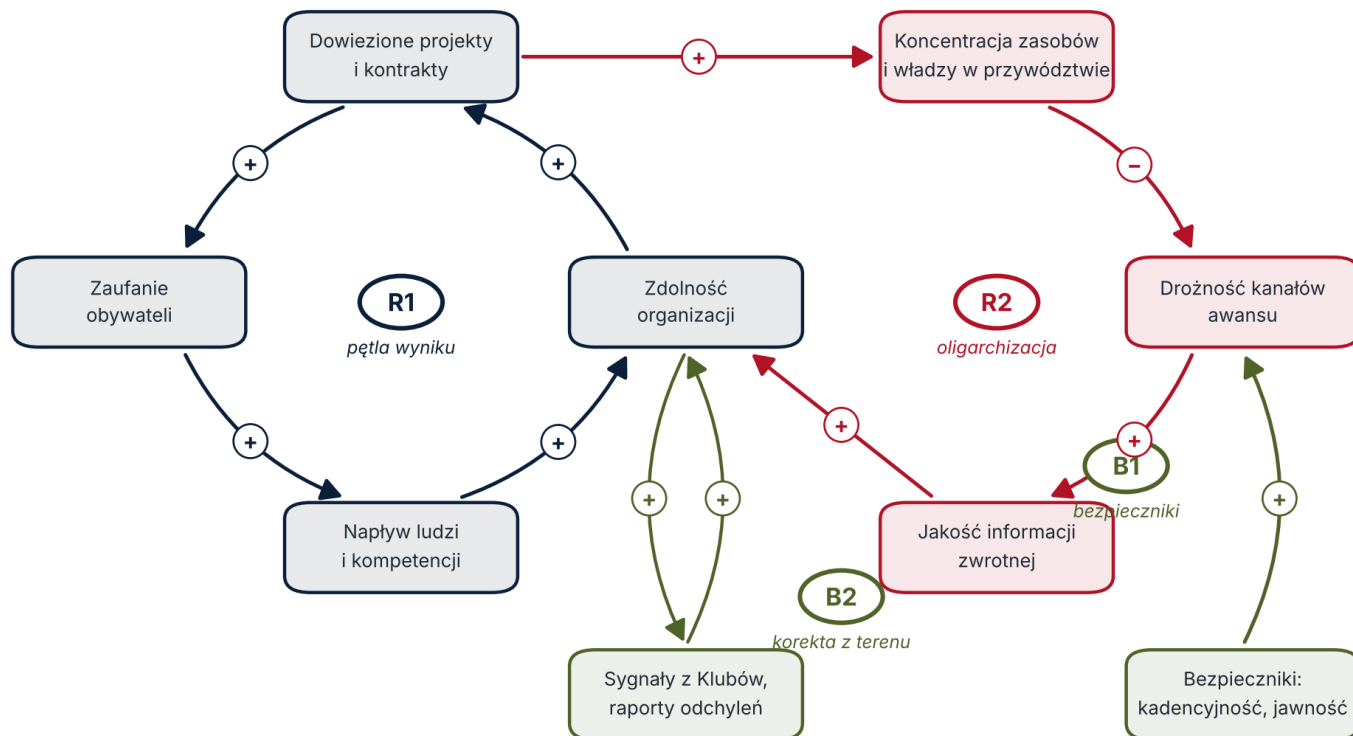
- Manifest 2.0: każdy agent AI w służbie państwa i gospodarki ma właściciela, mandat, ograniczone uprawnienia, ślad decyzji i warunek zatrzymania; żaden algorytm nie ocenia obywatela.
- Destylat CybControl: generatywna AI napędza zarówno automatyczne operacje wpływu, jak i obronę; granica między obroną informacyjną a propagandą jest granicą między TechnoRepubliką a państwem nadzoru.
- Dokument 31: agenci wiedzy mogą wyszukiwać, porównywać, streszczać i przygotowywać warianty; nie wolno im udawać obywateli, podejmować decyzji politycznych ani ukrywać źródeł.

Konsekwencja programowa: standard agenta AI ruchu; jawne oznaczanie treści wspieranych przez AI; zakaz mikrotargetowania opartego na profilowaniu poglądów; RAG na otwartym korpusie portalu.

Warunek falsyfikacji: teza wymagałaby rewizji, gdyby autonomiczne systemy AI w polityce zwiększały zaufanie obywateli i jakość decyzji bez ludzkiej odpowiedzialności.

AI DLA OBYWATELA, NIE OBYWATEL DLA ALGORYTMU.

R – pętla wzmacniająca · B – pętla równoważąca · „+” zmiana w tym samym kierunku · „-” w przeciwnym

Rysunek 7. Diagram pętli przyczynowych Misji – dwie pętle wzmacniające i dwie równoważące

Rysunek 7 przedstawia dynamikę Misji. Pętla wzmacniająca **R1 (wynik)**: dowiezione projekty i kontrakty budują zaufanie obywateli, zaufanie przyciąga ludzi i kompetencje klasy sprawczej, a większa zdolność organizacji pozwala dowieźć kolejne wyniki. Pętla wzmacniająca **R2 (oligarchizacja)** działa przeciwnie: sukces zwiększa koncentrację zasobów i władzy w przywództwie, co zamyka kanały awansu, obniża jakość informacji zwrotnej i ostatecznie osłabia wynik. Pętla równoważąca **B1 (bezpieczniki)** – kadencyjność, rotacja, jawność i zdanie odrębne – hamuje R2. Pętla równoważąca **B2 (korekta z terenu)** – sygnały z Klubów i raporty odchyłeń – koryguje program. Zadaniem przywództwa jest uruchamiać R1, przerywać R2 i utrzymywać B1 oraz B2 w pełnej gotowości.

4. Pięć dróg dowodowych: cybernetyka, system, sieć, technologia, ustrój

Teza mocna przechodzi test na każdej z niezależnych dróg.

Publikacje TechnoSanacji uzasadniają tezy kilkoma niezależnymi drogami. Jeżeli teza przechodzi test na każdej z nich, jest mocna; jeżeli tylko na jednej – wymaga dalszej pracy. Misja stosuje pięć dróg: cybernetyczną (sterowanie i sprzężenie zwrotne), systemową (całość, warstwy i punkty dźwigni), sieciową (węzły, mosty i centralność), technologiczną (narzędzia i ich zależności) oraz ustrojową (mandat, podział ról i kontrola).

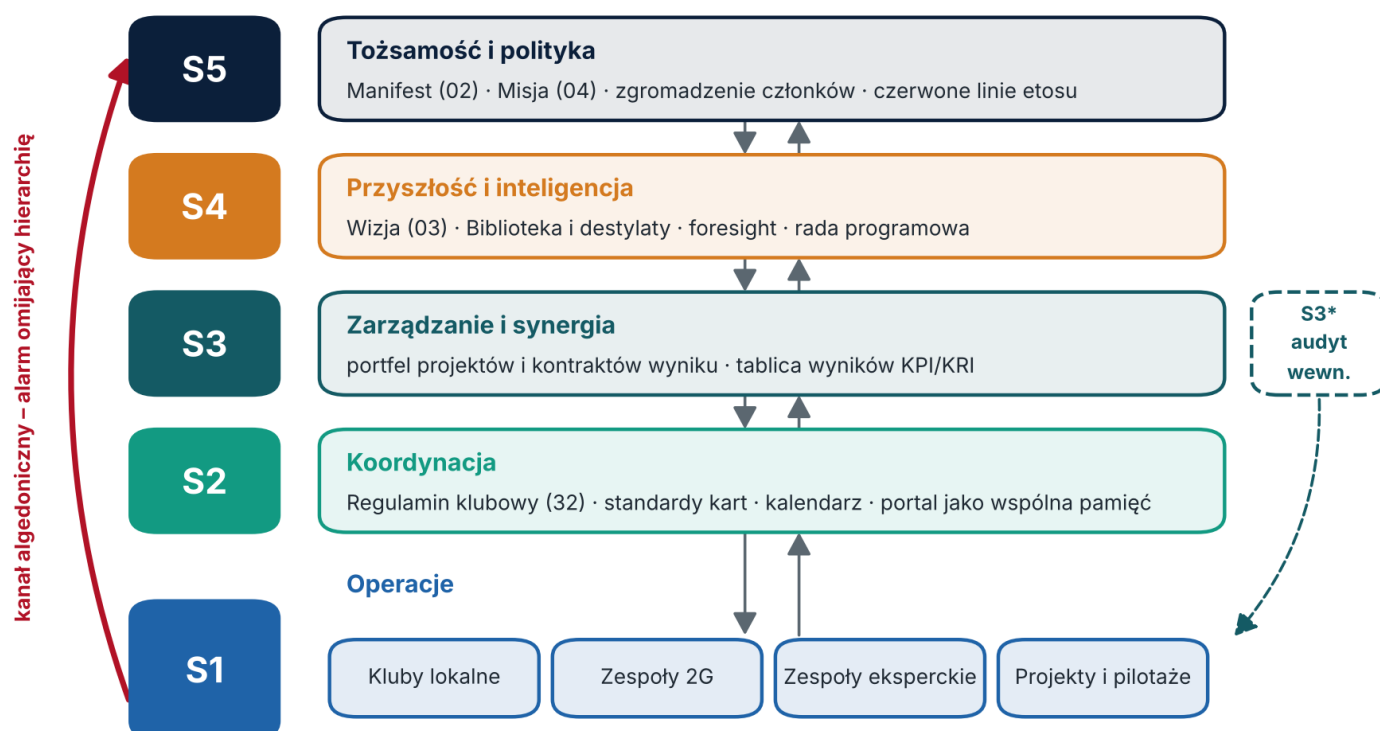
4.1. Uzasadnienie cybernetyczne: ruch jako regulator zmiany

Cybernetyka traktuje państwo jako regulator wielkiej złożoności. Prawo wymaganej różnorodności (Ashby) mówi, że regulator musi dysponować co najmniej taką różnorodnością reakcji jak środowisko, które próbuje stabilizować; twierdzenie Conanta–Ashby'ego – że dobry regulator musi być modelem systemu, którym steruje. Polska szkoła cybernetyki dostarcza języka opisu: M. Mazur – układ samodzielny z receptorami, korelatorem, homeostatem, efektorami, akumulatorem i alimentatorem; J. Kossecki – sterowanie społeczne przez normy i tory informacyjne. Misja stosuje ten język do ruchu, który ma przeprowadzić zmianę.

Tabela 9. Ruch TechnoSanacji jako układ samodzielny

Funkcja	Rola cybernetyczna	Realizacja w ruchu	Ryzyko przy awarii
Receptor	odbiór sygnałów z otoczenia	Kluby lokalne i tematyczne; karta problemu; nastuch narracji; sygnały obywatelskie	ruch mówi o Polsce, której nie zna
Korelator	model rzeczywistości i przetwarzanie	portal jako wspólna pamięć; destylaty; graf wiedzy; RAG; zespoły eksperckie; red-team	program oparty na partyjnym obrazie świata
Decydent	wybór celu i akceptacja ryzyka	wybieralne i kadencyjne gremia; kontrakty z właścicielem; jawne uzasadnienie decyzji	rozmyta odpowiedzialność, decyzje zakulisowe
Efektor	wykonanie	projekty Klubów, pilotaże, debaty, publikacje, kampania wyborcza	aktywność kończy się na komentarzu
Homeostat	utrzymanie norm i równowagi	etos, regulamin (32), audyt wewnętrzny, zdanie odrębne, rotacja	dryf, frakcjonalizm, oligarchizacja
Akumulator i alimentator	zasoby i zasilanie	członkowie, wolontariusze, czas obywatelski seniorów, darowizny jawne, wiedza	wypalenie, zależność od jednego sponsora
Sprzężenie zwrotne	porównanie wyniku z celem i korekta	KPI i KRI ruchu; retrospektywy kwartalne; publiczny raport	powtarzanie błędów

Model Systemu Zdolnego do Przetrwania S. Beera pozwala przypisać te funkcje strukturom ruchu. Mapa ustrojowa umieszcza Misję w funkcji S5 – tożsamości i polityki; Kluby w funkcjach S1 (operacje) i S2 (koordynacja). Sygnał algedoniczny – alarm omijający hierarchię – ma w ruchu postać prawa każdego członka, mentora i sygnalisty do zgłoszenia zagrożenia bezpośrednio do organu kontroli.

Otoczenie: obywatele, wspólnoty lokalne, media, instytucje, rywale polityczni

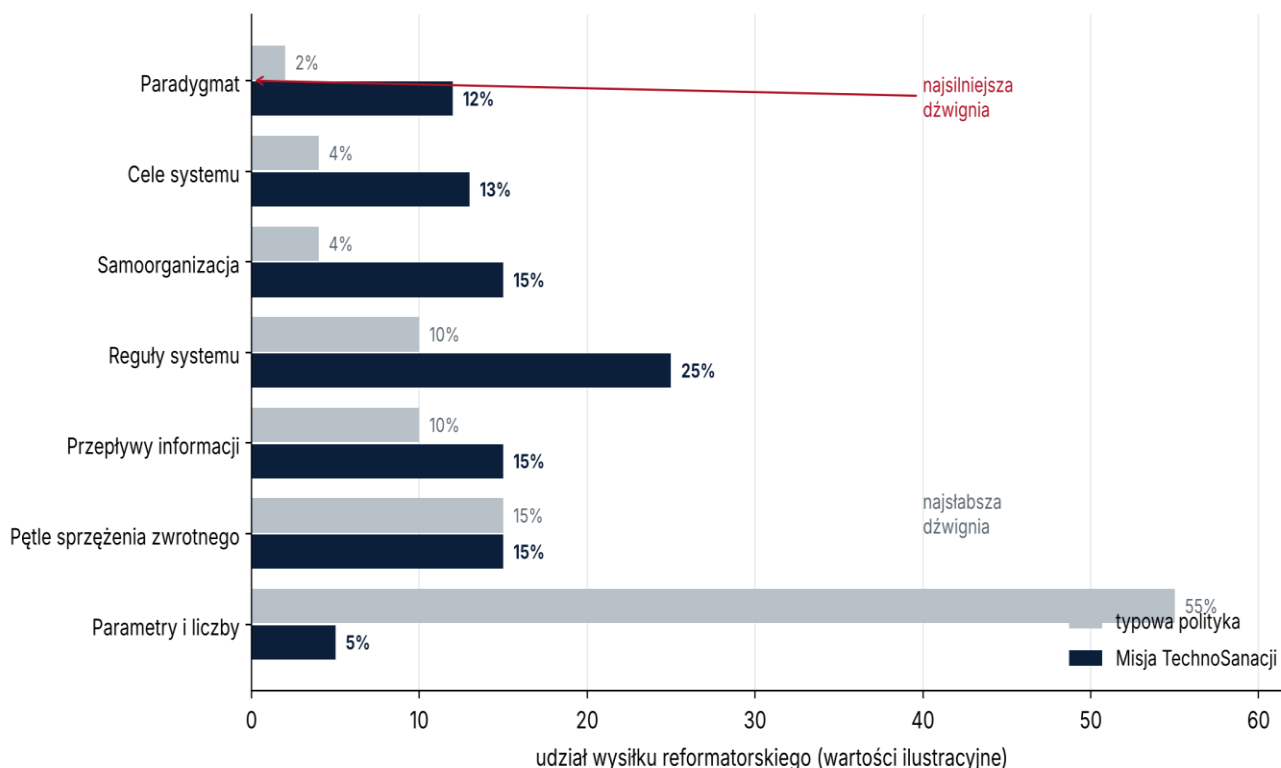
Rysunek 8. Model Systemu Zdolnego do Przetrwania (VSM) ruchu TechnoSanacji – funkcje S1–S5

Schemat pokazuje pięć funkcji VSM ruchu. **S5** (tożsamość i polityka) – Manifest, Misja i zgromadzenie członków; **S4** (przyszłość) – Wizja, Biblioteka, foresight i rada programowa; **S3** (zarządzanie) – koordynacja portfela projektów i kontraktów, **S3*** – niezależny audyt wewnętrzny i komisja etyki; **S2** (koordynacja) – Regulamin klubowy, standardy kart i kalendarz; **S1** (operacje) – Kluby lokalne, zespoły 2G i zespoły eksperckie. Czerwona strzałka oznacza kanał algedoniczny omijający hierarchię.

Wniosek cybernetyczny. Teza T3 wynika wprost z zasady rekurencji VSM, teza T6 – z cybernetyki drugiego rzędu (obserwator jest częścią systemu), teza T5 – z cybernetyki społecznej Kosseckiego, a teza T7 – z wymogu domkniętego sprzężenia zwrotnego.

4.2. Uzasadnienie systemowe: punkty dźwigni i warstwy zmiany

Myślenie systemowe pyta, gdzie interwencja daje największy efekt. D. Meadows uszeregowwała punkty dźwigni od najłagodniejszych (parametry, liczby) do najsilniejszych (cele systemu, paradygmat). Typowa polityka działa na parametrach – zmienia kwoty, progi i nazwiska. Misja celuje wyżej: w przepływy informacji, reguły, samoorganizację, cele i paradygmat.

Rysunek 9. Punkty dźwigni D. Meadows – gdzie interweniuje typowa polityka, a gdzie Misja

Wykres przedstawia siedem poziomów dźwigni (od najłagodniejszego u dołu do najsilniejszego u góry) i porównuje rozkład wysiłku typowej polityki (szare słupki) z rozkładem wysiłku Misji (ciemnoniebieskie słupki). Wartości są ilustracyjne. Misja świadomie przesunęła wysiłek z parametrów na reguły, cele i paradygmat – bo tam zmiana jest trwała.

Drugim narzędziem systemowym jest rozdzielenie tempa warstw. Mandat Narodu i Konstytucja zmieniają się rzadko i wyznaczają ramy; program i strategia – w cyklu lat; kontrakty i portfel projektów – w cyklu miesięcy; praca Klubów – w cyklu tygodni. Błędem jest mieszanie tych tempa: zmienianie zasad ustrojowych pod bieżącą potrzebę albo prowadzenie pracy lokalnej w rytmie kongresów.

Tabela 10. Punkty dźwigni Misji w ujęciu D. Meadows

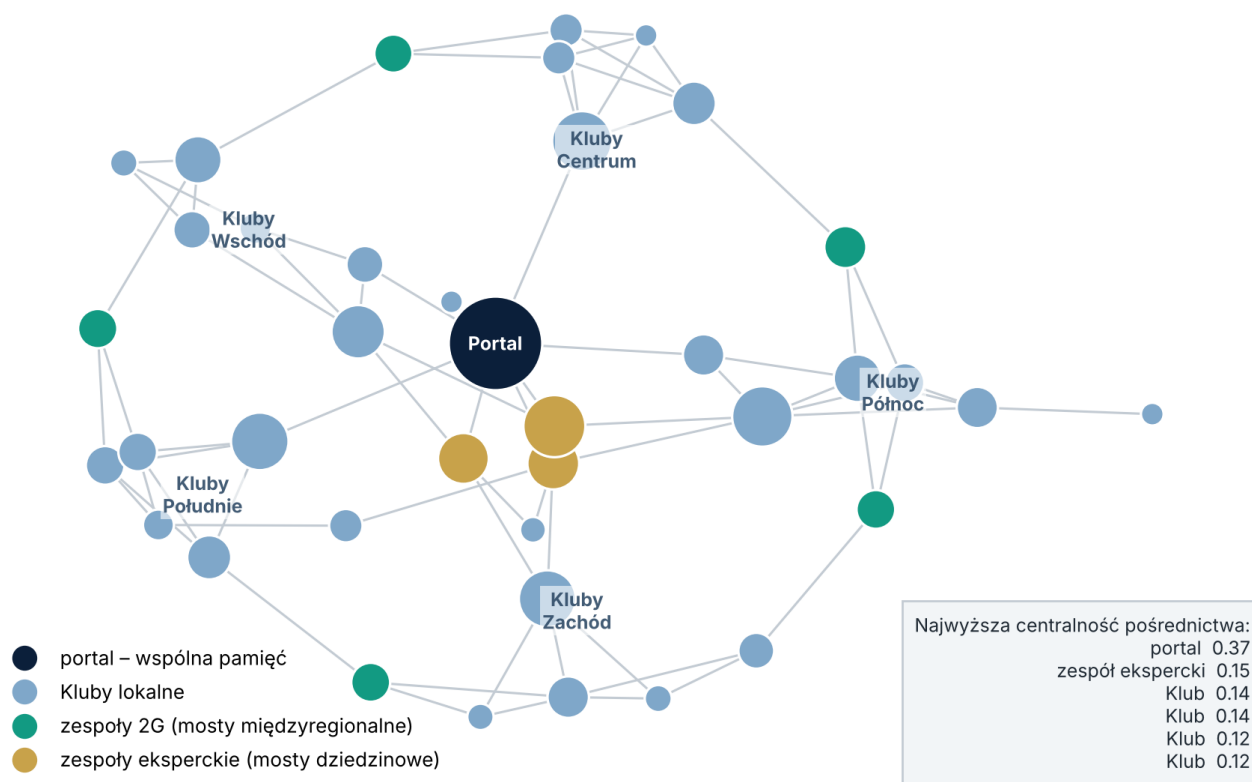
Poziom dźwigni	Typowa polityka	Interwencja Misji
Parametry i liczby (najstabszy)	wymiana ministrów, nowe kwoty i programy	traktowane jako skutek, nie przyczyna
Pętla sprzężenia zwrotnego	sprawozdania bez korekty	kontrakt wyniku z właścicielem i korektą po błędzie
Przepływy informacji	dane zamknięte w resortach i partiach	portal jako otwarta pamięć; publiczny raport; rejestry jawności
Reguły systemu	ordynacja i finansowanie sprzyjające kartelowi	jednokadencyjność, jawność, referendum, klauzule wygaśnięcia
Samoorganizacja	centralne struktury partyjne	sieć autonomicznych Klubów ze wspólnymi standardami
Cele systemu	utrzymanie władzy i absorpcja środków	zdolność państwa: ochrona × przyciąganie × integracja × prawomocność
Paradygmat (najsilniejszy)	państwo jako łup i administrator	państwo jako dobro wspólne i inteligentny regulator pod kontrolą obywateli

4.3. Uzasadnienie sieciowe: węzły, mosty i słabe więzi

Siła ruchu w epoce sieci zależy od pozycji w grafie, nie tylko od liczby członków. Cztery twierdzenia teorii sieci mają bezpośrednie znaczenie dla Misji:

- **Siła słabych więzi** (Granovetter) – nowe informacje i możliwości płyną przez luźne kontakty; Klub powinien łączyć środowiska, które normalnie się nie spotykają: przedsiębiorców, lekarzy, nauczycieli, techników, seniorów i młodzież.
- **Dziury strukturalne** (Burt) – kto łączy niepołączone skupiska, ten zyskuje przewagę informacyjną; wartość ruchu powstaje na mostach między klastrami wiedzy.
- **Sieci bezskalowe** (Barabási–Albert) są odporne na przypadkowe awarie, ale kruche wobec ataku na węzły centralne; ruch zależny od jednego lidera lub jednego serwera jest kruchy.
- **Logika działania konektywnego** (Bennett i Segerberg) – cyfrowe sieci pozwalają organizować działanie przez osobiste ramy uczestnictwa; trwałość wymaga jednak wspólnych standardów i pamięci.

wielkość węzła ~ centralność pośrednictwa (model ilustracyjny)

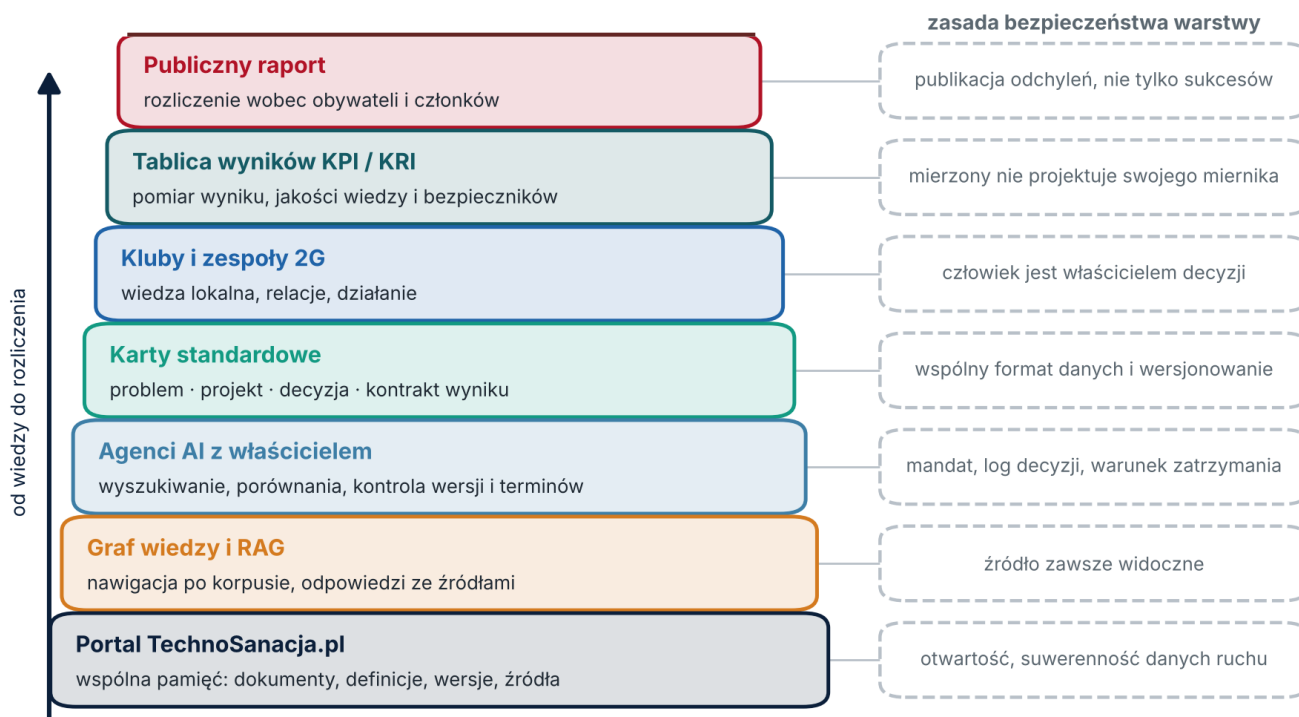
Rysunek 10. Sieć Klubów TechnoSanacji – węzły, mosty i słabe więzi (model ilustracyjny)

Graf przedstawia ilustracyjną sieć: portal jako wspólna pamięć w centrum, klastry Klubów regionalnych, zespoły 2G i zespoły eksperckie. Wielkość węzła odpowiada jego centralności pośrednictwa. Najwyższą centralność ma portal jako wspólna pamięć – co jest zarazem siłą i ryzykiem pojedynczego punktu awarii. Kolejne miejsca zajmują nie największe Kluby, lecz **mosty**: zespoły eksperckie i Kluby-łączniki, w których kończą się więzi z innymi regionami, oraz zespoły 2G spinające regiony. Wniosek: inwestycja w mosty i w redundancję portalu daje większy zwrot niż zwiększanie liczby członków jednego węzła.

Sieciowo Misja ma w Bibliotece szczególne położenie. Mapa wiedzy wskazała ją jako najslabiej splecioną z korpusem: jedno odwołanie przychodzące i jedno wychodzące, choć funkcjonalnie łączy się z czterema obiektami ustrojowymi. Wydanie drugie odpowiada na ten sygnał rozdziałem 8 („Powiązania”), który wprowadza ponad 30 jawnych odwołań do dokumentów Biblioteki.

4.4. Uzasadnienie technologiczne: portal, wiedza i kontrakt jako dane

Technologia zmienia ekonomię organizacji politycznej. Jeszcze niedawno budowa programu, struktury i kampanii wymagała aparatu partyjnego i dużego kapitału. Dziś otwarty korpus wiedzy, wyszukiwanie wspomagane AI (RAG), graf wiedzy i proste narzędzia pracy zespołowej pozwalają sieci obywateli robić to szybciej i taniej – pod warunkiem, że wiedza ma standard, a decyzje – właściciela.

Rysunek 11. Stos technologiczny ruchu – od wspólnej pamięci do publicznego raportu

Stos przedstawia siedem warstw: portal TechnoSanacja.pl (wspólna pamięć i wersjonowane dokumenty), graf wiedzy i RAG (nawigacja po korpusie), agenci AI z właścicielem (wyszukiwanie, porównania, kontrola wersji), karty standardowe (problem, projekt, decyzja, kontrakt), Kluby i zespoły 2G (wiedza lokalna i działanie), tablica wyników KPI/KRI (pomiar) oraz publiczny raport (rozliczenie). Po prawej wskazano zasadę bezpieczeństwa dla każdej warstwy.

Tabela 11. Funkcje AI w ruchu i warunki bezpieczeństwa

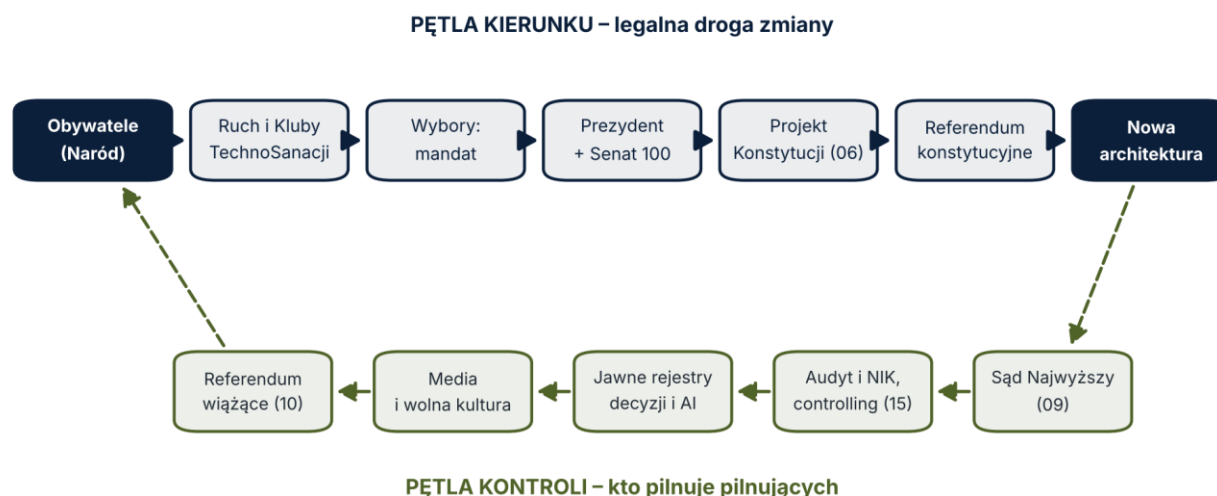
Funkcja AI	Zastosowanie w ruchu	Warunek bezpieczeństwa
Wiedzy	wyszukiwanie w korpusie, streszczenia, porównania wersji	źródła zawsze widoczne; odpowiedź bez źródła nie jest wiedzą
Analityczna	mapy problemów, analiza danych publicznych, warianty	jawne założenia; red-team; weryfikacja przez człowieka
Organizacyjna	kalendarz, przydział zadań, kontrola terminów kontraktów	właściciel zadania jest człowiekiem
Komunikacyjna	przygotowanie materiałów, tłumaczenia, dostępność	oznaczanie treści wspieranych przez AI; zakaz fałszywych tożsamości
Kontrolna	wykrywanie konfliktów interesów i anomalii w finansach	niezależny audyt i prawo odwołania
Zakazana	udawanie obywateli, ukryta perswazja, profilowanie poglądów, decyzje polityczne	zakaz bezwzględny zapisany w regulaminie

Kontrakt wyniku jest w tym ujęciu nie tylko zobowiązaniem politycznym, lecz także **formatem danych**: każdy kontrakt ma te same pola, więc setki kontraktów z różnych Klubów i misji można zestawić w jednej tablicy wyników. Ten sam format, przeniesiony do państwa, staje się podstawą pulpitu KPI zintegrowanej egzekutywy (07) i controllingu cybernetycznego (15). Minimalny standard agenta AI – identyfikator, mandat, właściciel, uprawnienia, dostęp do danych, log decyzji, warunek zatrzymania i ścieżka eskalacji – jest wspólny z Manifestem 2.0 i dokumentem 33 (Graf multi-agentów).

4.5. Uzasadnienie ustrojowe: mandat, podział ról i kontrola

Uzasadnienie ustrojowe odpowiada na pytanie, jak legalnie przejść od obecnego porządku do nowej architektury. Misja nie proponuje drogi na skróty. Proponuje sekwencję, w której każdy krok ma podstawę prawną i źródło prawomocności:

- **Ruch obywatelski** działa w ramach wolności zrzeszania się i tworzenia partii politycznych (art. 11, 12 i 58 Konstytucji RP), jawnie i bez przemocy.
- **Mandat demokratyczny** pochodzi z wyborów przeprowadzonych zgodnie z Kodeksem wyborczym.
- **Nowa architektura państwa** – Prezydent jako zintegrowana egzekutywa (07), jednoizbowy Senat 100 (08), wybieralny Sąd Najwyższy (09), referendum wiążące (10), Sejmiki samorządowe (11), jednokadencyjność (14) – jest opisana w Projekcie Konstytucji (06) jako propozycja do debaty.
- **Zatwierdzenie przez Naród** następuje w referendum konstytucyjnym; w obecnym porządku podstawą jest procedura zmiany Konstytucji (art. 235) i referendum ogólnokrajowe (art. 125).

Podstawy w obecnym porządku: art. 4, 11, 12, 58, 125, 235 Konstytucji RP · Kodeks wyborczy · ustawa o referendum ogólnokrajowym

Rysunek 12. Legalna droga zmiany – pętla kierunku i pętla kontroli

Schemat przedstawia dwie pętle. **Pętla kierunku** (strzałki ciągłe) biegnie od obywateli przez ruch i wybory do mandatu, projektu Konstytucji, referendum konstytucyjnego i nowej architektury państwa. **Pętla kontroli** (strzałki przerywane) wraca od nowej architektury przez sądy, audyt, jawne rejestry, media i referendum do obywateli. Zmiana jest prawomocna tylko wtedy, gdy obie pętle są domknięte – także wtedy, gdy ruch sprawuje władzę.

Tabela 12. Ustrój TechnoRepubliki – kto nadaje kierunek, kto wykonuje, kto kontroluje

Poziom	Rola	Mechanizm odpowiedzialności
Naród	źródło mandatu i ostateczny kontroler	wybory, referendum wiążące, prawa konstytucyjne
Prezydent / zintegrowana egzekutywa	wyznacza misje i odpowiada za wykonanie	publiczny kontrakt celów i wyników; KPI, KRI, ślad decyzji
Senat 100	prawo, budżet, kontrola, nominacje	komisje misji, dochodzenia, audyt AI, klauzule wygaśnięcia
Sąd Najwyższy (wybieralny)	ochrona Konstytucji, praw i legalności	jedna 12-letnia kadencja; jawność orzecznictwa; kontrola algorytmów
Sejmiki samorządowe	reprezentacja wspólnot lokalnych	inicjatywa, kontrola administracji terenowej, referendum regionalne
Ruch i Kluby	rozpoznanie, program, kadry, korekta z terenu	regulamin, kadencyjność, raporty kwartalne, zdanie odrębne

Silniejsza egzekutywa jest w modelu TechnoRepubliki dopuszczalna wyłącznie razem z silniejszymi bezpiecznikami: Senatem z prawem dochodzeń, niezależnymi sądami, publicznym audytem, jawnym rejestrem decyzji i wiążącym referendum. To odpowiedź na klasyczny argument o ryzykach prezydencjalizmu (Linz) – omówiony w rozdziale 8.2.

4.6. Test pięciu uzasadnień

Poniższa mapa cieplna pokazuje, jak silnie każda teza Misji jest uzasadniona na każdej z pięciu dróg dowodowych (ocena ekspercka w skali 0–3). Sześć z ośmiu tez ma pełne pokrycie (co najmniej 2 punkty na każdej drodze), a najsilniej uzasadnione są T3 i T7 (po 14 punktów). Najstabszymi ogniwami są teza T2 na drodze technologicznej i teza T8 na drodze ustrojowej – to wskazanie dla kolejnego wydania i dla dokumentów wykonawczych (30, 33, 36).

	cybernetyczna	systemowa	sieciowa	technologiczna	ustrojowa	suma
T1 Kryzys reguł	3	3	2	2	3	13
T2 Klasa sprawcza 2G	2	2	3	1	2	10
T3 Ruch jako układ zdolny	3	3	3	3	2	14
T4 Legalna droga	2	2	2	2	3	11
T5 Etos	3	2	2	2	2	11
T6 Bezpieczniki	3	3	2	2	3	13
T7 Kontrakt wyniku	3	3	2	3	3	14
T8 AI wzmacnia	2	2	2	3	1	10

Rysunek 13. Test pięciu uzasadnień – siła uzasadnienia każdej tezy Misji (ocena ekspercka 0–3)

Mapa ciepła w jednej barwie: im ciemniejsza komórka, tym silniejsze uzasadnienie danej tezy na danej drodze dowodowej. Wartości liczbowe wpisano w komórki, aby odczyt nie zależał od koloru. Kolumna po prawej podaje sumę punktów (maksimum 15).

Rysunek przedstawia macierz oceny eksperckiej, w której osiem kluczowych tez Misji zostało przeanalizowanych pod kątem pięciu niezależnych wymiarów dowodowych: cybernetycznego, systemowego, sieciowego, technologicznego oraz ustrojowego. Wykorzystana w zestawieniu jednobarwna mapa ciepła wizualizuje natężenie uzasadnienia, gdzie najciemniejsze komórki odpowiadają najwyższej ocenie punktowej (3).

Z przedstawionych danych wynika, że najwyższą łączną siłę argumentacji (14 na 15 możliwych punktów) uzyskały tezy T3 („Ruch jako układ zdolny”) oraz T7 („Kontrakt wyniku”). Niemal równie silne uzasadnienie wykazują teza T1 dotycząca kryzysu reguł oraz T6 opisująca bezpieczniki, osiągając po 13 punktów. Taka struktura wyników potwierdza, że projekt opiera się na wielowymiarowych filarach naukowych i koncepcyjnych, łącząc twardą analizę systemową z wyrazistym wymiarem ustrojowym.

5. Co chcemy zbudować: TechnoRepublikę Polską

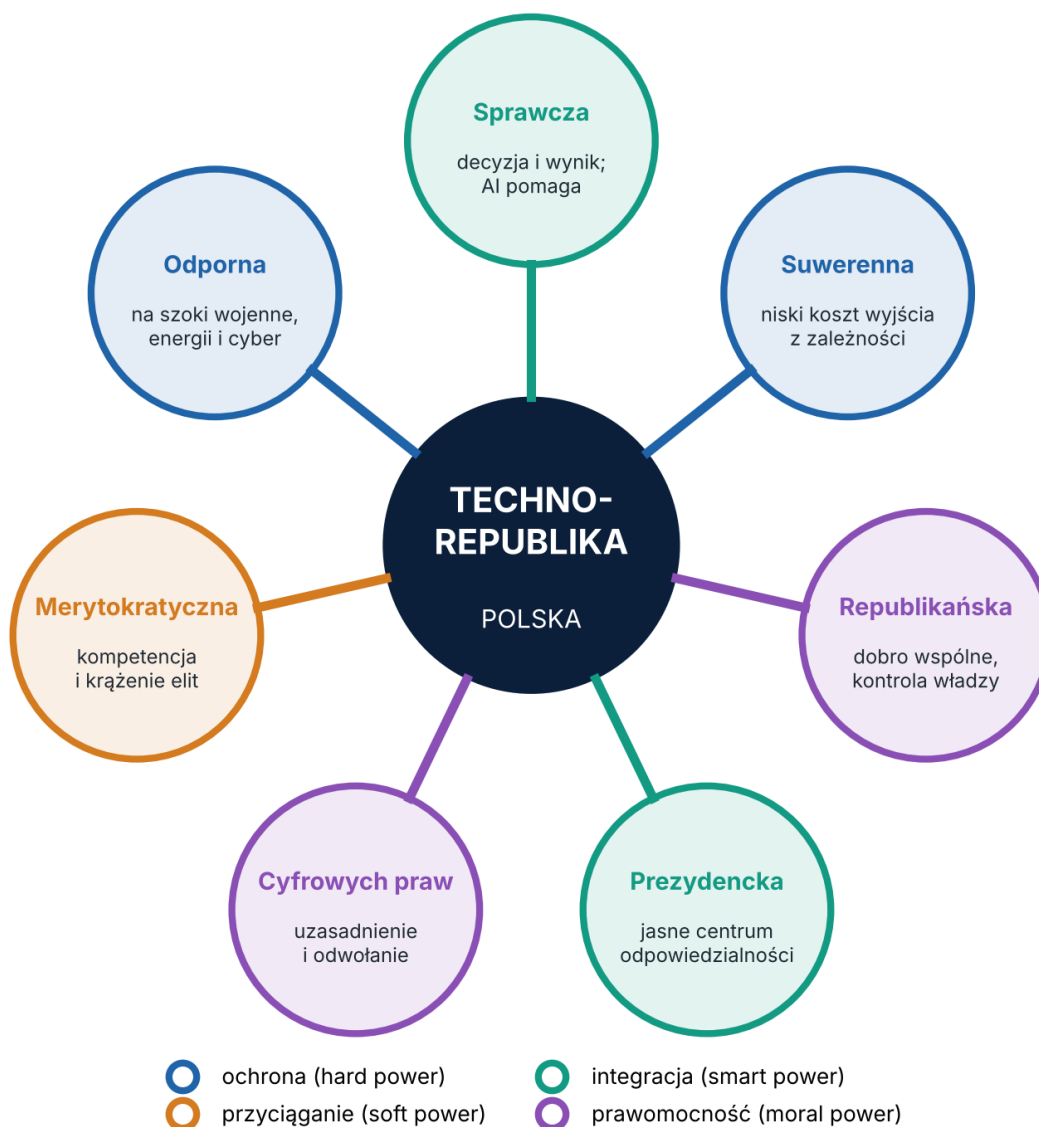
Technologia ma służyć obywatelowi, a nie obywatel technologii.

Celem TechnoSanacji jest TechnoRepublika Polska – państwo, w którym technologia służy obywatelowi, a nie obywatel technologii. TechnoRepublika nie oznacza rządów technokratów bez kontroli społecznej. Oznacza państwo, które wykorzystuje AI, dane, cyfryzację, nową energię, nowoczesną administrację i przemysł wysokich technologii do realizacji dobra wspólnego – pod kontrolą obywateli, prawa i jawnych zasad. W języku Wizji jest to państwo misyjne, agentowe i kontrolowane; w języku Misji – państwo, które przewiduje, działa i odpowiada przed obywatelem.

5.1. Siedem cech TechnoRepubliki

Tabela 13. Siedem cech TechnoRepubliki Polskiej

Cecha	Znaczenie	Dokumenty rozwijające
Sprawcza	zdolna do podejmowania decyzji i dowieżenia efektów; AI pomaga obywatelowi i urzędnikowi	13 Administracja, 15 Controlling
Suwerenna	niezależna informacyjnie, energetycznie, technologicznie i przemysłowo; suwerenność jako niski koszt wyjścia z zależności	05 Strategia, 20 Doktryna energetyczna
Republikańska	oparta na dobru wspólnym, odpowiedzialności, kontroli władzy i nadzorze nad algorytmami	06 Konstytucja, 19 Ład medialny
Prezydencka	z jasnym centrum odpowiedzialności wykonawczej, silną egzekutywą i mierzalnymi rezultatami	07 Prezydent, 08 Senat 100
Cyfrowych praw	obywatel ma prawo wiedzieć, że decyzję wspierał system AI, prawo do uzasadnienia i odwołania	33 Graf multi-agentów, 36 Narzędzia AI
Merytokratyczna	awans w państwie wynika z kompetencji, służby i wyniku; elity krążą	14 Jednokadencyjność, 23 Talenty
Odporna	zdolna przetrwać szoki wojenne, energetyczne, cybernetyczne, demograficzne i informacyjne	16 Obrona, 37 Rezyliencja, 38 Infrastruktura odporności

Rysunek 14. Siedem cech TechnoRepubliki Polskiej i ich powiązania z czterema wymiarami siły Wizji

Diagram przedstawia siedem cech w układzie pierścieniowym wokół TechnoRepubliki. Kolor obwódki każdej cechy wskazuje dominujący wymiar siły według Cyberkulturowej Wizji: niebieski – ochrona (hard power), pomarańczowy – przyciąganie (soft power), morski – integracja (smart power), fioletowy – prawomocność (moral power). Rozkład jest zrównoważony: każdy wymiar siły ma co najmniej jedną cechę dominującą, co realizuje wymóg formuły iloczynowej.

AI – DLA OBYWATELA, NIE OBYWATEL DLA ALGORYTMU.

5.2. Gwarancje obywatelskie

Państwo silniejsze musi być zarazem państwem bardziej kontrolowanym. Misja wiąże każdą zmianę wzmacniającą zdolność władzy z gwarancją po stronie obywatela:

Tabela 14. Sześć gwarancji obywatelskich Misji

Gwarancja	Treść
Legalność	żadnej drogi na skróty poza państwem prawa; każda zmiana ustrojowa przechodzi procedurę i referendum
Identyfikowalna odpowiedzialność	każda decyzja publiczna ma ludzkiego właściciela, podstawę prawną, uzasadnienie i ślad
Prawo do informacji i odwołania	obywatel wie, kto i na jakiej podstawie zdecydował, i może skutecznie zakwestionować decyzję
AI bez autonomicznej władzy	system AI wspiera, ale nie stanowi prawa, nie wydaje ostatecznych decyzji władczych i nie ocenia obywatela
Jawność interesów	rejestr lobbingu, konfliktów interesów, beneficjentów rzeczywistych i finansowania polityki
Mandat i referendum	władza działa na podstawie czasowego mandatu; Naród ma wiążące ostatnie słowo

Tabela 14 zestawia sześć kluczowych gwarancji obywatelskich stanowiących bezpieczniki w ramach realizowanej Misji. Pierwsza z nich, odnosząca się do legalności, wyklucza drogi na skróty i zobowiązuje do wprowadzania wszelkich zmian ustrojowych poprzez państwo prawa oraz referendum.

Zasada identyfikowalnej odpowiedzialności wymaga, by każda decyzja publiczna posiadała konkretnego ludzkiego właściciela, ślad oraz uzasadnienie prawne. Prawo do informacji i odwołania gwarantuje obywatelowi pełną wiedzę o przestankach decyzji władz oraz dostęp do skutecznych ścieżek jej zaskarżenia.

Wymiar technologiczny reprezentowany jest przez zasadę wykluczającą autonomiczną władzę AI, co oznacza, że sztuczna inteligencja pełni jedynie funkcję pomocniczą, nie tworzy prawa i nie ocenia ludzi. Przepis o jawności interesów wprowadza obowiązkowe rejestry lobbingu, finansowania polityki, beneficjentów rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów. Całość zamyka gwarancja mandatu i referendum, według której władza działa wyłącznie na podstawie czasowego upoważnienia, a Obywatele zachowują wiążące, ostateczne słowo.

5.3. Czym różnimy się od obecnego systemu

Stary system produkuje konflikt. TechnoSanacja ma produkować wynik.

Tabela 15. Obecny system a TechnoSanacja

Wymiar	Obecny system	TechnoSanacja
Pytanie naczelne	kto przejmie władzę?	jak zmienić mechanizm władzy, żeby służył obywatelowi?
Logika działania	produkuje konflikt, zarządza emocjami, żyje z polaryzacji	zarządza państwem, buduje wspólny cel, dowozi mierzalne efekty
Obywatel	odbiorca decyzji i petent	suweren z prawem do informacji, kontroli i ostatecznego głosu
Obietnica	deklaracja bez miernika	kontrakt wyniku: cel, właściciel, termin, miernik, budżet, raport
Kadry	lojalność wobec obozu	kompetencja, portfolio wyników, kadencyjność
Technologia	narzędzie wizerunku lub nadzoru	narzędzie wiedzy, wykonania i kontroli władzy
Pokolenia	rozgrywane przeciw sobie	sojusz: młodzi przyszłością, seniorzy ciągłością
Organizacja	centrala i filie	sieć Klubów – węzłów wiedzy ze wspólnymi standardami

**NIE ZARZĄDZAĆ GNIEWEM
– ZORGANIZOWAĆ ZWYCIĘSTWO PAŃSTWA.**

6. Droga: misja w pięciu krokach

Najpierw świadomość, potem organizacja, na końcu sprawcze państwo.

TechnoSanacja odrzuca chaos, przemoc i rewolucyjną destrukcję. Chce przeprowadzić zmianę w ramach porządku prawnego, ale nie po to, aby utrwalić jego słabości – lecz po to, aby użyć demokratycznego mandatu do głębokiej reformy reguł państwa. Destylat CybControl opisuje sekwencję ruchu jako: świadomość → organizacja → mobilizacja → mandat → reforma reguł → transformacja ustrojowa. Misja porządkuje ją w pięciu krokach, z których każdy ma próg przejścia – warunek, którego spełnienie pozwala przejść do kroku następnego.

6.1. Pięć kroków i progi przejścia

próg przejścia do kolejnego kroku

Rysunek 15. Misja w pięciu krokach – od świadomości do TechnoRepubliki, z progami przejścia

Schody przedstawiają pięć kroków misji. Pod każdym krokiem wskazano główny produkt, a nad strzałką przejścia – próg, który musi zostać osiągnięty. Progi mają charakter jakościowy i ilustracyjny; ich wartości liczbowe ustala Regulamin klubowy (32) i rejestr kontraktów ruchu.

Tabela 16. Pięć kroków misji – działania, produkty i progi przejścia

Krok	Działania	Produkt	Próg przejścia
1. Świadomość	pokazujemy, że kryzys państwa jest skutkiem złych reguł gry; tłumaczymy, dlaczego Polska potrzebuje nowego modelu sprawczości, a nie tylko nowej większości	Biblioteka, portal, debaty, artykuły-satelity	rozpoznawalność formuły; aktywni czytelnicy i współtwórcy
2. Organizacja	budujemy struktury lokalne, eksperckie, cyfrowe i obywatelskie; szkolimy liderów; gromadzimy wiedzę i narzędzia AI	sieć Klubów, zespoły 2G, szkoła przywództwa	sieć regionalna z raportami kwartalnymi; pierwsze dowieszone kontrakty
3. Mandat	wchodzimy do polityki, aby uzyskać demokratyczne upoważnienie do naprawy państwa; kampania jest narzędziem mandatu, nie celem	program naprawy państwa jako portfel kontraktów; lista kandydatów z portfolio wyników	mandat wyborczy wystarczający do inicjatywy ustrojowej
4. Reforma reguł	wprowadzamy nową architekturę: sprawczą egzekutywę, odpowiedzialną administrację, krążenie elit, jawność, cyfrowe państwo usługowe i referendum	projekt Konstytucji i pakiet ustaw; referendum konstytucyjne	zatwierdzenie zmian przez Naród
5. TechnoRepublika	budujemy państwo zdolne do samodzielnego rozwoju: suwerenne technologicznie, energetycznie, informacyjnie i obronnie	portfel misji M1–M10 z tablicą wyników	mierzalny wzrost zdolności w czterech wymiarach siły

Program naprawy państwa nie jest listą obietnic, lecz systemem reform konstytucyjnych, administracyjnych, technologicznych, energetycznych, zdrowotnych, edukacyjnych i obronnych – opisanych w dokumentach 06–24 i uporządkowanych w Mapie postulatów (28) i Mapie programowej (29).

6.2. Portfel misji M1–M10 jako zobowiązanie ruchu

Cyberkulturowa Wizja wyznaczyła dziesięć misji transformacyjnych. Misja Polityczna przyjmuje je jako zobowiązanie ruchu i wskazuje, kto z ruchu wnosi do każdej z nich główny wkład jeszcze przed zdobyciem mandatu – bo kadry, wiedza i pilotaże muszą powstać wcześniej niż ustawy.

Tabela 17. Portfel misji M1–M10 i nośniki ruchu

Kod	Misja	Wkład ruchu przed mandatem	Dokument wykonawczy
M1	Sterowne państwo	karta misji, standard kontraktu wyniku, pilotaż tablicy wyników w Klubach	13, 15
M2	Suwerenna AI	standard agenta AI ruchu, RAG na otwartym korpusie, zespoły eksperckie	33, 36
M3	Przemysł bezpieczeństwa	sieć inżynierów i przedsiębiorców dual-use; analizy AHP	16, 39
M4	Energia dla mocy	Kluby energetyczne gmin; analizy rezyliencji lokalnej	20, 45, 50
M5	Spółeczeństwo kreatywne	Kluby jako laboratoria uczenia przez działanie	18, 22
M6	Narodowy System Talentów	szkoła przywództwa, portfolio wyników, powroty diaspory	23
M7	Suwerenność kulturowa	wkład w korpus polszczyzny; standard pochodzenia treści	19, 22
M8	Polska marka strategiczna	opowieść o polskiej sprawczości oparta na dowiedzionych projektach	05, 21
M9	Sojusz pokoleń	Program 2G, Korpus Mentorów, Reverse Mentoring AI	24, 30
M10	Lewary międzynarodowe	sieć diaspory i kontaktów eksperckich; analizy zobowiązań	05

Tabela 17 przedstawia strukturę portfela dziesięciu misji strategicznych (M1–M10) wraz z odpowiadającym im wkładem ruchu przed uzyskaniem mandatu oraz przypisanymi dokumentami wykonawczymi. Obszary M1–M3 ogniskują się wokół państwa sterownego, suwerenności technologicznej AI oraz przemysłu bezpieczeństwa, co przekłada się na konkretne narzędzia, takie jak karty misji, standardy agentów oraz sieci inżynierów i analizy AHP.

Filary M4–M6 koncentrują się na bezemisijnej mocy, kreatywnym społeczeństwie oraz Narodowym Systemie Talentów poprzez rozwój lokalnych klubów, szkół przywództwa i tworzenie portfela wyników. Z kolei misje M7–M8 odpowiadają za suwerenność kulturową i polską markę strategiczną, realizowane m.in. poprzez wkład w korpus polszczyzny i promocję dowiedzionych projektów sprawczości. Zestawienie zamykają obszary M9 i M10, które budują relacje międzypokoleniowe w ramach Sojuszu Pokoleń oraz tworzą międzynarodowe lewary wpływu oparte na sieci diaspory i analizach eksperckich.

	klasa sprawcza	Kluby lokalne	zespoły 2G	zespoły eksperckie	portal i narzędzia AI
M1 Sterowne państwo	2	1	1	3	3
M2 Suwerenna AI	3	0	1	3	3
M3 Przemysł bezpieczeństwa	3	1	1	3	1
M4 Energia dla mocy	2	3	1	2	1
M5 Społeczeństwo kreatywne	2	3	2	1	2
M6 Narodowy System Talentów	3	2	2	2	1
M7 Suwerenność kulturowa	2	1	2	2	3
M8 Polska marka strategiczna	3	1	1	2	2
M9 Sojusz pokoleń	1	3	3	1	1
M10 Lewary międzynarodowe	2	0	1	3	1

0 – brak · 1 – uzupełniający · 2 – istotny · 3 – główny (ocena ekspercka)

Rysunek 16. Macierz wkładu nośników ruchu w misje M1–M10

Mapa cieplna pokazuje, który nośnik ruchu – klasa sprawcza, Kluby lokalne, zespoły 2G, zespoły eksperckie i portal z narzędziami AI – wnosi główny wkład do każdej misji (0 – brak, 1 – uzupełniający, 2 – istotny, 3 – główny; ocena ekspercka). Każda misja ma co najmniej jeden nośnik o wkładzie głównym; klasa sprawcza i zespoły eksperckie przenoszą największą część portfela, a Kluby lokalne – misje wymagające zakorzenienia terytorialnego (M4, M5, M9).

6.3. Kluby TechnoSanacji: moduł wykonawczy Misji

Mapa ustrojowa wskazuje Kluby TechnoSanacji (31) i Regulamin klubowy (32) jako moduł wykonawczy Misji: sieć lokalnych węzłów wiedzy, ludzi i działania. Kluby pełnią funkcję S1 (operacje) i S2 (koordynacja); zasilają Ustrój wykonawcą („mandat → referendum”) i Misję – korektą z terenu.

FORMUŁA KLUBU

KLUB TECHNOSANACJI

= lokalny węzeł wiedzy + wspólnota działania + agent odpowiedzialności

Sieć Klubów zamienia rozproszoną wiedzę obywateli w program, program w projekty, a projekty w zdolność zmiany państwa. Portal TechnoSanacja.pl jest wspólną pamięcią i systemem operacyjnym tej sieci; AI pomaga odnajdywać wiedzę, lecz człowiek zachowuje odpowiedzialność za decyzję.

Tabela 18. Pięć funkcji każdego Klubu

Funkcja	Pytanie	Produkt
Receptor	Co naprawdę dzieje się w naszej wspólnocie lub dziedzinie?	mapa problemów, sygnałów i zasobów
Korelator	Co z tych sygnałów jest ważne i co wynika ze źródeł?	karta problemu, dowody, warianty, kontekst
Łącznik sieci	Kogo trzeba połączyć, aby problem przestał być silosem?	sieć ekspertów, partnerów, mentorów i innych Klubów
Efektor	Co możemy zrobić legalnie i mierzalnie już teraz?	projekt, debata, pilotaż, publikacja, interwencja obywatelska
Homeostat	Skąd wiemy, czy działanie pomogło i czy nie powstało nowe ryzyko?	KPI/KRI, retrospektywa, korekta i publikacja wyniku

Każdy ważny problem przechodzi w Klubie ten sam cykl: **sygnał** → **dowody** → **model** → **decyzja** → **projekt** → **wynik** → **pomiar** → **korekta**. To cybernetyczny rdzeń polityki wyniku w skali, w której obywatel może go zobaczyć i sprawdzić.

6.4. Sojusz pokoleń i zasada podwójnego klucza

Naszą siłą jest sojusz dwóch pokoleń, które obecny system rozdziela, choć powinien je połączyć. W zespołach dwupokoleniowych obowiązuje **zasada podwójnego klucza**: młody lider odpowiada za tempo, narzędzia i rozwiązanie, a doświadczony mentor – za standard, ciągłość i test konsekwencji (Program 2G, dokument 30).

Tabela 19. Nośniki misji i ich wkład

Nośnik misji	Co wnosi do ruchu
Pokolenie Z	energię przyszłości, biegłość w AI i technologii, cyfrową intuicję, odwagę myślenia poza starymi schematami, zdolność mobilizacji sieciowej i świadomość, że świat zmienia się szybciej niż polskie instytucje
Seniorzy	ciągłość, pamięć państwa i transformacji, doświadczenie technologiczne i organizacyjne, czas obywatelski, lokalne sieci zaufania, test konsekwencji i legitymizację długich reform
Klasa sprawcza ery AI	zdolność łączenia wiedzy dziedzinowej, danych, agentów AI i odpowiedzialności za wynik; doświadczenie dowieżenia projektów w rytmie tygodni
Eksperci i praktycy	wiedzę dziedzinową, dowody, metodę i krytykę; red-team programu

Razem tworzą nową umowę pokoleń: młodzi nie mogą budować przyszłości bez pamięci, a starsi nie mogą bronić ciągłości bez oddania przestrzeni przyszłości. W języku cybernetyki seniorzy wzmacniają funkcję S5 (tożsamość i ciągłość), a Generacja Z – funkcję S4 (rozpoznanie przyszłości); ich sojusz jest kompletem regulatora.

MŁODZI PRZYSZŁOŚCIĄ. SENIORZY CIĄGŁOŚCIĄ. RAZEM – ZDOLNOŚĆ PAŃSTWA.

7. Etos, kontrakt wyniku i bezpieczniki

Nowa kultura polityczna zaczyna się od zasad. Misja musi być rozliczalna.

TechnoSanacja buduje nową kulturę polityczną. Nie wystarczy mówić o patriotyzmie – trzeba go mierzyć skutkiem. Rozdział łączy trzy mechanizmy, które razem stanowią homeostat ruchu: etos (normy), kontrakt wyniku (rozliczalność) i bezpieczniki (ochrona przed przechwyceniem).

7.1. Sześć zasad etosu

Tabela 20. Zasady etosu – sens, zachowanie pożądane i eliminowane

Zasada	Sens polityczny	Zachowanie pożądane	Zachowanie eliminowane
Służba przed karierą	polityka nie jest zawodem dożywotnim; jest czasową służbą publiczną	kadencyjność, powrót do zawodu, przekazanie wiedzy następcy	trwale uzależnienie dochodu od kolejnych funkcji
Wynik przed pozorem	procedura ma sens tylko wtedy, gdy prowadzi do efektu	cel, termin, właściciel, miernik	sukces ogłaszany bez pomiaru
Jawność przed układem	decyzje, konflikty interesów, finansowanie i lobbing muszą być widoczne	publiczny rejestr, raport kwartalny	ustalenia zakulisowe, ukryci sponsorzy
Kompetencja przed lojalnością	państwem i ruchem zarządzają ludzie zdolni, sprawdzeni i rozliczalni	awans przez zadanie, portfolio wyników	awans za przynależność do frakcji
Krążenie elit przed oligarchią	nie ma zdrowej republiki bez drożnych kanałów awansu	rotacja, limit kadencji, otwarte nabory	zamknięty krąg decydentów
Dobro wspólne przed rentą	państwo nie jest łupem; jest narzędziem wspólnego przetrwania i rozwoju	decyzje uzasadnione interesem publicznym	renta z funkcji, nepotyzm

PATRIOTYZM XXI WIEKU MIERZY SIĘ SKUTKIEM.

7.2. Kontrakt wyniku

Kontrakt wyniku jest podstawową jednostką rozliczalności – w ruchu dziś, w państwie jutro. Ma sześć pól obowiązkowych i trzy pola bezpieczeństwa.

KONTRAKT WYNIKU · nr K-0001	
CEL	mierzalna zmiana w rzeczywistości
WŁAŚCICIEL	jedna osoba (+ para 2G)
TERMIN	data celu i daty przeglądów
MIERNIK	KPI: wartość bazowa → docelowa
BUDŻET	pieniądze i czas obywatelski
RAPORT	publiczny: wynik, koszty, odchylenia
KRI	wskaźnik ryzyka z progiem reakcji
ŹRÓDŁO	niezależna weryfikacja pomiaru
WYGASZENIE	kiedy projekt się kończy

pola obowiązkowe (granat) · pola bezpieczeństwa (czerwień)

Rysunek 17. Karta kontraktu wyniku i pętla jego rozliczenia

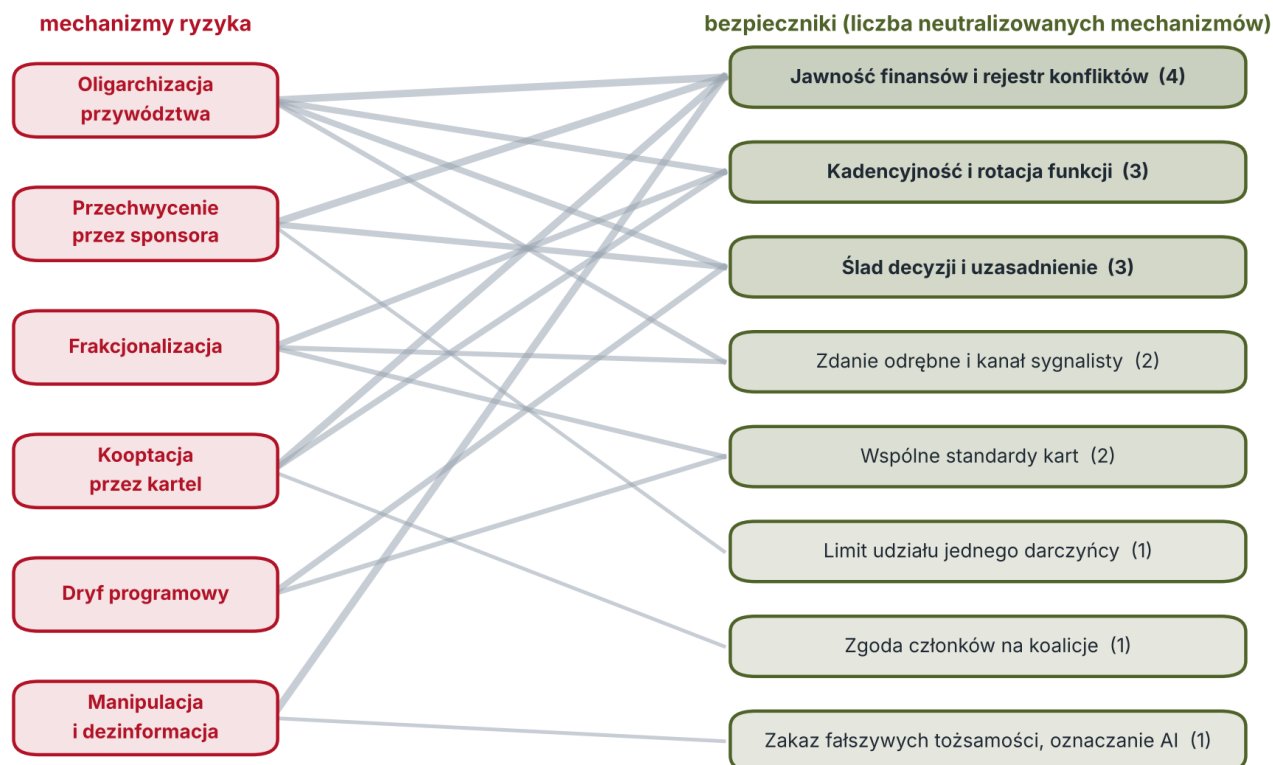
Po lewej przedstawiono kartę kontraktu: sześć pól obowiązkowych (cel, właściciel, termin, miernik, budżet, raport) oraz trzy pola bezpieczeństwa (wskaźnik ryzyka KRI, niezależne źródło pomiaru, warunek wygaszenia). Po prawej – pętla rozliczenia: zobowiązanie → wykonanie → pomiar → publiczny raport → korekta lub wygaszenie. Kontrakt bez raportu jest nieważny; raport bez niezależnego źródła – niewiarygodny.

Tabela 21. Pola kontraktu wyniku

Pole	Treść	Przykład (Klub lokalny)
Cel	mierzalna zmiana w rzeczywistości, nie liczba działań	skrócenie czasu wydania decyzji środowiskowej w gminie
Właściciel	jedna osoba z imienia i nazwiska, odpowiedzialna za wynik	lider projektu z parą 2G
Termin	data osiągnięcia celu i daty przeglądów	6 miesięcy, przeglądy co 6 tygodni
Miernik	KPI z wartością bazową i docelową; źródło danych	mediana dni od wniosku do decyzji
Budżet	koszt pieniężny i czas obywatelski	0 zł, 120 godzin wolontariatu
Raport	publiczna informacja o wyniku, kosztach i odchyleniach	wpis na portalu i karta w rejestrze
KRI	wskaźnik ryzyka z progiem reakcji	brak danych z urzędu po 4 tygodniach
Niezależne źródło	kto weryfikuje pomiar, jeśli nie właściciel	inny Klub lub zespół ekspercki
Warunek wygaszenia	kiedy projekt kończy się bez względu na wynik	brak postępu w dwóch przeglądach

7.3. Bezpieczniki antyoligarchiczne ruchu

Michels pokazał, że oligarchizacja jest „wpisana w sukces” organizacji. Dlatego bezpieczniki ruchu projektuje się tak, jak bezpieczniki państwa: każdemu mechanizmowi ryzyka przypisuje się co najmniej jeden mechanizm równoważący.

Rysunek 18. Graf ryzyk oligarchizacji i bezpieczników ruchu – który bezpiecznik neutralizuje który mechanizm

Graf łączy sześć mechanizmów ryzyka (czerwone węzły po lewej) z ośmioma bezpiecznikami (zielone węzły po prawej). Bezpieczniki o największej liczbie połączeń – jawność finansów i rejestr konfliktów, kadencyjność i rotacja oraz ślad decyzji – są dźwigniami o najwyższym zwrocie: jedna zasada zamyka kilka kanałów oligarchizacji.

Tabela 22. Ryzyka ruchu i bezpieczniki

Ryzyko	Mechanizm	Bezpiecznik
Oligarchizacja przywództwa	koncentracja wiedzy, zasobów i decyzji w wąskim kręgu	kadencyjność funkcji, rotacja, wybieralność gremiów, ślad decyzji
Przechwycenie przez sponsora	uzależnienie od jednego źródła finansowania	jawność wpływów i wydatków, limit udziału jednego darczyńcy, raport kwartalny
Frakcjonalizacja	walka grup o zasoby zamiast o wynik	wspólne standardy kart, zdanie odrębne, mediacja, jawne kryteria awansu
Kooptacja przez kartel	wymiana programu na stanowiska	warunki programowe zamiast negocjacji personalnych; zgoda członków na koalicje
Dryf programowy	odchodzenie od formuły naczelnej pod presją bieżącą	weryfikacja każdego dokumentu wobec formuły naczelnej; wersjonowanie
Manipulacja i dezinformacja	presja FIMI, fałszywe konta, ukryta perswazja	zakaz fałszywych tożsamości, oznaczanie AI, prebunking, jawność źródeł

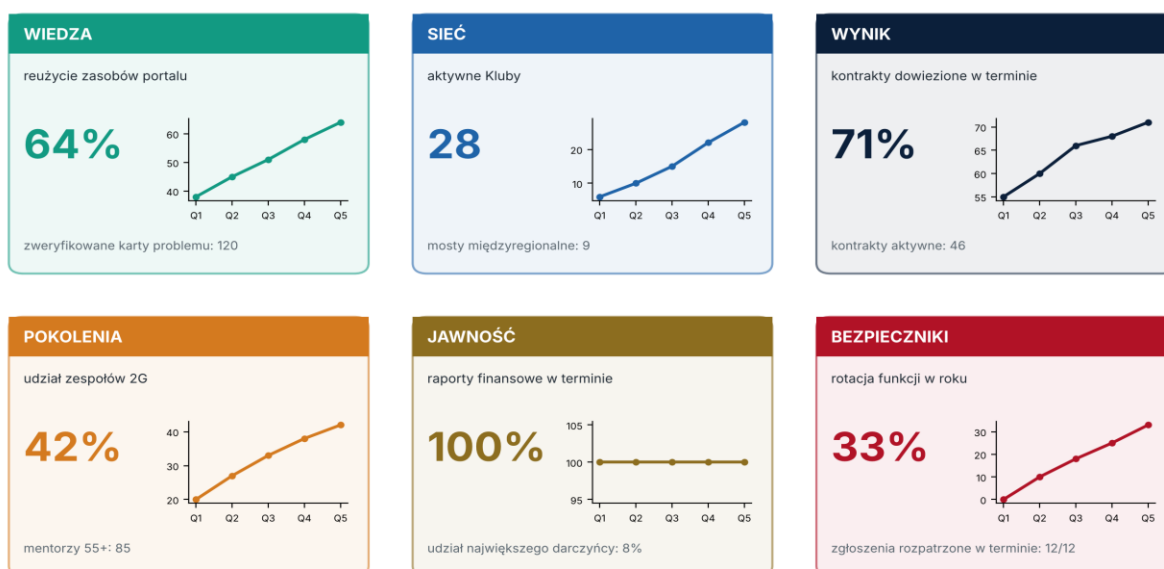
7.4. Zobowiązanie wobec obywateli

TechnoSanacja zobowiązuje się do prowadzenia polityki, która będzie legalna, republikańska, prezydencka w odpowiedzialności, referendalna w legitymizacji, merytokratyczna w kadrach, cyfrowa w narzędziach, antyoligarchiczna w konstrukcji, odporna informacyjnie, energetycznie suwerenna i nastawiona na wynik.

Legalna – żadnej drogi na skróty poza państwem prawa	Republikańska – państwo jako dobro wspólne, nie własność partii
Prezydencka – jasne centrum wykonawcze, które można rozliczyć	Referendalna – najważniejsze zmiany zatwierdzane przez Naród
Merytokratyczna – konkurs, egzamin, dorobek, kompetencje	Cyfrowa – AI, dane i systemy publiczne służące obywatelowi
Antyoligarchiczna – rotacja, jawność, kadencyjność, kontrola finansowania	Odporna – przeciw dezinformacji, presji zewnętrznej i zależnościom
Energetyczna – Nowa Energia, lokalna odporność i bezpieczeństwo infrastruktury	Mierzalna – każda reforma ma termin, odpowiedzialnego i publiczny raport

7.5. Tablica wyników ruchu

Misja bez pomiaru jest deklaracją. Tablica wyników ruchu mierzy jakość obiegu wiedzy i wyniku, a nie tylko liczbę członków – zgodnie z zasadą dokumentu 31, że liczba członków jest wskaźnikiem pomocniczym.

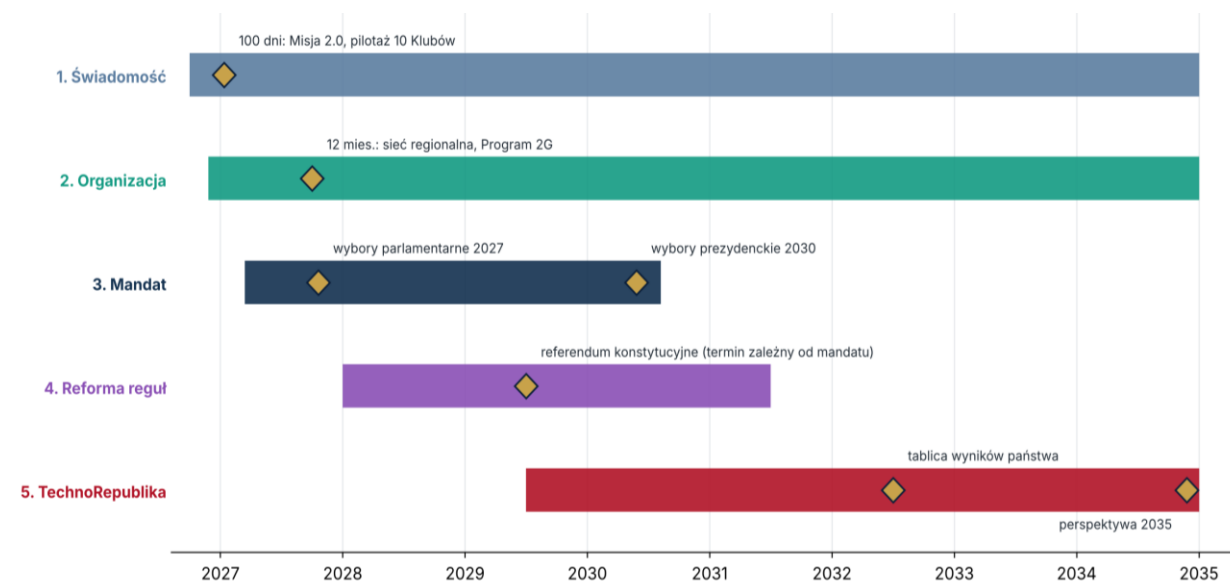
Rysunek 19. Tablica wyników ruchu TechnoSanacji – sześć obszarów KPI i KRI (wartości ilustracyjne)

Tablica porządkuje sześć obszarów: wiedzę (reużycie zasobów portalu, liczba zweryfikowanych kart problemu), sieć (aktywne Kluby, mosty między regionami), wynik (odsetek kontraktów dowiezionych w terminie), pokolenia (udział zespołów 2G), jawność (terminowość raportów finansowych) i bezpieczniki (rotacja funkcji, rozpatrzone zgłoszenia). Wartości mają charakter ilustracyjny i pokazują format, nie stan faktyczny.

Tabela 23. Mierniki Misji według czynników formuły zmiany

Czynnik	Mierniki
Podmiot	aktywne Kluby; udział zespołów 2G; liczba liderów z portfolio dowiezionych projektów; czas odpowiedzi sieci na zapytanie eksperckie
Droga	liczba dokumentów programowych z wersją i źródłami; liczba postulatów z kartą reformy; poparcie dla inicjatyw obywatelskich; wynik wyborczy
Etos	odsetek kontraktów z publicznym raportem; odsetek decyzji z uzasadnieniem; wyniki ankiet zaufania członków
Bezpieczniki	terminowość raportów finansowych; udział największego darczyńcy w budżecie; rotacja funkcji; liczba zdań odrębnych i rozpatrzonych zgłoszeń sygnalistów

7.6. Harmonogram misji

Rysunek 20. Harmonogram Misji – od pierwszych 100 dni do perspektywy 2035

Oś czasu przedstawia pięć kroków misji jako nakładające się etapy. Świadomość i organizacja trwają przez cały horyzont; mandat zależy od kalendarza wyborczego (zgodnie z obecnym porządkiem: wybory parlamentarne 2027 r., prezydenckie 2030 r.); reforma reguł wymaga mandatu i referendum; budowa TechnoRepubliki jest procesem obejmującym horyzont 2030–2035. Romby oznaczają kamienie milowe.

Tabela 24. Etapy realizacji Misji

Horyzont	Priorytety
Pierwsze 100 dni	Misja 2.0 i sekcja „Powiązania” na portalu; pilotaż 10 Klubów; standard kart i kontraktu; rejestr kontraktów; raport finansowy nr 1; standard agenta AI ruchu
12 miesięcy	sieć regionalna Klubów; Program 2G w każdym regionie; szkoła praktycznego przywództwa; program naprawy państwa jako portfel kontraktów; pierwsza tablica wyników ruchu
24–36 miesięcy	federacja tematyczno-terytorialna; kandydaci z portfolio wyników; kampania jako narzędzie mandatu; projekt Konstytucji po konsultacjach
Po uzyskaniu mandatu	inicjatywa ustrojowa; pakiet ustaw; referendum konstytucyjne; karta 10 misji z właścicielami
2030–2035	TechnoRepublika: zintegrowana egzekutywa z publiczną tablicą wyników; Senat 100; wiążące referendum; mierzalny wzrost zdolności w czterech wymiarach siły

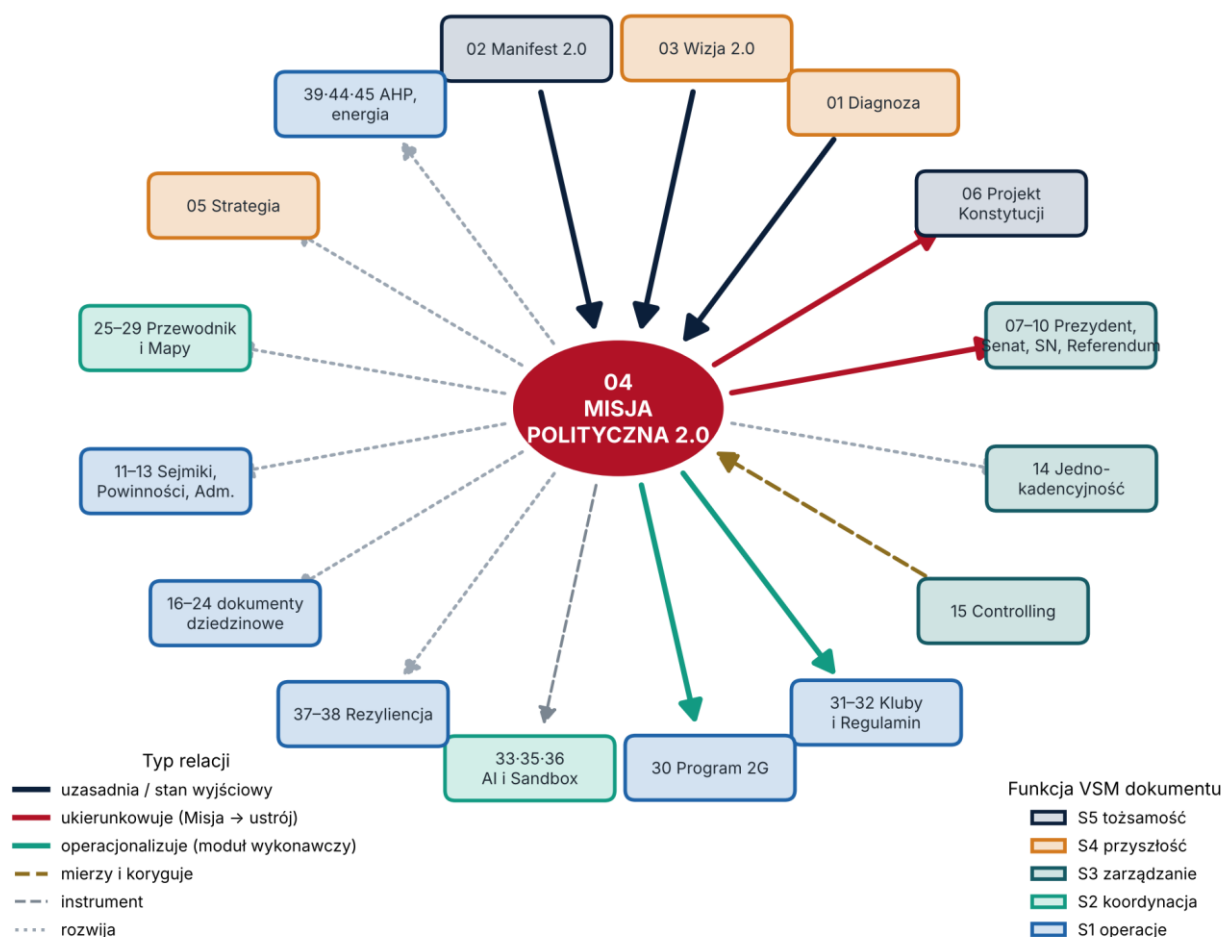
8. Powiązania i spójność koncepcji TechnoSanacji

Misja łączy się funkcjonalnie z czterema obiektami ustroju – teraz także w tekście.

Mapa wiedzy (26) i Mapa ustrojowa (27) wskazały Misję jako dokument słabo spleciony z korpusem: jedno odwołanie przychodzące i jedno wychodzące, choć funkcjonalnie Misja zasila Kluby, Ustrój i Konstytucję oraz czerpie z Manifestu, Wizji, Klubów i Ustroju. Rekomendacja map brzmiała: linki z Manifestu (02), Klubów (31) i Regulaminu (32) oraz sekcja „Powiązania” w samej Misji. Wydanie drugie realizuje ją w tym rozdziale.

Graf na rysunku 21. przedstawia Misję (04) w centrum oraz dokumenty, z którymi pozostaje w relacji. Kolor węzła oznacza funkcję VSM dokumentu, a styl krawędzi – typ relacji: „uzasadnia” (z Manifestu i Wizji do Misji), „ukierunkowuje” (z Misji do Ustroju i Konstytucji), „operacjonalizuje” (Kluby i Program 2G), „mierzy i koryguje” (Controlling i Kluby) oraz „rozwija” (dokumenty dziedzinowe, które rozwijają wątki Misji).

8.1. Miejsce Misji w Bibliotece TechnoSanacji

Rysunek 21. Graf relacji Misji Politycznej z dokumentami Biblioteki TechnoSanacji

Tabela 25 ujmuje spójność architektury wiedzy całego ruchu, pokazując bezpośrednie powiązania między Misją a pozostałymi opracowaniami w Bibliotece. Dokument czerpie ze wstępnej diagnozy państwa oraz założeń Manifestu i Cyberkulturowej Wizji 2.0, tworząc merytoryczny fundament planowanych zmian.

Przekłada ogólne tezy na konkretne propozycje ustrojowe, obejmujące projekty Konstytucji, zasady jednokadencyjności oraz reformę instytucji centralnych. Wskazuje również na mechanizmy sterowania i kontrolowania wyników poprzez wskaźniki KPI i KRI w ramach Controllingu Cybernetycznego. Wdrożeniowy charakter architektury dopełniają dokumenty dziedzinowe, narzędzia AI oraz struktury klubowe, które operacjonalizują misję w lokalnym działaniu.

Tabela 25. Relacje Misji z dokumentami Biblioteki

Dokument	Relacja	Wątek wspólny
01 Diagnoza Rzeczypospolitej 2026	stan wyjściowy	dryf strategiczny, dwie prędkości, pięć mechanizmów utraty sterowności
02 Manifest TechnoSanacji 2.0	uzasadnia Misję	sprawczość → etos; klasa sprawcza; Model 3A; siedem tez
03 Cyberkulturowa Wizja 2.0	ukierunkowuje Misję	formuła siły; portfel M1–M10; sojusz pokoleń
05 Narodowa Strategia Bezpieczeństwa	Misja zasila (przez Manifest)	suwerenność, odporność, talenty jako infrastruktura krytyczna
06 Projekt Konstytucji	Misja ukierunkowuje	legalna droga zmiany; referendum konstytucyjne
07–10 Prezydent, Senat 100, Sąd Najwyższy, Referendum	krok 4: reforma reguł	centrum odpowiedzialności, kontrola, wiążące referendum
11–13 Sejmiki, Powinności obywatelskie, Administracja	rozwija	samorządność społeczna, obywatel jako współtwórca, administracja wyniku
14 Jednokadencyjność	rozwija etos	krążenie elit, kontrakt wyniku, audyt po kadencji
15 Controlling cybernetyczny	mierzy i koryguje	kontrakt wyniku jako format danych; KPI i KRI
16–24 Dokumenty dziedziczne	rozwija	misje M1–M10: obrona, zdrowie, edukacja, media, energia, gospodarka, kreatywność, talenty, seniorat
25–29 Przewodnik, Mapy	porządkuje	miejsce Misji w menu, relacje, postulaty, programy
30 Program 2G	operacjonalizuje	zasada podwójnego klucza; zespoły 2G w Klubach
31–32 Kluby i Regulamin klubowy	moduł wykonawczy Misji	węzły wiedzy, pięć funkcji Klubu, bezpieczniki, korekta z terenu
33, 35, 36 Graf multi-agentów, Sandbox, Narzędzia AI	instrument	standard agenta AI, testowanie warunkowe, narzędzia wiedzy
37–38 Rezyliencja, Infrastruktura odporności	rozwija	odporność obywatelska; Kluby jako sieć lokalnej odporności
39, 44–45 AHP, Sprawiedliwa transformacja, Energia i odporność	rozwija	metoda wyboru technologii; Nowa Energia; lokalna odporność

8.2. Napięcia nierozstrzygnięte

Misja świadomie pozostawia otwarte pięć napięć, które wymagają rozstrzygnięcia w dokumentach wykonawczych i w debacie publicznej:

- **Silna egzekutywa a ryzyko personalizacji władzy.** Literatura porównawcza (J. Linz, Mainwaring i Shugart) wskazuje na ryzyka systemów prezydenckich: sztywność kadencji, konflikt legitymacji i pokusę personalizacji. Odpowiedzią TechnoRepubliki jest jednokadencyjność, silny Senat 100 z prawem dochodzeń, wybieralny Sąd Najwyższy i wiążące referendum – ale skuteczność tych przeciwwag wymaga dalszych analiz i testów.
- **Jednokadencyjność a dyscyplina reelekcji.** Dokument 14 przyznaje, że badania nie dowodzą wyższości jednej kadencji nad limitem dwóch; utraconą dyscyplinę reelekcyjną ma zastąpić kontrakt wyniku, audyt i odpowiedzialność po kadencji.
- **Ruch a partia.** Zdobycie mandatu wymaga form prawnych partii politycznej; przejście od ruchu do partii grozi biurokratyzacją i kartelizacją. Granicą jest zachowanie Klubów jako sieci wiedzy niezależnej od struktur wyborczych.
- **Założyciel a rotacja.** Ruch w fazie założycielskiej opiera się na autorze korpusu i administratorze portalu; zasada kadencyjności wymaga określenia w Regulaminie (32), kiedy i jak funkcje założycielskie przechodzą do wybieralnych gremiów.
- **Tempo a legitymacja.** Klasa sprawcza działa w rytmie tygodni, a procesy demokratyczne – miesiące i lat. Rozwiązaniem jest rozdzielenie tempa warstw, a nie przyspieszenie wszystkiego.

8.3. Zapewnienia

TechnoSanacja nie obiecuje łatwej drogi. Uzdrawienie państwa wymaga odwagi, konsekwencji, wiedzy, dyscypliny i społecznego zaufania. Obiecujemy jednak jedno: nie będziemy udawać, że kosmetyka jest reformą, a wymiana twarzy jest zmianą systemu.

Polska zasługuje na państwo, które działa. Obywatele zasługują na władzę, którą mogą rozliczyć. Młodzi zasługują na przyszłość w kraju, który nie jest peryferią. Seniorzy zasługują na bezpieczeństwo, szacunek i ciągłość wspólnoty. Przedsiębiorcy, inżynierowie, naukowcy, lekarze, nauczyciele, żołnierze, rolnicy i pracownicy zasługują na państwo, które nie przeszkadza, lecz organizuje zwycięstwo.

**UZDROWIĆ PAŃSTWO. UWOLNIĆ ENERGIĘ NARODU.
ZBUDOWAĆ TECHNOREPUBLIKĘ.**

8.4. Bank haseł do wykorzystania na stronie

NIE TEATR, LECZ WYNIK.	NIE KARTEL, LECZ OBYWATEL.
NIE PERYFERIA, LECZ PODMIOTOWOŚĆ.	NIE CHAOS, LECZ STEROWANIE.
AI DLA OBYWATELA, NIE OBYWATEL DLA ALGORYTMU.	POLSKA MA DZIAŁAĆ.
ZMIANA REGUŁ GRY, NIE WYMIANA TWARZY.	PAŃSTWO NIE JEST ŁUPEM.
SPRAWCZE PAŃSTWO. WOLNY OBYWATEL.	MŁODZI PRZYSZŁOŚCIĄ, SENIORZY CIĄGŁOŚCIĄ.
PATRIOTYZM KOMPETENCJI.	SUWERENNOŚĆ TO ENERGIA, DANE I TECHNOLOGIA.
REFERENDUM: GŁOS NARODU NAD KARTELEM.	SŁUŻBA PRZED KARIERĄ.
WYNIK PRZED POZOREM.	JAWNOŚĆ PRZED UKŁADEM.
KAŻDA OBIETNICA TO KONTRAKT.	KLASA SPRAWCZA, NIE KLASA PRÓŻNIACZA.
KLUB TO WĘZEŁ, NIE FILIA.	KTO PILNUJE PILNUJĄCYCH? OBYWATEL.

8.5. Manifest końcowy

Polska nie potrzebuje więcej politycznego teatru. Potrzebuje ludzi, którzy zamiast pytać, kto przejmie władzę, zapytają, jak zmienić mechanizm władzy – i będą gotowi za tę zmianę odpowiadać.

Nie wystarczy krytykować państwa. Trzeba zbudować organizację, która sama widzi rzeczywistość, uczy się, działa i rozlicza własne obietnice – zanim poprosi obywateli o mandat.

Nie wystarczy wygrać wybory. Trzeba zmienić reguły, które sprawiają, że każda kolejna władza grzęźnie w tych samych procedurach, zależnościach i sieciach lojalności.

Nie wystarczy mieć technologię. Trzeba, by służyła obywatelowi: pomagała mu wiedzieć, kontrolować i decydować, a nie była narzędziem wizerunku, nadzoru albo ukrytej perswazji.

Nie wystarczy przeciwstawiać młodych seniorom. Przyszłość powstaje z energii nowych pokoleń i doświadczenia tych, którzy pamiętają konsekwencje wcześniejszych błędów.

TechnoSanacja jest drogą, Model 3A – metodą, TechnoRepublika – celem. Misja jest zobowiązaniem: przejść tę drogę legalnie, jawnie i razem – i oddać obywatelom ostatnie słowo.

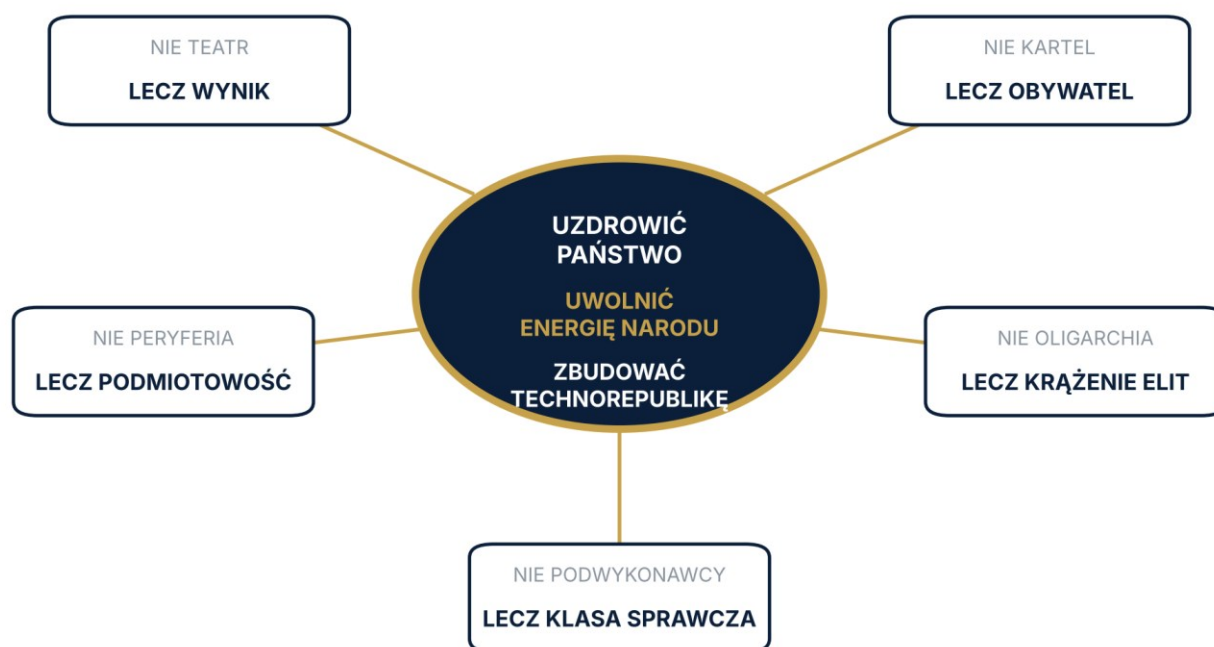
NIE TEATR, LECZ WYNIK.

NIE KARTEL, LECZ OBYWATEL.

NIE PERYFERIA, LECZ PODMIOTOWOŚĆ.

NIE OLIGARCHIA, LECZ KRAŻENIE ELIT.

NIE PODWYKONAWCY, LECZ KLASA SPRAWCZA.

Rysunek 22. Manifest końcowy Misji – pięć przeciwstawień wokół formuły naczelnej

Infografika zestawia pięć przeciwstawień Misji – wynik zamiast teatru, obywatel zamiast kartelu, podmiotowość zamiast peryferii, krążenie elit zamiast oligarchii, klasa sprawcza zamiast podwykonawców – wokół formuły naczelnej: uzdrowić państwo, uwolnić energię narodu, zbudować TechnoRepublikę.

Dołącz do rozmowy o TechnoRepublice.pl.

Działaj razem z TechnoSanacja.pl – w Klubach TechnoSanacji.

Zdobędziesz: wiedzę, zasoby, kontakty.

Aneks 1. Słownik pojęć, terminów i skrótów

Wspólny język misji politycznej TechnoSanacji.

Słownik porządkuje język Misji i wyjaśnia, jak kluczowe pojęcia działają w projektowanym modelu TechnoRepubliki. Definicje mają charakter kontekstowy: łączą sens ustrojowy, cybernetyczny, systemowy, sieciowy, technologiczny i komunikacyjny z praktyką ruchu naprawy państwa. Pojęcia wspólne z Manifestem 2.0 i Cyberkulturową Wizją 2.0 mają we wszystkich dokumentach to samo znaczenie. Hasła w obrębie grup uporządkowano alfabetycznie.

A1.1. Misja, tożsamość i cel państwa

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
1	Ambicja państwowa	Przekonanie, że Polska powinna samodzielnie definiować cele, rozwijać własne zdolności i aktywnie kształtować przyszłość zamiast ograniczać się do administrowania cudzymi rozwiązaniami.
2	Bezpieczniki	Czynnik formuły zmiany odpowiadający na pytanie „kto pilnuje pilnujących?": mechanizmy chroniące ruch i państwo przed oligarchizacją i przechwyceniem.
3	Dobro wspólne	Bezpieczeństwo, rozwój i zdolność działania wspólnoty politycznej, których państwo ma strzec ponad interesem partii, grupy zawodowej lub sieci korzyści.
4	Droga zmiany	Czynnik formuły zmiany odpowiadający na pytanie „jak?": legalna sekwencja świadomość → organizacja → mandat → reforma reguł → TechnoRepublika, zwieńczona referendum.
5	Energia narodu	Metafora niewykorzystanego potencjału obywateli: wiedzy, pracy, przedsiębiorczości, odwagi, czasu społecznego i zdolności współdziałania.
6	Formuła naczelna	Najkrótsza zasada organizująca cały program: uzdrowić państwo, uwolnić energię narodu i zbudować TechnoRepublikę. Otwiera każdą publikację programową; wobec niej weryfikuje się całą treść.
7	Formuła siły	Zapis z Cyberkulturowej Wizji: zdolność Polski = ochrona × przyciąganie × integracja × prawomocność (hard × soft × smart × moral power). Formuła zmiany Misji jest jej odpowiednikiem na poziomie ruchu.
8	Formuła zmiany	Zapis warunków wykonalności Misji: zdolność zmiany = podmiot × droga × etos × bezpieczniki. Postać iloczynowa oznacza, że brak jednego czynnika zeruje efekt pozostałych.
9	Interes narodowy	Trwały zbiór warunków przetrwania i rozwoju Polski, obejmujący suwerenność decyzji, bezpieczeństwo, zdolność państwa, dobrobyt i ciągłość wspólnoty.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
10	Klasa próżniacza	Termin T. Veblena użyty analitycznie: warstwa korzystająca z rent, prestiżu i dostępu do regulatora bez proporcjonalnej odpowiedzialności za wynik. Pojęcie systemowe, nie etykieta wobec grup.
11	Klasa sprawcza	Ludzie, którzy biorą odpowiedzialność za wynik i potrafią zorganizować zasoby – w tym AI – aby go osiągnąć; przeciwieństwo klasy próżniaczej i gospodarki podwykonawstwa (Manifest 2.0). W Misji – główny podmiot zmiany.
12	Misja polityczna	Długofalowe zobowiązanie ruchu określające stan wyjściowy, pożądany model państwa, podmiot i legalną drogę zmiany, etos działania i kryteria rozliczenia. Dokument 04 Biblioteki; odpowiada na pytanie „Kto i jaką drogą?”; funkcja VSM: S5.
13	Model 3A	Metoda TechnoSanacji: antycypacja, absorpcja, adaptacja. W Misji – pętla uczenia się ruchu: rozpoznać zmianę, zamienić ją w zdolność, przebudować program i struktury szybciej niż otoczenie.
14	Naprawa systemu	Zmiana reguł, instytucji, bodźców i odpowiedzialności, a nie wyłącznie wymiana osób zarządzających istniejącym mechanizmem.
15	Nowa umowa pokoleń	Współpraca młodych i starszych oparta na wzajemnym przekazywaniu przestrzeni, odpowiedzialności, kompetencji cyfrowych, doświadczenia i pamięci państwa.
16	Obywatel	Członek wspólnoty politycznej posiadający prawa, obowiązki oraz realną możliwość uzyskania informacji, kontroli władzy i udziału w rozstrzyganiu spraw publicznych.
17	Państwo jako dobro wspólne	Republikańska zasada, według której instytucje, majątek i decyzje publiczne nie są własnością rządzącej partii, lecz narzędziami wspólnoty obywateli.
18	Państwo nieskuteczne	Państwo, które posiada formalne instytucje i procedury, lecz nie potrafi przewidywać, koordynować, wdrażać strategii ani osiągać mierzalnych rezultatów.
19	Państwo przechwycone	Państwo, którego reguły, zasoby lub organy służą trwałym interesom partyjnym, biznesowym, biurokratycznym albo zewnętrznym zamiast dobru wspólnemu.
20	Patriotyzm kompetencji	Współczesny patriotyzm wyrażany przez wiedzę, rzetelność, profesjonalizm i budowanie krajowych zdolności, a nie wyłącznie przez deklaracje i symbole.
21	Patriotyzm skutku	Ocena służby Polsce według rzeczywistego wpływu na sprawność instytucji, bezpieczeństwo, technologie, energię, zdrowie, edukację i rozwój obywateli.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
22	Podmiot zmiany	Czynnik formuły zmiany odpowiadający na pytanie „kto?": klasa sprawcza ery AI w sojuszu pokoleń, zorganizowana w sieć Klubów i zdolna do zdobycia mandatu.
23	Polityka pozoru	Działanie publiczne, w którym deklaracja, procedura i wizerunek zastępują wynik; przeciwieństwo polityki mierzalnego wyniku.
24	Polityka wyniku	Model działania publicznego, w którym cele, odpowiedzialność, terminy, mierniki i raportowanie są ważniejsze niż medialny konflikt i samo odgrywanie procedur.
25	Przedsiębiorca ery AI	Osoba lub mały zespół łączący wiedzę dziedzinową, dane, agentów AI i osobistą odpowiedzialność za wynik; orkiestrator zdolności, a nie tylko właściciel kapitału.
26	Pytanie Misji	„Kto i jaką drogą?” – pytanie, na które Misja odpowiada w Bibliotece; Manifest odpowiada na „Dlaczego?”, Wizja na „Dokąd?”, Strategia na „Jak bronić?”.
27	Ruch naprawy państwa	Organizacja obywatelska powołana do przygotowania programu, zdobycia demokratycznego mandatu i przeprowadzenia głębokiej, legalnej reformy ustrojowej.
28	Sanacja	Naprawa i uzdrowienie państwa. W dokumencie termin oznacza współczesną reformę systemową, a nie nostalgię za historycznym obozem politycznym.
29	Służba publiczna	Czasowe lub zawodowe działanie na rzecz wspólnoty, podporządkowane prawu, kompetencji, jawności i odpowiedzialności za rezultat.
30	Sprawczość	Zdolność rozpoznania problemu, podjęcia decyzji, zgromadzenia zasobów, wykonania działania i uzyskania zamierzonej zmiany.
31	Suweren	Podmiot posiadający najwyższą władzę polityczną. W modelu TechnoSanacji suwerenem jest Naród, który udziela mandatu i rozstrzyga najważniejsze zmiany w referendum.
32	TechnoRepublika Polska	Docelowy model państwa o siedmiu cechach: sprawczego, suwerennego, republikańskiego, prezydenckiego w odpowiedzialności, chroniącego cyfrowe prawa obywatela, merytokratycznego i odpornego – kontrolowanego przez obywateli. Cel triady: TechnoSanacja – droga, Model 3A – metoda, TechnoRepublika – cel.
33	TechnoSanacja	Międzypokoleniowy ruch obywatelski naprawy państwa, który łączy reformę ustrojową, technologię, suwerenność, krążenie elit i demokratyczną kontrolę władzy. W triadzie Manifestu 2.0 – droga prowadząca do TechnoRepubliki.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
34	Uwolnienie energii narodu	Usunięcie barier, które blokują obywatelską inicjatywę, przedsiębiorczość, kompetencje, współpracę pokoleń i udział w realizacji celów publicznych.
35	Uzdrowienie państwa	Przejście od słabości, rozproszenia, przechwycenia i reaktywności do sterowności, suwerenności, rozliczalności i sprawnego wykonania.
36	Wolny obywatel	Obywatel chroniony przez prawo, posiadający dostęp do informacji i kontroli, a zarazem niezależny od arbitralności urzędu, partii, platformy lub algorytmu.
37	Wynik publiczny	Mierzalna zmiana w bezpieczeństwie, jakości usług, rozwoju lub zdolności państwa, możliwa do przypisania konkretnemu celowi i odpowiedzialnemu podmiotowi.
38	Zasada rekurencji	Zasada modelu VSM, według której każdy poziom systemu zdolnego do przetrwania zawiera te same funkcje co całość. W Misji: ruch, który chce zbudować państwo zdolne, sam musi być układem zdolnym.
39	Zdolność państwa	Realna możliwość projektowania i wykonywania polityk, egzekwowania prawa, dostarczania usług, uczenia się oraz reagowania na kryzysy.
40	Zmiana reguł gry	Reforma zasad obsadzania władzy, odpowiedzialności, kontroli, przepływu informacji i wdrażania decyzji, która zmienia zachowania systemu trwale, a nie tylko personalnie.
41	Źródło władzy	Podstawa prawomocności rządzenia. W misji jest nią Naród, który udziela mandatu w wyborach i zatwierdza najważniejsze zmiany ustrojowe w referendum.

A1.2. Ustrój, władza i demokratyczna kontrola

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
1	Antyoligarchiczność	Konstrukcja instytucji ograniczająca koncentrację i samoodtwarzanie władzy przez rotację, kadencyjność, jawność finansowania, audyt i otwarte kanały awansu.
2	Architektura państwa	Układ organów, kompetencji, relacji, bezpieczników i przepływów odpowiedzialności, który określa, kto decyduje, kto wykonuje i kto kontroluje.
3	Centrum odpowiedzialności	Jednoznacznie wskazany organ wykonawczy, któremu przypisano cel, kompetencje, zasoby i możliwość publicznego rozliczenia wyniku.
4	Demokratyczny mandat	Czasowe upoważnienie uzyskane od obywateli w wyborach do realizacji jawnego programu w granicach konstytucji i prawa.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
5	Duopol polityczny	Układ, w którym dwie dominujące formacje organizują konkurencję głównie wokół własnego konfliktu, ograniczając wejście nowych idei, środowisk i programów.
6	Egzekutywa	Władza wykonawcza odpowiedzialna za przekładanie prawa i strategii na decyzje, administrację, zasoby oraz mierzalne rezultaty.
7	Jawność	Dostępność informacji o decyzjach, finansowaniu, lobbingu, konfliktach interesów, danych, miernikach i odpowiedzialnych osobach w zakresie zgodnym z bezpieczeństwem i prywatnością.
8	Jednokadencyjność	Ustrojowa zasada jednej nieodnawialnej kadencji, uzupełniona kontraktem wyniku, audytem po kadencji i zakazem sukcesji sieciowej; służy krążeniu elit (dokument 14).
9	Kadencyjność	Ograniczenie pełnienia funkcji publicznej do określonego czasu, przeciwdziałające zawłaszczaniu stanowisk i utrwalaniu zamkniętych sieci władzy.
10	Kartel partyjny	System współzależnych partii korzystających z zasobów państwa i barier wejścia, aby ograniczać konkurencję oraz utrzymywać kontrolę nad nominacjami i debatą.
11	Konflikt interesów	Sytuacja, w której prywatny, rodzinny, zawodowy, partyjny lub finansowy interes może wpływać na bezstronność decyzji publicznej.
12	Konstytucja	Najwyższy akt prawa określający ustrój, prawa obywateli, kompetencje organów i bezpieczniki władzy. Misja zakłada nową konstytucję zatwierdzoną przez Naród.
13	Kontrola obywatelska	Zdolność obywateli do uzyskania informacji, oceny wyników, zgłaszania sprzeciwu, udziału w referendum i uruchamiania instytucjonalnej korekty.
14	Kontrola władzy	Zespół prawnych, politycznych, sądowych, audytowych i obywatelskich mechanizmów ograniczających arbitralność oraz przechwycenie państwa.
15	Krążenie elit	Systematyczna wymiana osób i środowisk pełniących funkcje władzy oraz utrzymywanie drożnych kanałów awansu dla ludzi kompetentnych spoza istniejącego układu.
16	Legalna droga zmiany	Przeprowadzenie reformy ustrojowej wyłącznie przez procedury przewidziane prawem: wybory, inicjatywę ustawodawczą, procedurę zmiany Konstytucji i referendum.
17	Legalna reforma ustrojowa	Głęboka zmiana instytucji przeprowadzona pokojowo, zgodnie z prawem, po uzyskaniu mandatu wyborczego i społecznej legitymizacji.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
18	Legislatywa	Władza ustawodawcza tworząca prawo, kontrolująca egzekutywę i reprezentująca wspólnotę zgodnie z zasadami nowej architektury państwa.
19	Legitymizacja referendalna	Bezpośrednie potwierdzenie przez obywateli prawomocności kluczowej zmiany ustrojowej w głosowaniu powszechnym.
20	Lobbing	Jawne reprezentowanie interesów wobec organów publicznych. Wymaga rejestracji kontaktów, finansowania i wpływu na treść decyzji.
21	Mandat polityczny	Upoważnienie do wprowadzenia programu publicznego, powiązane z zakresem odpowiedzialności, czasem trwania i możliwością rozliczenia.
22	Merytokracja	Zasada doboru i awansu na podstawie kompetencji, dorobku, egzaminu, wyników i etyki, a nie lojalności wobec partii lub patrona.
23	Naród jako suweren	Konstytucyjna i polityczna zasada, że ostateczna władza należy do wspólnoty obywateli, a instytucje wykonują jedynie powierzony mandat.
24	Niezależne sądownictwo	Władza sądownicza zdolna bez politycznego nacisku chronić prawa, rozstrzygać spory i kontrolować legalność działania organów państwa.
25	Obywatelski bezpiecznik referendalny	Mechanizm pozwalający Narodowi zatwierdzić lub odrzucić najważniejsze rozstrzygnięcia oraz skorygować kierunek władzy.
26	Odpowiedzialność polityczna	Obowiązek wyjaśnienia decyzji, ujawnienia wyniku i poniesienia konsekwencji za niewykonanie mandatu, naruszenie prawa lub ukrywanie ryzyka.
27	Państwo prawa	Ustrój, w którym również organy władzy działają na podstawie i w granicach prawa, a obywatel ma skuteczną ochronę sądową.
28	Partia kartelowa	Typ partii opisany przez R. Katza i P. Maira, korzystającej z zasobów państwa i barier wejścia w porozumieniu z konkurentami; mechanizm reprodukcji elit.
29	Partia-ruch	Organizacja łącząca cechy ruchu społecznego i partii politycznej (D. della Porta); szansa na odnowienie polityki i ryzyko biurokratyzacji po wejściu do instytucji.
30	Polityka jako zawód dożywotni	Patologia polegająca na trwałym uzależnieniu pozycji i dochodu od kolejnych funkcji politycznych; przeciwieństwo czasowej służby i krążenia elit.
31	Przechwycenie regulatora	Proces, w którym organ publiczny zaczyna chronić interes regulowanych podmiotów, partii lub własnej sieci zamiast interesu publicznego.
32	Referendum	Powszechne głosowanie obywateli w konkretnej sprawie. W misji jest najwyższą pętlą demokratycznego sprzężenia zwrotnego i źródłem legitymizacji zmiany.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
33	Referendum konstytucyjne	Głosowanie, w którym Naród zatwierdza nową konstytucję lub jej zmianę. W Misji – warunek kroku 4 (reforma reguł).
34	Republikanizm	Podejście uznające państwo za dobro wspólne, wolność za brak arbitralnej dominacji, a władzę za służbę poddaną prawu i kontroli obywateli.
35	Rotacja elit	Okresowa wymiana osób sprawujących władzę, połączona z ograniczeniem monopolu nominacyjnego i otwarciem dostępu dla nowych kompetencji.
36	Ryzyka prezydencjalizmu	Argumenty literatury porównawczej (J. Linz) wskazujące na sztywność kadencji, konflikt legitymacji i pokusę personalizacji władzy w systemach prezydenckich; w Misji równoważone silnymi bezpiecznikami.
37	Sąd Najwyższy wybieralny	Dziewięcioosobowy, kolegialny strażnik Konstytucji wybierany w wyborach powszechnych na jedną dwunastoletnią kadencję; po wyborze związany wyłącznie Konstytucją i ustawą (dokument 09).
38	Sejmiki samorządowe	Organy reprezentujące wspólnoty lokalne w modelu TechnoRepubliki: formułują priorytety, inicjują debatę i referendum regionalne oraz kontrolują administrację terenową (dokument 11).
39	Senat 100	Jednoizbowa, stuosobowa legislatura TechnoRepubliki: stanowi prawo, uchwała budżet, zatwierdza kluczowe nominacje i kontroluje egzekutywę (dokument 08).
40	Silna i rozliczalna egzekutywa	Władza wykonawcza posiadająca realne narzędzia działania, lecz jednocześnie przypisany zakres odpowiedzialności, jawne mierniki, audyt i kontrolę obywatelską.
41	Technokracja	Rządy ekspertów lub menedżerów pozbawione wystarczającego mandatu i kontroli społecznej. TechnoRepublika korzysta z wiedzy technicznej, lecz odrzuca autonomiczną władzę technokratów.
42	Ustrój prezydencki	Model z czytelnym centrum władzy wykonawczej skupionym wokół Prezydenta, któremu przypisuje się kompetencje, mandat i publiczną odpowiedzialność za wykonanie.
43	Zintegrowana egzekutywa	Model, w którym bezpośrednio wybrany Prezydent łączy funkcje głowy państwa, szefa rządu i zwierzchnika administracji; jest właścicielem strategii i wyniku państwa, ograniczonym przez Konstytucję, Senat 100, sądy, audyt i referendum (dokument 07).
44	Żelazne prawo oligarchii	Twierdzenie R. Michelsa, że każda organizacja – także demokratyczna z założenia – wytwarza rządzącą oligarchię. Uzasadnia tezę T6 Misji o bezpiecznikach od pierwszego dnia.

A1.3. Cybernetyka, sterowanie i myślenie systemowe

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
1	Akumulator i alimentator	Elementy układu samodzielnego gromadzące i dostarczające zasoby. W ruchu – członkowie, wolontariusze, czas obywatelski, jawne darowizny i wiedza.
2	Analiza pola sił	Metoda K. Lewina zestawiająca siły napędowe i hamujące zmianę; wskazuje, że trwała zmiana wymaga osłabienia sił hamujących, a nie tylko wzmocnienia napędowych.
3	Cybernetyka drugiego rzędu	Ujęcie, w którym obserwator jest częścią obserwowanego systemu, ma własne interesy i reprodukuje sam siebie; uzasadnia kontrolę regulatora i bezpieczniki ruchu.
4	Demokratyczna kontrola regulatora	Jawność, audyt, odwołanie, sądy, parlament i referendum, które sprawiają, że państwo steruje skutecznie, lecz samo pozostaje pod kontrolą wspólnoty.
5	Diagram pętli przyczynowych	Narzędzie myślenia systemowego (CLD) pokazujące zależności przyczynowe i pętle wzmacniające (R) oraz równoważące (B); w Misji – rysunek 7.
6	Efektor	Element układu wykonujący działanie. W ruchu – projekty Klubów, pilotaże, debaty, publikacje i kampania.
7	Foresight	Systematyczne rozpoznawanie możliwych przyszłości, trendów, zagrożeń i szans, służące przygotowaniu decyzji przed wystąpieniem kryzysu.
8	Homeostat	Element układu utrzymujący równowagę i normy. W ruchu – etos, regulamin, audyt wewnętrzny, zdanie odrębne i rotacja.
9	Homeostat społeczny	Zespół mechanizmów utrzymujących stabilność wspólnoty, m.in. zaufanie, prawo, pamięć, odporność, instytucje kontroli i zdolność pokojowej korekty.
10	Informacja sterownicza	Wiarygodna i aktualna informacja o stanie państwa, odchyleniach, ryzykach i wynikach, która pozwala wybrać działanie oraz dokonać korekty.
11	Kanał algedoniczny	Kanał alarmowy omijający hierarchię (Beer). W ruchu – prawo każdego członka, mentora i sygnalisty do zgłoszenia zagrożenia bezpośrednio do organu kontroli.
12	Korelator	Element układu przetwarzający informacje i budujący model rzeczywistości. W ruchu – portal, destylaty, graf wiedzy, RAG i zespoły eksperckie.
13	Model rzeczywistości	Spójny obraz państwa i otoczenia zbudowany z danych, wiedzy i założeń. Bez niego decyzje stają się reaktywne, przypadkowe lub zależne od cudzych interpretacji.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
14	Model Systemu Zdolnego do Przetrwania	Model S. Beera (VSM) opisujący pięć funkcji każdej żywej organizacji: S1 operacje, S2 koordynacja, S3 zarządzanie (S3* audyt), S4 przyszłość, S5 tożsamość i polityka.
15	Państwo jako regulator	Państwo obserwujące system społeczny, porównujące stan z celem, podejmujące decyzje, uruchamiające wykonanie i uczące się z wyników.
16	Pętla decyzyjna	Sekwencja: rozpoznanie sytuacji, analiza, wybór działania, wykonanie, pomiar skutków i korekta. Jej jakość decyduje o sprawczości państwa.
17	Pętla równoważąca	Sprzężenie, które przeciwdziała odchyleniu i stabilizuje system; w Misji B1 (bezpieczniki) i B2 (korekta z terenu).
18	Pętla sprzężenia zwrotnego	Powrót informacji o skutkach decyzji do organu i obywateli, pozwalający potwierdzić wynik albo skorygować cel, narzędzia lub władzę.
19	Pętla wzmacniająca	Sprzężenie, w którym zmiana jednej zmiennej pogłębia się przez kolejne powiązania; w Misji R1 (wynik) i R2 (oligarchizacja).
20	Prawo Goodharta–Strathern	Obserwacja, że miara zamieniona w cel przestaje być dobrą miarą; uzasadnia rozdzielenie roli mierzonego i weryfikującego w kontrakcie wyniku.
21	Punkty dźwigni	Miejsca interwencji w systemie uszeregowane przez D. Meadows od najstabszych (parametry) do najsilniejszych (cele, paradygmat). Misja celuje w reguły, cele i paradygmat.
22	Receptor	Element układu odbierający sygnały z otoczenia. W ruchu – Kluby, karta problemu, nasłuch narracji i sygnały obywatelskie.
23	Regulator	Podmiot posiadający cel, model systemu, narzędzia oddziaływania i informację zwrotną. W demokracji regulator musi być jednocześnie skuteczny i kontrolowany.
24	Sterowanie państwem	Celowe oddziaływanie na procesy publiczne poprzez informację, decyzje, prawo, zasoby i sprzężenie zwrotne, aby osiągać określone stany systemu.
25	Sterowność	Zdolność państwa do rozpoznania sytuacji, wyboru celu, przeprowadzenia decyzji przez instytucje i uzyskania mierzalnej zmiany mimo zakłóceń.
26	Twierdzenie Conanta–Ashby'ego	Zasada, że każdy dobry regulator systemu musi być modelem tego systemu; uzasadnia obowiązek pracy ruchu na rzeczywistości, a nie na partyjnym obrazie świata.
27	Układ samodzielny	Pojęcie M. Mazura: układ zdolny do sterowania się w celu przeciwdziałania utracie zdolności sterowania się; ma receptory, korelator, homeostat, efekторы, akumulator i alimentator.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
28	Wymagana różnorodność	Zasada cybernetyczna mówiąca, że regulator musi dysponować repertuarem reakcji co najmniej tak zróżnicowanym jak zakłócenia, z którymi się mierzy.

A1.4. Sieci, technologia, dane i sztuczna inteligencja

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
1	Agent AI	Program oparty na modelu AI, który samodzielnie wykonuje zadania w ramach nadanego mandatu, narzędzi i uprawnień.
2	AI wspierająca	Sztuczna inteligencja wyszukująca informacje, analizująca warianty lub automatyzująca rutyny, ale nieprzejmująca odpowiedzialności konstytucyjnego decydenta.
3	Algorytm	Sformalizowany zestaw reguł przetwarzania danych lub podejmowania kolejnych kroków. Władza publiczna musi ujawniać jego cel, właściciela, ograniczenia i sposób odwołania.
4	Audyt algorytmiczny	Niezależna ocena danych, reguł, błędów, stronniczości, bezpieczeństwa i skutków systemu automatycznego dla praw obywateli.
5	Centralność pośrednictwa	Miara sieciowa (betweenness) pokazująca, jak często węzeł leży na najkrótszych ścieżkach między innymi węzłami; identyfikuje mosty i wąskie gardła.
6	Cyfrowe państwo usługowe	Państwo dostarczające proste, zintegrowane i dostępne cyfrowo usługi, oparte na wspólnych danych i odpowiedzialności za rozwiązanie sprawy obywatela.
7	Cyfryzacja	Przebudowa procesów i usług z wykorzystaniem danych oraz technologii; nie sprowadza się do przeniesienia papierowego formularza do internetu.
8	Dane publiczne	Informacje gromadzone lub wytwarzane przez państwo. Ich jakość, dostępność, bezpieczeństwo i wykorzystanie wpływają na zdolność decyzji oraz prawa obywateli.
9	Dezinformacja	Celowe rozpowszechnianie fałszywych lub zmanipulowanych treści w celu zaburzenia percepcji, zaufania i decyzji społeczeństwa.
10	Działanie konektywne	Logika organizowania działania przez sieci cyfrowe i osobiste ramy uczestnictwa (Bennett i Segerberg); wymaga wspólnych standardów, by stać się trwałe.
11	Dziura strukturalna	Pojęcie R. Burt: brak połączenia między skupiskami sieci; kto ją wypełnia, zyskuje przewagę informacyjną. W Misji – rola zespołów 2G i eksperckich jako mostów.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
12	FIMI	Zagraniczna manipulacja informacyjna i ingerencja (Foreign Information Manipulation and Interference); zagrożenie dla ruchu i państwa, przeciwdziałane przez odporność, nie cenzurę.
13	Graf wiedzy	Sieć pojęć, dokumentów, osób i relacji opisana w sposób czytelny dla ludzi i maszyn; pozwala łączyć wiedzę Klubów i dokumentów Biblioteki.
14	Human-in-command	Zasada realnego dowodzenia człowieka nad systemem AI: człowiek ustala cel, rozumie ryzyko, może zatrzymać działanie i ponosi odpowiedzialność.
15	Jawność algorytmów	Udostępnienie informacji o celu, danych, logice, właścicieli, testach i skutkach systemu automatycznego w zakresie potrzebnym do kontroli i zaskarżenia.
16	Karta problemu	Standardowy opis problemu w Klubie: sygnał, dowody, źródła, kontekst, warianty i osoba odpowiedzialna; jednostka wymiany wiedzy w sieci.
17	Kontrola nad danymi	Prawna i techniczna zdolność państwa do ustalania, gdzie dane są przechowywane, kto ich używa, jak są chronione i czy można je przenieść.
18	Masa krytyczna	Próg uczestnictwa, po którego przekroczeniu zorganizowana mniejszość może zmienić normę społeczną (Granovetter; Centola i in.).
19	Odpowiedzialność algorytmiczna	Możliwość wskazania człowieka i instytucji odpowiedzialnych za cel, dane, wdrożenie i skutki systemu AI oraz zapewnienie prawa do wyjaśnienia i odwołania.
20	Oznaczanie treści AI	Zasada jawnego informowania odbiorcy, że treść została przygotowana lub wsparta przez system AI.
21	Państwo administrowane cudzym modelem	Państwo przyjmujące zewnętrzne diagnozy, technologie i priorytety bez własnych danych, kryteriów oraz zdolności oceny ich zgodności z interesem narodowym.
22	Portal jako wspólna pamięć	Funkcja TechnoSanacja.pl jako publicznego korpusu wiedzy ruchu: dokumentów, definicji, źródeł, wersji i projektów; „system operacyjny” sieci Klubów.
23	Prebunking	Uodpornianie odbiorców na manipulację przez uprzedzające pokazanie jej technik (teoria inokulacji); preferowana forma obrony informacyjnej.
24	RAG	Wyszukiwanie wspomagane generowaniem (retrieval-augmented generation): metoda, w której model AI odpowiada na podstawie odnalezionych źródeł z określonego korpusu; w ruchu – na otwartym korpusie portalu.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
25	Siła słabych więzi	Twierdzenie M. Granovettera, że nowe informacje i możliwości płyną przez luźne kontakty; uzasadnia łączenie w Klubach środowisk, które zwykle się nie spotykają.
26	Standard agenta AI ruchu	Minimalne wymagania wobec agenta AI używanego przez ruch: identyfikator, mandat, właściciel, uprawnienia, dostęp do danych, log decyzji, warunek zatrzymania, ścieżka eskalacji i zakaz udawania obywateli.
27	Suwerenność danych	Zdolność kontrolowania krytycznych zbiorów, standardów, dostępu, przetwarzania i możliwości migracji danych zgodnie z prawem oraz interesem Polski.
28	Suwerenność informacyjna	Zdolność samodzielnego rozpoznawania rzeczywistości, ochrony źródeł i procesu decyzyjnego oraz obrony przed manipulacją zewnętrzną.
29	System informacyjny państwa	Połączony układ rejestrów, danych, analiz, modeli, alarmów, raportowania i odpowiedzialności, który stanowi cyfrowy układ nerwowy administracji.
30	Technologia służąca obywatelowi	Zasada projektowa, według której system cyfrowy zwiększa prawa, dostępność usług i sprawczość człowieka, a nie podporządkowuje go nieprzejrzystej automatyzacji.
31	Ukryta perswazja	Wpływanie na decyzje odbiorcy bez ujawnienia nadawcy, celu lub metody; zakazane w ruchu i w państwie wobec własnych obywateli.
32	Wojna informacyjna	Zorganizowane oddziaływanie na informację, percepcję i decyzje przeciwnika poprzez propagandę, dezinformację, cyberataki i manipulację kanałami komunikacji.

A1.5. Suwerenność, energia i odporność

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
1	Bezpieczeństwo energetyczne	Zdolność zapewnienia obywatelom, gospodarce i instytucjom energii o odpowiedniej jakości, cenie i ciągłości także podczas kryzysu.
2	Bezpieczeństwo infrastruktury	Ochrona sieci, transportu, łączności, energetyki, danych i usług krytycznych przed awarią, sabotażem, atakiem i utratą dostaw.
3	Kryzys energetyczny	Zakłócenie dostępności, ceny lub stabilności energii, które ogranicza funkcjonowanie państwa, gospodarki i gospodarstw domowych.
4	Lokalna odporność energetyczna	Zdolność wspólnoty lub regionu do bilansowania części potrzeb energii dzięki lokalnym źródłom, magazynom, sieciom i zarządzaniu popytem.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
5	Nowa Energia	Program transformacji systemu energetycznego w kierunku bezpieczeństwa, nowych technologii, lokalnego bilansowania, inwestycji i konkurencyjności gospodarki.
6	Odporność cybernetyczna	Zdolność systemów cyfrowych i sterowania do zapobiegania atakom, wykrywania incydentów, kontynuowania pracy i bezpiecznego odtworzenia.
7	Odporność demograficzna	Zdolność dostosowania instytucji, rynku pracy, zdrowia, edukacji i systemu zabezpieczenia do starzenia się społeczeństwa oraz zmian liczby ludności.
8	Odporność energetyczna	Zdolność systemu energii do utrzymania dostaw mimo awarii, ataku, skoku cen, niedoboru paliwa lub przerwania łańcucha dostaw.
9	Odporność informacyjna	Zdolność obywateli i instytucji do rozpoznawania manipulacji, utrzymania wspólnego pola faktów oraz podejmowania decyzji mimo presji informacyjnej.
10	Odporność państwa	Zdolność przetrwania zakłócenia, utrzymania funkcji krytycznych, adaptacji i odbudowy bez utraty suwerenności oraz podstawowych praw.
11	Państwo peryferyjne	Państwo zależne od cudzych technologii, kapitału, modeli rozwoju i ośrodków decyzji, mające ograniczony wpływ na reguły własnego otoczenia.
12	Podmiotowość strategiczna	Zdolność samodzielnego definiowania problemów, interesów i celów oraz posiadania narzędzi potrzebnych do ich obrony i realizacji.
13	Presja demograficzna	Wpływ starzenia się ludności, migracji, spadku liczby osób w wieku produkcyjnym i zmian struktury rodzin na zdolność państwa oraz gospodarki.
14	Przemysł wysokich technologii	Sektory oparte na zaawansowanej wiedzy, badaniach, oprogramowaniu, automatyce, elektronice i własności intelektualnej, ważne dla produktywności i bezpieczeństwa.
15	Suwerenność	Praktyczna zdolność samodzielnego wyboru i działania, wymagająca własnych kompetencji, zasobów, informacji oraz możliwości zmiany zależności.
16	Suwerenność energetyczna	Zdolność kształtowania miksu, infrastruktury, rynku i dostaw energii bez krytycznej zależności od zewnętrznego dostawcy lub jednej technologii.
17	Suwerenność obronna	Zdolność ochrony terytorium, ludności i decyzji państwa dzięki własnym siłom, przemysłowi, logistyce i wiarygodnym soюзom.
18	Suwerenność przemysłowa	Zdolność utrzymania lub szybkiego odtworzenia produkcji kluczowych dóbr, technologii i komponentów potrzebnych gospodarce oraz bezpieczeństwu.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
19	Suwerenność technologiczna	Zdolność projektowania, rozumienia, audytowania, utrzymania i wymiany technologii krytycznych zgodnie z polskim interesem.
20	Własna energia	Krajowe i kontrolowalne zdolności wytwarzania, magazynowania, przesyłu i bilansowania energii, ograniczające podatność na presję zewnętrzną.
21	Własna infrastruktura	Infrastruktura krytyczna pozostająca pod skuteczną kontrolą Polski, posiadająca plany ciągłości, ochronę i możliwość samodzielnego utrzymania.
22	Własne technologie	Rozwiązania, kompetencje, prawa i zdolności wytwórcze rozwijane lub kontrolowane w kraju, umożliwiające niezależny rozwój i modernizację.
23	Zależność zewnętrzna	Stan, w którym brak alternatywnego dostawcy, technologii, finansowania, danych lub kompetencji pozwala podmiotowi zewnętrznemu ograniczać decyzje Polski.
24	Zdolność przetrwania szoku	Możliwość utrzymania najważniejszych funkcji podczas wojny, kryzysu energetycznego, cyberataku, załamania demograficznego lub operacji informacyjnej.

A1.6. Ruch, pokolenia, etos i komunikacja

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
1	Bank haseł	Zestaw krótkich, zapamiętywalnych formuł komunikujących różnice programowe ruchu. Hasło upraszcza przekaz, lecz nie zastępuje programu i dowodu wykonania.
2	Czas obywatelski	Czas, doświadczenie i gotowość do działania, które obywatele - szczególnie seniorzy - mogą przeznaczyć na mentoring, kontrolę, organizację i służbę wspólnocie.
3	Etos	Zbiór norm określających właściwy sposób działania ruchu i państwa: służba przed karierą, wynik przed pozorem, jawność, kompetencja, krążenie elit i dobro wspólne.
4	Etos inżynierski	Postawa polegająca na definiowaniu problemu, projektowaniu rozwiązania, testowaniu, mierzeniu rezultatu, ujawnianiu błędów i dokonywaniu korekty.
5	Kampania jako narzędzie mandatu	Rozumienie kampanii nie jako celu samego w sobie, lecz jako legalnego sposobu uzyskania społecznego upoważnienia do wykonania misji.
6	Klub TechnoSanacji	Lokalny lub tematyczny węzeł wiedzy, wspólnota działania i agent odpowiedzialności; moduł wykonawczy Misji (dokument 31). Pełni funkcje receptora, korelatora, łącznika sieci, efektora i homeostatu.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
7	Komunikacja kampanijna	Przekład programu na prosty język, hasła, obrazy i wezwania do działania, które pozostają zgodne z faktami i pozwalają rozliczyć obietnicę.
8	Kontrakt wyniku	Podstawowa jednostka rozliczalności: cel, właściciel, termin, miernik, budżet i raport, uzupełnione o KRI, niezależne źródło pomiaru i warunek wygaszenia.
9	Korekta z terenu	Relacja, w której Kluby mierzą skutki i przekazują do Misji sygnały wymagające zmiany programu.
10	Korpus Mentorów	Program, w którym eksperci 55+ wspierają szkoły, start-upy, agencje, samorządy i Kluby.
11	Kultura polityczna	Utrwalony sposób traktowania władzy, obywateli, prawdy, konfliktu, kompetencji i odpowiedzialności. Misja zakłada przejście od teatru i polaryzacji do służby oraz wyniku.
12	Lider ruchu	Osoba organizująca ludzi i odpowiedzialność wokół misji, podlegająca zasadom etycznym, ocenie kompetencji i kontroli wewnętrznej.
13	Miernik reformy	Wskaźnik pozwalający ustalić, czy reforma zmienia rzeczywistość zgodnie z celem, a nie tylko tworzy dokumenty, procedury i wydatki.
14	Międzypokoleniowy ruch obywatelski	Ruch łączący kompetencje cyfrowe i energię Pokolenia Z z doświadczeniem, pamięcią, czasem i legitymizacją seniorów.
15	Misja w pięciu krokach	Sekwencja przejścia od świadomości problemu przez organizację i mandat do reformy reguł oraz zbudowania TechnoRepubliki.
16	Mobilizacja	Przekształcenie poparcia i świadomości w udział, wolontariat, zasoby, głosowanie oraz zdolność wspólnego wykonania zadania.
17	Moduł wykonawczy	Dokument lub struktura zamieniająca treść dokumentu głównego w działanie; dla Misji – Kluby TechnoSanacji i Regulamin klubowy (31–32).
18	Nowa większość	Koalicja społeczna zdolna wygrać wybory. Sama zmiana większości nie wystarczy, jeśli nie towarzyszy jej nowy model sprawczości i reforma reguł.
19	Obietnica rozliczalna	Zobowiązanie opisane przez oczekiwany rezultat, termin, miernik, odpowiedzialnego i publiczny raport.
20	Organizacja	Drugi krok misji: budowanie struktur lokalnych, eksperckich, cyfrowych i obywatelskich, szkolenie liderów oraz gromadzenie wiedzy i narzędzi.
21	Organizowanie zwyczajstwa państwa	Skupienie polityki na budowie zdolności i wspólnego celu zamiast na zarządzaniu gniewem, polaryzacją i trwałym konfliktem.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
22	Pokolenie Z	Generacja wychowana w środowisku cyfrowym, wnosząca do ruchu intuicję technologiczną, szybkość uczenia, odwagę eksperymentowania i perspektywę przyszłości.
23	Polaryzacja	Utrwalanie podziału społecznego przez emocjonalny konflikt, który zwiększa lojalność wobec obozów, lecz utrudnia wspólne definiowanie celów i ocenę wyników.
24	Polityka teatru	Polityka skoncentrowana na wizerunku, konflikcie i rytuale medialnym, w której wykonanie, koszt oraz odpowiedzialność pozostają drugorzędne.
25	Portfolio wyników	Udokumentowany zbiór dowiedzionych przez osobę projektów, raportów i pilotaży; podstawa awansu w ruchu i kandydowania.
26	Program naprawy państwa	Spójny system reform konstytucyjnych, administracyjnych, technologicznych, energetycznych, zdrowotnych, edukacyjnych i obronnych, a nie luźna lista obietnic.
27	Program 2G	Program sojuszu pokoleń: zespoły dwupokoleniowe Generacji Z i seniorów działające według zasady podwójnego klucza (dokument 30).
28	Publiczny raport	Regularna informacja o postępie, kosztach, wyniku, ryzykach i odchyleniach reformy, dostępna obywatelom w zrozumiałej formie.
29	Reforma reguł	Czwarty krok misji: wdrożenie nowej egzekutywy, odpowiedzialnej administracji, krążenia elit, jawności, państwa cyfrowego i referendum.
30	Rejestr kontraktów	Publiczny wykaz kontraktów wyniku ruchu z ich statusem, miernikami i raportami; załączek przyszłego pulpitu KPI państwa.
31	Reverse mentoring	Mentoring odwrotny: młodszy uczy starszych (AI, platformy, cyberbezpieczeństwo), starsi uczy młodszych standardów i konsekwencji.
32	Ruch obywatelski	Dobrowolna organizacja ludzi działających wokół wspólnego celu publicznego, nieograniczona do interesu jednej grupy ani bieżącej kariery partyjnej.
33	Sekcja „Powiązania”	Część dokumentu wskazująca jego relacje z innymi dokumentami Biblioteki; w Misji – rozdział 8, odpowiedź na sygnał Mapy wiedzy o słabym spleceniu.
34	Seniorzy	Starsze pokolenia wnoszące ciągłość, pamięć transformacji, doświadczenie, rozsądek, czas obywatelski i zakorzenienie społeczne.
35	Społeczne zaufanie	Przekonanie, że instytucje i współobywatele działają według przewidywalnych reguł. Jest zasobem niezbędnym do przeprowadzenia długiej reformy państwa.

Lp.	Termin / pojęcie	Rozszerzona definicja i znaczenie w Misji
36	Struktury cyfrowe	Narzędzia i zespoły organizujące komunikację, wiedzę, współpracę, rekrutację oraz realizację zadań ruchu z zachowaniem bezpieczeństwa i odpowiedzialności.
37	Struktury eksperckie	Zespoły przygotowujące diagnozy, warianty i programy na podstawie wiedzy dziedzinowej, danych oraz jawnych założeń.
38	Struktury lokalne	Terytorialne zespoły zakorzenione we wspólnotach, rozpoznające miejscowe potrzeby, rekrutujące liderów i łączące program ogólnopolski z praktyką.
39	Sygnalista	Osoba zgłaszająca nieprawidłowości; w ruchu chroniona i uprawniona do korzystania z kanału algedonicznego.
40	Szkoła praktycznego przywództwa	Program Klubów kształtujący liderów przez realne zadania i projekty, a nie przez deklaracje.
41	Świadomość	Pierwszy krok misji: zrozumienie, że kryzys państwa wynika z wadliwych reguł i wymaga nowego modelu sprawczości, nie tylko zmiany rządu.
42	Tablica wyników ruchu	Zestaw KPI i KRI mierzących jakość obiegu wiedzy, sieci, wyniku, współpracy pokoleń, jawności i bezpieczników ruchu.
43	Termin reformy	Jawny horyzont realizacji celu i przeglądu postępu, pozwalający odróżnić zobowiązanie operacyjne od obietnicy bez końca.
44	Właściciel odpowiedzialności	Jednoznacznie wskazana osoba lub instytucja odpowiadająca za cel, zasoby, decyzje, termin i reakcję na odchylenie.
45	Wolontariusz	Osoba dobrowolnie wspierająca misję czasem, kompetencją lub pracą organizacyjną, działająca według jasno określonej roli i zasad.
46	Zaplecze programowe	Zasób ekspertów, dokumentów, danych, analiz i procedur potrzebny do przejścia od hasła politycznego do wykonalnej reformy.
47	Zarządzanie emocjami	Wykorzystywanie lęku, gniewu i tożsamości grupowej do utrzymywania poparcia bez rozwiązywania przyczyn problemów publicznych.
48	Zasada podwójnego klucza	Model zespołu 2G: młody lider odpowiada za tempo, narzędzia i rozwiązanie, doświadczony mentor – za standard, ciągłość i test konsekwencji.
49	Zdanie odrębne	Prawo członka gremium do publicznego zapisania sprzeciwu wobec decyzji; bezpiecznik pluralizmu i pamięci organizacyjnej.

A1.7. Skróty, akronimy i oznaczenia

Skrót	Rozwinięcie	Znaczenie w Misji
AHP	Analytic Hierarchy Process – proces hierarchii analitycznej	metoda wielokryterialnej oceny decyzji (dokument 39)
AI	Artificial Intelligence – sztuczna inteligencja	systemy modelujące, wnioskujące lub generujące treści
AI Act	rozporządzenie (UE) 2024/1689	europejskie ramy prawne dla systemów AI
art.	artykuł	jednostka redakcyjna aktu prawnego
B+R	badania i rozwój	działalność badawcza i eksperymentalno-rozwojowa
CLD	Causal Loop Diagram – diagram pętli przyczynowych	rysunek 7
DSA	Digital Services Act – akt o usługach cyfrowych	obowiązki platform, w tym audyt ryzyk systemowych
Dz.U.	Dziennik Ustaw	urzędowy publikator aktów prawnych RP
FIMI	Foreign Information Manipulation and Interference	zagraniczna manipulacja informacyjna i ingerencja
Gen Z	Generacja Z	pokolenie urodzone mniej więcej w latach 1997–2012
KMS	Knowledge Management System – system zarządzania wiedzą	warstwa organizacyjno-techniczna portalu i Klubów
KPI	Key Performance Indicator – kluczowy wskaźnik efektywności	miernik celu w kontrakcie wyniku
KRI	Key Risk Indicator – kluczowy wskaźnik ryzyka	miernik ryzyka z progiem reakcji
LLM	Large Language Model – duży model językowy	model AI przetwarzający i generujący język
M1–M10	misje transformacyjne Wizji	portfel dziesięciu misji (rozdział 6.2)
NIK	Najwyższa Izba Kontroli	naczelny organ kontroli państwowej
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju	benchmarki i standardy polityk publicznych
RAG	Retrieval-Augmented Generation	generowanie odpowiedzi AI na podstawie odnalezionych źródeł

Skrót	Rozwinięcie	Znaczenie w Misji
RODO	rozporządzenie (UE) 2016/679 o ochronie danych osobowych	ramy ochrony danych w pracy ruchu i państwa
RP	Rzeczpospolita Polska	państwo polskie
R1, R2 / B1, B2	pętle wzmacniające / równoważące	oznaczenia pętli na diagramie przyczynowym (rysunek 7)
SECI	socjalizacja, eksternalizacja, kombinacja, internalizacja	model konwersji wiedzy Nonaki i Takeuchiego
SWOT / TOWS	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats	analiza strategiczna i wynikające z niej strategie
S1–S5, S3*	funkcje Modelu Systemu Zdolnego do Przetrwania	operacje, koordynacja, zarządzanie (audyt), przyszłość, tożsamość
T1–T8	tezy Misji Politycznej	osiem tez (rozdział 3)
UE	Unia Europejska	wspólnota polityczna i gospodarcza
UTW 4.0	Uniwersytet Trzeciego Wieku 4.0	program kompetencji cyfrowych i projektowych seniorów
VSM	Viable System Model – Model Systemu Zdolnego do Przetrwania	model organizacji S. Beera
2G	dwa pokolenia (Two Generations)	model współpracy Generacji Z i seniorów; Program 2G (dokument 30)
3A	antycypacja, absorpcja, adaptacja	metoda TechnoSanacji (Model 3A)

Wspólny język porządkuje debatę. Jasne pojęcia ułatwiają rozliczenie misji.

Aneks 2. Bibliografia

Bibliografia obejmuje źródła wykorzystane w wydaniu drugim: dokumenty programowe i destylaty TechnoSanacji, literaturę teoretyczną pięciu dróg dowodowych, literaturę o ruchach, partiach i elitach, o państwie i instytucjach, o wiedzy i technologii oraz akty prawne. Pozycje uporządkowano w obrębie grup alfabetycznie (z wyjątkiem grupy A2.1, uporządkowanej według numeracji Biblioteki).

A2.1. Dokumenty programowe i destylaty TechnoSanacji

1. Węgrzyn A. (2026), Diagnoza Rzeczypospolitej 2026 – państwo w dryfie strategicznym (dokument 01), TechnoSanacja.pl.
2. Węgrzyn A. (2026), Manifest TechnoSanacji, wydanie 2.0: Manifest nowej klasy sprawczej – przedsiębiorców ery sztucznej inteligencji (dokument 02), TechnoSanacja.pl, 4.10.2026.
3. Węgrzyn A. (2026), Cyberkulturowa Wizja: Hard & Soft Power, wydanie 2.0 (dokument 03), TechnoSanacja.pl, 4.10.2026.
4. Węgrzyn A. (2026), Misja Polityczna TechnoSanacji, wydanie pierwsze (dokument 04), TechnoSanacja.pl, 14.07.2026.
5. Węgrzyn A. (2026), Narodowa Strategia Bezpieczeństwa Technologicznej Rzeczypospolitej, t. 1 (dokument 05), TechnoSanacja.pl.
6. Węgrzyn A. (2026), Projekt Konstytucji Rzeczypospolitej 2030 – do debaty konstytucyjnej i prawnej (dokument 06), TechnoSanacja.pl.
7. Węgrzyn A. (2026), Prezydent Rzeczypospolitej – zintegrowana egzekutywa (07); Senat 100 – jednoizbowa legislatura (08); Sąd Najwyższy – wybieralny strażnik Konstytucji (09); Referendum – bezpośredni mechanizm demokracji (10), TechnoSanacja.pl.
8. Węgrzyn A. (2026), Sejmiki samorządowe (11); Powinności obywatelskie (12); Administracja państwowa (13), TechnoSanacja.pl.
9. Węgrzyn A. (2026), Jednokadencyjność – akceleracja krążenia kadr w dobie AI, wersja 1.0 (dokument 14), TechnoSanacja.pl.
10. Węgrzyn A. (2026), Controlling cybernetyczny (dokument 15), TechnoSanacja.pl.
11. Węgrzyn A. (2026), dokumenty dziedzinowe 16–24: Obrona narodowa; Ochrona zdrowia; Edukacja – innowacja; Ład medialny – pętla zwrotna; Doktryna energetyczna; Konkurencyjna gospodarka; Kreatywne społeczeństwo; Talenty – infrastruktura krytyczna państwa; Aktywny seniorat, TechnoSanacja.pl.
12. Węgrzyn A. (2026), Przewodnik TechnoSanacji (25), Mapa wiedzy (26), Mapa ustrojowa, wydanie 2.0 (27), Mapa postulatów (28), Mapa programowa (29), TechnoSanacja.pl.
13. Węgrzyn A. (2026), Program 2G (30); Kluby TechnoSanacji – sieć wiedzy, ludzi i działania (31); Regulamin klubowy (32), TechnoSanacja.pl.

14. Węgrzyn A. (2026), Graf multi-agentów (33); Sandbox regulacyjny (35); Narzędzia AI (36); Rezyliencja – odporność państwa (37); Infrastruktura odporności (38), TechnoSanacja.pl.
15. Węgrzyn A. (2026), Analityczny proces wyboru technologii militarnych (39); Strategia sprawiedliwej transformacji (44); Strategia energii i odporności (45), TechnoSanacja.pl.
16. Węgrzyn A. (2026), TechnoRepublika. Strategia transformacji Polski. Jak zbudować państwo, które przewiduje, działa i odpowiada przed obywatelem, TechnoRepublika.pl.
17. Destylat: Cybernetics of State, Nation and Political Organization – sterowanie, zarządzanie, manipulacja, demokratyczna kontrola regulatora w epoce AI, 2026.
18. Destylat: TechnoRepublika – system multiagentowy, 2026.
19. Destylat: Analiza systemowa państwa, 2026.
20. Destylat: Strategia wykorzystania AI dla zapewnienia bezpieczeństwa i cyberbezpieczeństwa Polski, 2026.
21. Destylat: Innowacje państwa TechnoRepublika, 2026.
22. Destylat: Od przedsiębiorczej edukacji do wdrożonej innowacji w Rzeczypospolitej, 2026.
23. Destylat: Polityka senioralna – Boomersi i zmiany ustrojowe TechnoRepubliki; Aktywny seniorat dla Rzeczypospolitej, 2026.
24. Destylat: Zarządzanie wiedzą poprzez SEO – TechnoSanacja, 2026.
25. Destylaty: Narodowa strategia TechnoRepubliki Polskiej (geopolityka); Odporność społeczna, gospodarcza i technologiczna TechnoRepubliki; Narodowa obrona i zarządzanie ryzykiem wojennym, 2026.
26. Zbiór dokumentów PDF – TechnoSanacja (PDF-MD), stan na 4.10.2026.
27. Portal wiedzy TechnoSanacja, <https://technosanacja.pl/> (w tym podstrony: Misja – <https://technosanacja.pl/misja/>; Kluby – <https://technosanacja.pl/kluby/>; Wizja – <https://technosanacja.pl/wizja/>).

A2.2. Cybernetyka, sterowanie i teoria systemów

1. Ashby W.R. (1956), An Introduction to Cybernetics, Chapman & Hall, Londyn.
2. Beer S. (1972), Brain of the Firm, Allen Lane, Londyn.
3. Beer S. (1974), Designing Freedom, CBC Learning Systems, Toronto.
4. Beer S. (1979), The Heart of Enterprise, Wiley, Chichester.
5. Conant R.C., Ashby W.R. (1970), Every Good Regulator of a System Must Be a Model of That System, International Journal of Systems Science, 1(2), 89–97.
6. Deutsch K.W. (1963), The Nerves of Government: Models of Political Communication and Control, Free Press, Nowy Jork.

7. Easton D. (1965), A Systems Analysis of Political Life, Wiley, Nowy Jork.
8. Foerster H. von (2003), Understanding Understanding: Essays on Cybernetics and Cognition, Springer, Nowy Jork.
9. Kossecki J. (1975), Cybernetyka społeczna, PWN, Warszawa.
10. Lewin K. (1951), Field Theory in Social Science, Harper & Row, Nowy Jork.
11. Mazur M. (1966), Cybernetyczna teoria układów samodzielnych, PWN, Warszawa.
12. Meadows D.H. (1999), Leverage Points: Places to Intervene in a System, The Sustainability Institute, Hartland.
13. Meadows D.H. (2008), Thinking in Systems: A Primer, Chelsea Green, White River Junction.
14. Senge P.M. (1990), The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization, Doubleday, Nowy Jork.
15. Wiener N. (1948), Cybernetics: Or Control and Communication in the Animal and the Machine, MIT Press, Cambridge.

A2.3. Ruchy społeczne, partie i elity

1. Bennett W.L., Segerberg A. (2012), The Logic of Connective Action, Information, Communication & Society, 15(5), 739–768.
2. Chenoweth E., Stephan M.J. (2011), Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict, Columbia University Press, Nowy Jork.
3. della Porta D., Fernández J., Kouki H., Mosca L. (2017), Movement Parties Against Austerity, Polity, Cambridge.
4. Deseriis M. (2020), Digital movement parties: a comparative analysis of the technopolitical cultures and the participation platforms of the Movimento 5 Stelle and the Piratenpartei, Information, Communication & Society, 23(12), 1770–1786.
5. Duverger M. (1951), Les partis politiques, Armand Colin, Paryż.
6. Hirschman A.O. (1970), Exit, Voice, and Loyalty: Responses to Decline in Firms, Organizations, and States, Harvard University Press, Cambridge.
7. Katz R.S., Mair P. (1995), Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party, Party Politics, 1(1), 5–28.
8. Mannheim K. (1928), Das Problem der Generationen, Kölner Vierteljahrshefte für Soziologie, 7, 157–185 i 309–330.
9. Michels R. (1911), Zur Soziologie des Parteiwesens in der modernen Demokratie, Klinkhardt, Lipsk.
10. Mills C.W. (1956), The Power Elite, Oxford University Press, Nowy Jork.

11. Olson M. (1965), *The Logic of Collective Action: Public Goods and the Theory of Groups*, Harvard University Press, Cambridge.
12. Pareto V. (1916), *Trattato di sociologia generale*, Barbèra, Florencia.
13. Putnam R.D. (2000), *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*, Simon & Schuster, Nowy Jork.
14. Tarrow S. (2011), *Power in Movement: Social Movements and Contentious Politics*, wyd. 3, Cambridge University Press, Cambridge.
15. Weber M. (1919), *Politik als Beruf*, Duncker & Humblot, Monachium.

A2.4. Państwo, instytucje, ustrój i rozliczalność

1. Acemoglu D., Robinson J.A. (2012), *Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty*, Crown, Nowy Jork.
2. Acemoglu D., Robinson J.A. (2019), *The Narrow Corridor: States, Societies, and the Fate of Liberty*, Penguin Press, Nowy Jork.
3. Barber M. (2015), *How to Run a Government So That Citizens Benefit and Taxpayers Don't Go Crazy*, Allen Lane, Londyn.
4. Fishkin J.S. (2009), *When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation*, Oxford University Press, Oksford.
5. Fukuyama F. (2014), *Political Order and Political Decay*, Farrar, Straus and Giroux, Nowy Jork.
6. Karp A.C., Zamiska N.W. (2025), *The Technological Republic: Hard Power, Soft Belief, and the Future of the West*, Crown, Nowy Jork.
7. Landemore H. (2020), *Open Democracy: Reinventing Popular Rule for the Twenty-First Century*, Princeton University Press, Princeton.
8. Levitsky S., Ziblatt D. (2018), *How Democracies Die*, Crown, Nowy Jork.
9. Linz J.J. (1990), *The Perils of Presidentialism*, *Journal of Democracy*, 1(1), 51–69.
10. Mainwaring S., Shugart M.S. (red.) (1997), *Presidentialism and Democracy in Latin America*, Cambridge University Press, Cambridge.
11. Mazzucato M. (2021), *Mission Economy: A Moonshot Guide to Changing Capitalism*, Allen Lane, Londyn.
12. Nye J.S. (2011), *The Future of Power*, PublicAffairs, Nowy Jork.
13. Ostrom E. (1990), *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*, Cambridge University Press, Cambridge.
14. Pettit P. (1997), *Republicanism: A Theory of Freedom and Government*, Oxford University Press, Oksford.

15. Stigler G.J. (1971), The Theory of Economic Regulation, Bell Journal of Economics and Management Science, 2(1), 3–21.
16. Strathern M. (1997), 'Improving ratings': audit in the British University system, European Review, 5(3), 305–321.
17. Veblen T. (1899), The Theory of the Leisure Class, Macmillan, Nowy Jork.

A2.5. Sieci, wiedza i dyfuzja zmian

1. Barabási A.-L., Albert R. (1999), Emergence of Scaling in Random Networks, Science, 286(5439), 509–512.
2. Burt R.S. (1992), Structural Holes: The Social Structure of Competition, Harvard University Press, Cambridge.
3. Castells M. (2009), Communication Power, Oxford University Press, Oksford.
4. Centola D., Becker J., Brackbill D., Baronchelli A. (2018), Experimental evidence for tipping points in social convention, Science, 360(6393), 1116–1119.
5. Granovetter M.S. (1973), The Strength of Weak Ties, American Journal of Sociology, 78(6), 1360–1380.
6. Granovetter M.S. (1978), Threshold Models of Collective Behavior, American Journal of Sociology, 83(6), 1420–1443.
7. Nonaka I., Takeuchi H. (1995), The Knowledge-Creating Company, Oxford University Press, Nowy Jork.
8. Watts D.J., Strogatz S.H. (1998), Collective Dynamics of „Small-World" Networks, Nature, 393, 440–442.

A2.6. Technologia, sztuczna inteligencja i odporność informacyjna

1. Lewis P., Perez E., Piktus A. i in. (2020), Retrieval-Augmented Generation for Knowledge-Intensive NLP Tasks, Advances in Neural Information Processing Systems, 33, 9459–9474.
2. NIST (2023), Artificial Intelligence Risk Management Framework (AI RMF 1.0), NIST AI 100-1, Gaithersburg.
3. OECD (2019, zm. 2024), Recommendation of the Council on Artificial Intelligence, OECD/LEGAL/0449, Paryż.
4. Roozenbeek J., van der Linden S., Goldberg B., Rathje S., Lewandowsky S. (2022), Psychological inoculation improves resilience against misinformation on social media, Science Advances, 8(34), eabo6254.
5. UNESCO (2021), Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence, Paryż.

6. EEAS (2023–2025), Report on Foreign Information Manipulation and Interference Threats (kolejne edycje), Europejska Służba Działań Zewnętrznych, Bruksela.

A2.7. Akty prawne i dokumenty instytucjonalne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78, poz. 483), w szczególności art. 4, 11, 12, 58, 125 i 235.
2. Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (tekst jedn. z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (tekst jedn. z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (tekst jedn. z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. 2024 poz. 928).
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO).
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych).
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji).
11. Rada Europy (2024), Konwencja ramowa o sztucznej inteligencji i prawach człowieka, demokracji i państwie prawa (CETS nr 225), Wilno, 5.09.2024.
12. OECD (2010), Recommendation of the Council on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying, OECD/LEGAL/0379, Paryż.

Aneks 3. Nota metodologiczna

- Publikacja powstała na bazie danych portalu TechnoSanacja i destylatów Biblioteki z wykorzystaniem narzędzi AI, przy udziale autora w pętli kreatywnej i weryfikacyjnej. Wydanie drugie zastępuje wydanie pierwsze z 14.07.2026 r.; zachowuje jego formułę naczelną, diagnozę, cechy TechnoRepubliki, pięć kroków, zasady etosu, zobowiązania i bank haseł, porządkując je w strukturze wspólnej z Manifestem 2.0 i Cyberkulturową Wizją 2.0.
- Formuła naczelną jest zachowana w brzmieniu „Uzdrowić państwo. Uwolnić energię narodu. Zbudować TechnoRepublikę.”, ponieważ w tym brzmieniu odwołują się do niej Mapa wiedzy, Mapa ustrojowa i Przewodnik. Podstrona portalu używa wariantu „energię obywateli”; oba warianty mają to samo znaczenie programowe.
- Formuła zmiany (podmiot × droga × etos × bezpieczniki) jest nowym elementem wydania drugiego; stanowi odpowiednik formuły siły Wizji na poziomie ruchu (zasada rekurencji VSM).
- Oceny w mapach cieplnych (rysunki 13 i 16), profile na rysunku 2, siły na rysunku 6, rozkład wysiłku na rysunku 9, sieć na rysunku 10 i wartości na tablicy wyników (rysunek 19) mają charakter ekspercki i ilustracyjny; nie są pomiarami.
- Diagnozy dotyczące „kartelizacji”, „przechwycenia” i „klasy próżniaczej” mają charakter systemowy i odnoszą się do mechanizmów, bodźców i struktur. Nie stanowią przypisania winy określonym osobom ani grupom bez odrębnej analizy dowodowej.
- Dokument jest projektem programowym do publicznej debaty i merytorycznej korekty. Nie stanowi obowiązującego aktu prawnego ani wezwania do działania poza porządkiem konstytucyjnym. Wdrożenie opisanych rozwiązań wymaga legalnej procedury, oceny skutków, finansowania, testów technicznych i demokratycznej kontroli.
- Terminy wyborcze podano według obecnego kalendarza (wybory parlamentarne 2027 r., prezydenckie 2030 r.); harmonogram Misji należy aktualizować wraz z ich zmianą.

*Polska, 5.10.2026 · wydanie 2.0. Materiał udostępniony na licencji Creative Commons –
Uznanie autorstwa.*

